

Úvodní stránka>Soudní řízení>Občanskoprávní věci>Který soud je příslušný?

Který soud je příslušný?

Právo Evropské unie může určit, který soud bude projednávat věc, jestliže obě strany sporu zahájily řízení v různých zemích EU.

Například po dopravní nehodě mezi dvěma osobami žijícími v Německu a Francii může dojít k tomu, že bude každá žalovat druhou o náhradu škody ve svém vlastním členském státě.

Aby se zamezilo vydávání kolidujících rozhodnutí, právo Evropské unie určuje, které soudy jakého členského státu by měly věc projednávat. Obecným pravidlem je, že každá osoba by měla být žalována v tom státě, na jehož území má bydliště. Ve zvláštních případech lze navíc použít alternativně další pravidla pro stanovení příslušnosti, např. osobu, která nesplnila smlouvu, lze žalovat v místě plnění předmětného závazku (např. v místě, kde mělo být koupené zboží dodáno). Existují však i zvláštní pravidla, která chrání některé skupiny osob, jako například spotřebitele, zaměstnance nebo pojištěnce. V rodinném právu pak existují právní předpisy EU, která určují, kde mají být řešeny spory týkající se rozvodu manželství, rodičovské zodpovědnosti nebo výživného.

Chcete-li získat podrobné informace o právu některého členského státu, zvolte si jeho vlajčku.

Poté, co na základě kolizních pravidel určíte správný členský stát, musíte najít konkrétní soud, který je k projednávání věci příslušný.

V [Evropském soudním atlase ve věcech občanských](#) jsou uvedeny názvy a sídla všech soudů členských států, které jsou příslušné k rozhodování v občanskoprávních a obchodněprávních věcech (soudy prvního stupně, odvolací soudy atd.), a rovněž území, na nichž uvedené soudy svou příslušnost vykonávají.

Poslední aktualizace: 18/01/2019

Tyto stránky spravuje Evropská komise. Informace na této stránce nemusí nezbytně vyjadřovat oficiální stanovisko Evropské komise. Komise neodpovídá ani neručí za informace nebo údaje, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Pokud jde o předpisy v oblasti autorských práv pro webové stránky EU, viz [právní upozornění](#).

S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Belgie

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Nepoužije se.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Úvod

S ohledem na zvláštnosti belgického právního systému je nutné pro přehlednost pojednat o otázkách 1 a 2.1 zároveň.

Nejdříve je třeba odlišit věcnou a místní příslušnost.

Každé řízení před soudem zahrnuje nějaký předmět a často se vztahuje také na peněžní částku. Zákonodárce určuje oblast věcné příslušnosti tím, že specifikuje charakter a hodnotu, na něž se vztahuje žaloba, s níž je možné se na soud obrátit.

V této informační složce je věcná příslušnost popsána v odpovědi na otázky 1 a 2.1.

Soudy nejsou příslušné pro celé belgické území. Zákon rozdělil naši zemi na soudní obvody (kantony, okrsky ...). Každý soud je příslušný pouze na svém území. Toto se nazývá místní příslušností, která se popisuje v odpovědi na otázku 2.2.

Plná příslušnost: soud prvního stupně (*tribunal de première instance*).

Soud prvního stupně má „plnou příslušnost“. Jinak řečeno, na rozdíl od jiných soudních orgánů, může soud prvního stupně rozhodovat o všech věcech, tedy i o těch, které spadají do pravomoci jiných soudních orgánů.

Článek 568 soudního řádu (*Code judiciaire*) stanoví, že soud prvního stupně vezme v úvahu všechny žaloby s výjimkou těch, které se předkládají přímo odvolacímu soudu a kasačnímu soudu. Soud prvního stupně však má plnou příslušnost podmíněnou tím, že se žalovaný může dovolávat nepřislušnosti na základě zvláštní příslušnosti jiného soudu. Navíc soud prvního stupně má rovněž určitý počet výlučných pravomocí. Tomuto soudu se předkládají různé druhy sporů, a to včetně těch, kdy je sporná částka nižší než 2 500 EUR, jako je tomu například ve sporech týkajících se osobního stavu.

Ostatní soudy

Zde je seznam ostatních soudních orgánů s krátkým popisem jejich věcné příslušnosti:

a) smírčí soudce (*juge de paix*)

Podle článku 590 soudního řádu smírčí soudce obecně příslušný pro všechny žaloby, jejichž částka je nižší než 2 500 EUR, ledaže tyto žaloby spadají výslovně ze zákona do příslušnosti jiného soudu. Kromě této obecné příslušnosti disponuje smírčí soud také několika zvláštními příslušnostmi (viz články 591, 593 a 594 soudního řádu) a výlučnými příslušnostmi (články 595 a 597 soudního řádu), ať už je částka žaloby jakákoli. Tyto zvláštní příslušnostmi existují například ve věcech nájmu, spoluvlastnictví, služebností a výživného. Je rovněž příslušným soudem ve věcech souvisejících s osvojením a s uznáním otcovství. Do výlučné pravomoci smírčího soudu spadají také naléhavá vyvlastnění a úřední zapečetění majetku.

b) policejní soud (*tribunal de police*)

Podle článku 601 a soudního řádu rozhoduje policejní soud o každé žalobě týkající se škody vyplývající z dopravní nehody, ať už je její výše jakákoli. Jedná se o jeho výlučnou příslušnost.

c) obchodní soud (*tribunal de commerce*)

Podle článku 573 soudního řádu rozhoduje obchodní soud v prvním stupni spory mezi podnikateli, tedy mezi všemi osobami, které trvale sledují hospodářský cíl, jedná-li se o jednání uskutečněné za tímto účelem a nespadá-li do zvláštní příslušnosti jiných soudních orgánů.

Je také možné, aby si žalobce, který není podnikatelem a který podává žalobu na nějaký podnik, zvolil, že předloží svou věc obchodnímu soudu. Kromě toho obchodní soud projednává spory týkající se cizích a vlastních směnec.

Mimo tuto obecnou příslušnost má obchodní soud určitý počet zvláštních a výlučných příslušností. Zvláštní příslušnosti popisuje článek 574 soudního řádu.

Vztahují se zejména na spory týkající se obchodních společností a na žaloby týkající se námořní plavby a vnitrozemské lodní dopravy. V čl. 574 bodu 2

soudního řádu se popisuje výlučná příslušnost obchodního soudu: žaloby a spory, které vyplývají přímo z konkurzů a z řízení o soudní reorganizaci podle toho, co je stanoveno zákonem ze dne 8. srpna 1997 o konkurzech a zákonem ze dne 31. ledna 2009 o kontinuitě podniků, a jejichž řešení spočívá v konkrétní právní úpravě, která se vztahuje na systém konkurzů a řízení soudních reorganizací.

d) pracovní soud (*tribunal de travail*)

Pracovní soud je hlavním mimořádným soudem a disponuje převážně zvláštní příslušností. Mezi tyto příslušnosti, jež jsou popsány v článcích 578 a násl. soudního řádu, spadají:

pracovní spory,

spory týkající se pracovních úrazů a nemocí z povolání,

spory týkající se sociálního zabezpečení.

Pracovní soud má výlučnou příslušnost, co se týče uplatňování správních sankcí stanovených zákonem a řády uvedenými v článcích 578 až 582 a zákonem o správních pokutách v případech porušení některých sociálních zákonů, i co se týče žalob ve věci kolektivního vyrovnání dluhů.

e) předsedové soudů – řízení o předběžných opatřeních

Články 584 až 589 soudního řádu stanoví, že předsedové soudů (soudu prvního stupně, obchodního soudu a pracovního soudu) mohou ve všech naléhavých případech přijmout předběžná opatření o věcech spadajících do pravomoci jejich soudu. Je nezbytné, aby věc byla naléhavá a aby rozhodnutí bylo pouze prozatímní, aniž by jím byla dotčena žaloba ve věci samé. Například: nařízení znaleckého posudku, vyžádání si výslechu svědka, ...

f) exekuční soud (*juge des saisies*) (viz článek 1395 soudního řádu)

Všechny žaloby, které se týkají zajišťovacího zabavení, výkonu rozhodnutí a vedlejšího účastenství Úřadu pro pohledávky výživného, uvedeného v zákoně ze dne 21. února 2003, jímž se vytváří Úřad pro pohledávky výživného v rámci Federálního ministerstva financí (SPF Finances – *loi du 21 février 2003 créant un Service des créances alimentaires au sein du SPF Finances*), se předkládají exekučnímu soudu.

g) soud pro mladistvé (*tribunal de la jeunesse*)

I když společenství (tedy samosprávné celky belgického federálního státu) jsou příslušné ve věcech ochrany mládeže, organizace soudů pro mladistvé představuje federální pravomoc, která se řídí federálním zákonem o ochraně mládeže ze dne 8. dubna 1965. Soud pro mladistvé je sekci soudu prvního stupně, která se věnuje opatřením, jež se týkají ochrany mládeže.

h) soud v rodinných věcech (*tribunal de la famille*)

Tento soud je příslušný, aby rozhodoval o všech sporech rodinného charakteru. Je především příslušný (článek 572a soudního řádu) k rozhodnutí:

žalob mezi manžely a mezi partnery podle zákona,

žalob týkajících se rodičovské odpovědnosti,

žalob týkajících se vyživovacích povinností,

žalob týkajících se společného jmění manželů.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Belgický právní systém se zakládá na svobodné volbě žalobce. Obecné pravidlo je stanoveno v čl. 624 bodu 1 soudního řádu. Běžně žalobce předkládá věc soudu v bydlišti žalovaného nebo jednoho ze žalovaných.

Co se stane, pokud je tento žalovaný právníkou osobou? Bydlištěm právníkové osoby je místo jejího sídla, tedy správní sídlo, odkud je podnik řízen.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

V určitých případech má žalobce právo předložit věc jinému soudu. Tuto možnost popisuje zejména čl. 624 bod 2 až 4 soudního řádu. Kromě soudu v bydlišti žalovaného nebo jednoho ze žalovaných si žalobce může zvolit:

soud v místě, kde vznikly sporné závazky či jeden z nich, nebo místo, kde tyto závazky jsou, byly nebo musí být plněny,

soud v bydlišti zvoleném k realizaci právního jednání,

soud v místě, kde soudní vykonavatel mluvil osobně se žalovaným, pokud žalovaný, či případně žádný z žalovaných, nemá bydliště v Belgii nebo v zahraničí.

Navíc judikatura připouští, že v případě řízení o předběžném opatření je místní příslušný předseda soudu v místě, kde je rozhodnutí vykonatelné.

Co se týče výživného, článek 626 soudního řádu stanoví, že žaloby týkající se výživného ve spojení s nárokem na sociální výpomoc mohou být předloženy soudu v bydlišti žalobce (tedy rodiče majícího právní nárok na výživné).

Pravidla v článcích 624 a 626 mají nicméně doplňující charakter a účastníci se mohou od nich odchýlit. Účastníci mohou tedy během každého sporu uzavřít dohodu o příslušnosti soudu, na jejímž základě může být eventuální spor předložen pouze některým soudů prvního stupně.

Nicméně existuje několik výjimek z obecné zásady svobodné volby.

Zákonodárce popisuje určitý počet případů, kdy žalobce nemá možnost výběru. Tyto případy jsou zachyceny zejména v článcích 627 až 629 soudního řádu. Například:

u sporů týkajících se pracovních smluv (čl. 627 bod 9): příslušným soudem je soud v místě, kde se nachází důl, továrna, dílna, sklad, kancelář a obecně místo určené pro provoz podniku, k výkonu povolání nebo k činnosti společnosti, sdružení nebo seskupení,

pokud se jedná o žádost o rozvod či o rozluku, je-li manželství nenapravitelně rozvráceno (čl. 628 bod 1): je příslušným soud v místě posledního bydliště manželů nebo v místě bydliště žalovaného.

Nicméně ani v těchto případech není svobodná volba zcela omezena. Článek 630 soudního řádu totiž stanoví, že po vzniku sporu se mohou účastníci odchýlit od právních opatření na základě dohody. Dohody uzavřené před vznikem sporu jsou absolutně neplatné.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

V některých případech, zejména v těch, které se popisují v článcích 631 až 633 soudního řádu je místně příslušný výlučně jediný soud. Žalobce tedy nemá na výběr a není možná žádná dohoda, která by určila příslušnost ani před vznikem sporu, ani po jeho vzniku. Mezi tyto případy mimo jiné patří:

konkurz (čl. 631 odst. 1 soudního řádu): obchodní soud příslušný k prohlášení konkurzu je soud, v jehož obvodu má podnikatel svou hlavní provozovnu nebo, jedná-li se o právníkou osobu, své sídlo společnosti ke dni ohlášení úpadku nebo podání návrhu na konkurz. sekundární konkurzní řízení: obchodní soud, v jehož obvodu má úpadce zmíněnou provozovnu. Pokud existuje více provozoven, je příslušným soudem první soud, na nějž se obrátí,

soudní reorganizace (čl. 631 odst. 2 soudního řádu): obchodní soud příslušný k prohlášení konkurzu je soud, v jehož obvodu má dlužník svou hlavní provozovnu nebo, jedná-li se o právníkou osobu, své sídlo společnosti ke dni podání návrhu na povolení reorganizace,

spory týkající se uplatnění daňového zákona (článek 632): je příslušným soud, který zasedá v sídle odvolacího soudu, v jehož obvodě se nachází úřad, kde byl proveden výběr daně nebo měl být proveden, nebo pokud spor není spojen s výběrem daně v obvodu, kde sídlí daňové oddělení, které vydalo sporný výrok. Pokud však řízení probíhá v němčině, je jediným příslušným soudem soud prvního stupně v Eupenu,

žaloby týkající se zajišťovacího zabavení a soudního výkonu rozhodnutí (článek 633): příslušným soudem je soud v místě zabavení, nestanoví-li zákon jinak. V případě zabavení pohledávky je příslušným soud v bydlišti dlužníka, jemuž je zabavena. Pokud je bydliště povinné osoby v zahraničí nebo není známo, je

příslušným soud v místě výkonu zabavení (viz rovněž čl. 22 odst. 5 nařízení Rady (ES) č. 44/2001 ze dne 22. prosince 2000 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech).

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Jak už bylo vysvětleno výše, pravidla v člincích 624 a 626 mají doplňující právní charakter a účastníci se mohou od nich odchýlit. Účastníci mohou u každého sporu uzavřít dohodu o příslušnosti soudu, na jejímž základě může být eventuelní spor předložen pouze některým soudům prvního stupně. V případech uvedených v člincích 627 až 629 soudního řádu nemůže být uzavřena žádná dohoda o příslušnosti před vznikem sporu. Podle článku 630 jsou tyto dohody povoleny po vzniku sporu.

V případech popsaných v člincích 631 až 633 soudního řádu není dovoleno uzavřít dohody ohledně soudní příslušnosti.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Odpověď na tuto otázku se nachází v odpovědi na otázky 1 a 2.

Odkazy

Citované články soudního řádu: [Service public fédéral Justice](#)

klikněte na „Législation consolidée“ (konsolidované právní předpisy)

u položky „Nature juridique (právní charakter)“, zvolte „Code judiciaire“ (soudní řád)

do políčka „Mot(s)“ (slovo/slova) zadejte „624“

klikněte na „Recherche“ (vyhledávání)

klikněte na „Liste“ (seznam)

* klikněte na „Justice de A à Z“ (justice od A do Z)

* zvolte: „Cours: Compétence“ (Soudy: příslušnost)

Pomoc k nalezení příslušného soudu z hlediska místní příslušnosti: [Service public fédéral Justice](#)

klikněte na „Compétence territorial“ (místní příslušnost)

Poslední aktualizace: 25/09/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Upozorňujeme, že výchozí [bg](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady

Příslušnost - Bulharsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Podle bulharské ústavy zajišťují výkon spravedlnosti Nejvyšší soud, Nejvyšší správní soud, odvolací soudy, krajské soudy, vojenské soudy a okresní soudy. Podle zákona mohou být zřízeny rovněž specializované soudy. Mimořádné soudy nejsou přípustné. Podle zákona o soudní moci se správní soudy nacházejí ve stejných lokalitách a mají stejnou místní působnost jako krajské soudy. Správní soudy mají příslušnost projednávat v prvním stupni návrhy na změnu, zrušení nebo prohlášení za neplatné rozhodnutí orgánu veřejné moci nebo návrhy, aby soud orgánu veřejné moci nařídil vydat určité rozhodnutí, případně jednal-li orgán veřejné moci protiprávně nebo že v rozporu se zákonem nejednal, ledaže věc spadá do pravomoci Nejvyššího správního soudu. Jiné specializované soudy neexistují. Jste-li účastníkem občanskoprávního řízení, bude vaši věc projednávat obecný civilní soud. Podle občanského soudního řádu se na obzvláště naléhavé záležitosti, věci týkající se manželství a rodinného stavu, svéprávnosti, soudního rozdělení majetku, ochrana a obnovení držby, veřejných listin a kolektivních soudních sporů vztahují zvláštní procesní pravidla. Podle občanského soudního řádu se zvláštní procesní pravidla vztahují i na určitá nesporná řízení, jako jsou návrhy na nařízení výkonu rozhodnutí. Podle obchodního zákoníku se zvláštní pravidla vztahují také na insolvenční řízení vedená obchodními úseky krajských soudů, které mají původní příslušnost.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

2.1 Rozlišuji se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Podle bulharského občanského soudního řádu musíte podat návrh okresnímu soudu (*rayonen sad*), ledaže se jedná o věc, pro kterou platí příslušnost krajského soudu (*okrazhen sad*).

Návrh musíte podat krajskému soudu, pokud jde o: určení či popření rodičovství, zrušení osvojení, soudní prohlášení o nesvéprávnosti nebo zrušení této nesvéprávnosti,

vlastnictví nebo věcných práv k majetku, je-li hodnota vašeho nároku vyšší než 50 000 BGN,

občanského nebo obchodního sporu týkajícího se částky přesahující 25 000 BGN (ledaže se vaše věc týká výživného, pracovněprávního nároku nebo pohledávek vyplývajících z dluhů),

návrhů na prohlášení nesprávnosti nebo neplatnosti zápisu právnické osoby nebo jeho neexistence, v případech stanovených zákonem, sporu, který podle jiných právních předpisů spadá do příslušnosti krajského soudu,

nároků, bez ohledu na jejich hodnotu, spojených do jednoho návrhu s nárokem v příslušnosti krajského soudu, mají-li být posouzeny v rámci téhož řízení.

Chcete-li hájit svá práva jako společník obchodní společnosti, napadnout rozhodnutí valné hromady společnosti, docílit zrušení společnosti, docílit likvidace společnosti nebo zahájit insolvenční řízení, je nutné obrátit se s žalobou na krajský soud, v jehož obvodu se nachází sídlo dotyčné společnosti.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Návrh musíte podat soudu, který má příslušnost pro okres (*rayon*), v němž má žalovaný bydlíště nebo sídlo.

Máte-li spor s vládní institucí nebo právnickou osobou, musíte podat návrh soudu, v jehož obvodu má subjekt sídlo. Pokud máte spor přímo s konkrétní pobočkou určité společnosti, můžete podat návrh rovněž soudům v místě, kde se nachází daná pobočka.

Chcete-li podat občanskoprávní žalobu na bulharský stát, musíte ji podat u soudu v obvodu, ve kterém spor vznikl, nebo v případě, že spor vznikl mimo Bulharsko, soudům v Sofii.

Chcete-li zahájit řízení proti osobě, jejíž adresa není známa, musíte podat návrh soudu, v jehož obvodu má bydliště její obhájce nebo právní zástupce, nebo není-li to možné, soudu v místě svého bydliště. To platí i v případě, že dotyčná osoba má bydliště mimo Bulharsko. Máte-li i v bydliště mimo Bulharsko, musíte návrh podat soudům v Sofii.

Chcete-li podat žalobu na nezletilou osobu či nesvéprávnou osobu, musíte podat návrh soudu, v jehož obvodu má bydliště její právní zástupce.

Týká-li se vaše věc dědictví, zrušení poslední vůle v celém rozsahu nebo částečně, rozdělení dědictví či zrušení dobrovolného rozdělení, musíte podat návrh soudům v místě, kde je poslední vůle spravována. Je-li zesnulý bulharským občanem, avšak poslední vůle je spravována mimo Bulharsko, musíte podat návrh soudům v místě posledního bydliště zůstavitele v Bulharsku, nebo v místě, kde se nachází pozůstalost.

K napadení rozhodnutí orgánu veřejné moci musíte podat žalobu správnímu soudu (*Administrativen sad*), který je příslušný pro sídlo dotyčného orgánu.

Nachází-li se sídlo mimo Bulharsko, je pro vaši věc příslušný správní soud v městě Sofii (*Administrativen sad – grad Sofia*).

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Spory týkající se peněžitých pohledávek ze smlouvy lze rovněž žalovat před soudy v místě bydliště žalovaného.

Žaloby na pohledávky z živizovací povinnosti lze podávat rovněž k soudům v místě bydliště žalobce.

Spotřebitelské žaloby lze podávat rovněž k soudům v místě bydliště nebo pobytu spotřebitele.

Pracovníci mohou podat žalobu na zaměstnavatele i v místě obvyklého výkonu práce.

Pro pracovníprávní spory mezi zahraničními osobami, společnostmi nebo společnými podniky se sídlem v Bulharsku na straně jedné a zahraničními zaměstnanci pracujícími pro ně v Bulharsku na straně druhé jsou příslušné soudy v místě sídla zaměstnavatele, pokud se strany nedohodly jinak.

Pro pracovníprávní spory mezi zaměstnanci, kteří jsou bulharskými státními příslušníky a pracují v zahraničí pro bulharské zaměstnavatele, jsou příslušné soudy v Sofii, je-li žaloba podána na zaměstnavatele, a soudy v místě bulharského bydliště zaměstnance v případě, je-li žaloba podána na zaměstnance.

Věci týkající se občanskoprávní odpovědnosti mohou rozhodovat soudy v místě vzniku škody.

Chcete-li podat žalobu na osoby s bydlištěm v různých soudních obvodech nebo týká-li se vaše věc majetku nacházejícího se ve více než jednom soudním obvodu, můžete si zvolit soud v jednom z těchto obvodů.

Žaloby na náhradu škody v důsledku rozhodnutí orgánu veřejné moci lze podat k soudům v místě bydliště nebo sídla žalobce, není-li vaše žaloba spojena s opravným prostředkem napadajícím samotné rozhodnutí.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Spory týkající se věcných práv k nemovitosti, rozdělení spoluvlastnictví nebo stanovení mezí či obnovení vlastnických práv k nemovitosti rozhodují soudy v místě, kde se daná nemovitost nachází. Místo, kde se nachází nemovitost, je rovněž určujícím pro spory týkající se veřejné listiny potvrzující věcná práva k této nemovitosti nebo odstoupení či zrušení smlouvy o věcných právech k nemovitosti nebo její prohlášení za neplatnou.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Strany sporu týkajícího se majetku se mohou od pravidel pro místní příslušnost odchýlit uzavřením dohody o příslušnosti určitého soudu. To však není možné v případě, že se vaše věc týká věcných práv k nemovitosti, rozdělení spoluvlastnictví, stanovení mezí či obnovení vlastnických práv k nemovitosti, veřejné listiny potvrzující věcná práva k nemovitosti nebo odstoupení či zrušení smlouvy o věcných právech k nemovitosti nebo její prohlášení za neplatnou, jelikož v těchto případech stanoví místní příslušnost soudů zákon.

V oblasti ochrany spotřebitele nebo pracovního práva bude mít dohoda o příslušnosti určitého soudu účinky pouze tehdy, pokud byla uzavřena až poté, co spor vznikl.

V případě majetkového sporu lze uzavřít dohodu o příslušnosti rozhodčího soudu, netýká-li se spor věcných práv nebo vlastnictví nemovitosti, živizního či pracovního práva. K zahájení rozhodčího řízení musí všechny dotčené strany uzavřít zvláštní procesní dohodu (*arbitražno sporazumenie* neboli rozhodčí dohodu). Rozhodčí soud může použít jakékoli příslušné zdroje mezinárodního práva a zvláštní bulharský zdroj: zákon o mezinárodním rozhodčím řízení v obchodních věcech (*Zakon za mezhdunarodniya targovskii arbitrazh*). Podle tohoto zákona rozhodčí dohoda znamená, že všechny dotčené strany žádají rozhodčí soud u urovnání částí či všech sporů, které mezi nimi mohou vzniknout či vznikly v rámci daného smluvního či mimosmluvního vztahu. Dohoda může mít podobu rozhodčí doložky v jiné smlouvě nebo samostatné dohody. Rozhodčí dohoda musí být vyhotovena písemně. Rozhodčím soudem může být stálá instituce, nebo tento může být ustaven k řešení konkrétního sporu. Rozhodčí soud může zasedat mimo Bulharsko, pobývá-li jedna ze stran mimo Bulharsko nebo má-li tam své sídlo.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Jedinými specializovanými soudy v občanských věcech jsou v Bulharsku správní soudy.

Správní soudy jsou příslušné pro veškeré správní věci s výjimkou záležitostí, pro něž je v prvním stupni příslušný Nejvyšší správní soud. Nejvyšší správní soud rozhoduje v prvním stupni o žalobách, které napadají: akty vydané orgánem veřejné moci (jiný než obecní zastupitelstvo), akty Rady ministrů, předsedy vlády, místopředsedy vlády nebo ministrů, rozhodnutí Nejvyšší soudní rady, akty vydané Bulharskou národní bankou či jiné akty, u kterých to stanoví zákon.

Poslední aktualizace: 26/09/2018

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodrážá vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Česká republika

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

České občanské právo procesní neupravuje specializované soudy, které by projednávaly věci určitého druhu. Obecný soud má tedy v zásadě pravomoc v občanském soudním řízení rozhodovat spory ve všech soukromoprávních věcech. Ty jsou věcně vymezeny tak, že se v občanském soudním řízení projednávají a rozhodují spory a jiné právní věci, které vyplývají z poměrů soukromého práva (§ 7 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění). Dále od 1.1. 2014 je v České republice platný a účinný nový zákon, zákon č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Podle tohoto zákona projednávají a rozhodují soudy právní věci stanovené v tomto zákoně.

V některých případech zvláštní právní předpisy svěřují pravomoc rozhodovat o soukromoprávních věcech správním úřadům. V takovém případě však rozhodnutí správního úřadu může být vždy následně přezkoumáno civilním soudem v řízení podle části páté zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, v platném znění (§ 244 a násl.).

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní soudy nižší a krajské soudy vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Civilními soudy prvního stupně jsou v České republice okresní a krajské soudy a v ojedinělých případech Nejvyšší soud ČR.

1. V prvním stupni jsou k řízení věcně příslušné okresní soudy, nestanoví-li zákon výslovně, že jsou věcně příslušné krajské soudy nebo Nejvyšší soud ČR.

a) Krajské soudy jsou dle zákona č. 99/1963 Sb. v prvním stupni věcně příslušné v následujících případech:

ve sporech o vzájemné vypořádání úhrady přeplatku na dávkou důchodového pojištění, nemocenského pojištění, státní sociální podpory a pomoci v hmotné nouzi a ve sporech o vzájemné vypořádání regresní náhrady zaplacené v důsledku vzniku nároku na dávku nemocenského pojištění, ve sporech o určení nezákonnosti stávky nebo výluky,

ve sporech týkajících se cizího státu nebo osob požívajících diplomatických imunit a výsad, jestliže tyto spory patří do pravomoci soudů České republiky, ve sporech o zrušení rozhodnutí rozhodce o plnění závazků z kolektivní smlouvy,

ve věcech vyplývajících z právních poměrů, které souvisejí se zakládáním obchodních korporací, ústavů, nadací a nadačních fondů, a ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy, jakož i mezi společníky nebo členy navzájem, vyplývají-li z účasti na obchodní korporaci, ve sporech mezi obchodními korporacemi, jejich společníky nebo členy a členy jejich orgánů nebo likvidátory, jde-li o vztahy týkající se výkonu funkce členů orgánů nebo likvidace,

ve sporech vyplývajících z práva duševního vlastnictví,

ve sporech o ochranu práv porušených nebo ohrožených nekalým soutěžním jednáním nebo nedovoleným omezením soutěže,

ve věcech ochrany názvu a pověsti právnické osoby,

ve sporech z finančního zajištění a sporech týkajících se směnec, šeků a investičních nástrojů,

ve sporech z obchodů na komoditní burze,

ve věcech jednání shromáždění společenství vlastníků a sporů z toho vzniklých,

ve věcech přeměn obchodních společností a družstev, včetně všech řízení o náhradě podle zvláštního právního předpisu,

ve sporech z koupě závodu, pachtu závodu nebo jeho části,

ve sporech ze smluv na stavební práce, které jsou nadlimitními veřejnými zakázkami, včetně dodávek nezbytných k provedení těchto smluv.

b) Krajské soudy jsou dle zákona č. 292/2013 Sb. v prvním stupni věcně příslušné v následujících případech:

ve statusových věcech právnických osob, včetně jejich zrušení a likvidace, jmenování a odvolávání členů jejich orgánů nebo likvidátora, přeměn a otázek statusu veřejné prospěšnosti,

ve věcech opatrovnictví právnických osob,

o úschovách za účelem splnění dluhu poskytnout dorovnání protiplnění nebo náhradu škody více osobám na základě rozhodnutí soudu podle zákona o obchodních korporacích nebo zákona o přeměnách obchodních společností a družstev (dále jen „povinná úschova“),

ve věcech kapitálového trhu,

o předběžném souhlasu s provedením šetření ve věcech ochrany hospodářské soutěže,

o nahrazení souhlasu zástupce České advokátní komory nebo Komory daňových poradců k seznámení se s obsahem listin.,

3. Nejvyšší soud ČR je v prvním a jediném stupni věcně příslušný k řízení o uznání cizího rozhodnutí ve věcech uznání rozvodu manželství, zákonného odloučení, prohlášení manželství za neplatné a určení, zda tu manželství je či není, byl-li alespoň jedním z účastníků řízení státní občan České republiky, a to dle § 51 zákona č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém. Tento postup se však neuplatní při uznávání rozhodnutí z jiného členského státu EU, je-li aplikováno nařízení Rady (ES) č. 2201/2003 o příslušnosti a uznávání a výkonu rozhodnutí ve věcech manželských a ve věcech rodičovské zodpovědnosti a o zrušení nařízení (ES) č. 1347/2000, případně je-li aplikována dvoustranná či mnohostranná mezinárodní smlouva, která stanoví jiný postup než české právo.

Dále je Nejvyšší soud příslušný ve věcech uznání cizího rozhodnutí o určení a popření rodičovství dle § 55 č. 91/2012 Sb., o mezinárodním právu soukromém.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

Pro určení věcné příslušnosti (viz otázka 2.1) a místní příslušnosti jsou rozhodné okolnosti, které tu jsou v okamžiku zahájení řízení. Případně pozdější změny těchto okolností (např. změna bydliště žalovaného) jsou až na výjimky (přenesení příslušnosti ve věcech péče o nezletilé, v opatrovnickém řízení a v řízení o svéprávnosti) nerozhodné.

Místní příslušnost je soud dle § 105 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, oprávněn přezkoumávat v zásadě pouze na počátku řízení – do skončení přípravného jednání, nebo pokud soud neprovedl přípravné jednání, dokud nezačne jednat ve věci samé, tj. do doby, než při prvním jednání vyzve žalobce k přednesu žaloby, nebo než vydá rozhodnutí v případě, že rozhoduje bez jednání. Později může místní příslušnost zkoumat pouze tehdy, jestliže nebylo provedeno přípravné jednání a účastník namítá místní nepříslušnost při prvním procesním úkonu, který mu příslušel. Není vyloučeno, že v některých případech bude místně příslušných několik soudů. Žalobce si může vybrat mezi obecným soudem a soudy určenými v § 87 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (např. dle pracoviště, u náhrady škody dle místa, kde nastala škodná událost). Svůj výběr může žalobce uskutečnit nejpозději při podání žaloby - příslušný bude soud, u něhož bude řízení zahájeno dříve.

Místní příslušnost je speciálně pro vymezené právní věci stanovena v zákoně č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních.

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Základní pravidla místní příslušnosti jsou obsažena v § 84 až 86 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, a v § 4 zákona č. 292/2013 Sb. Je však třeba vzít v úvahu, že v některých případech může být místní příslušnost upravena i přímo použitelným předpisem EU, který se použije přednostně před národním právem (viz některá ustanovení nařízení č. 44/2001, která neupravují pouze mezinárodní, ale také místní příslušnost), nelze tedy použít pravidla místní příslušnosti podle českého práva.

Základním pravidlem v zákoně č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, je, že místně příslušný je obecný soud žalovaného. Obecným soudem je vždy okresní soud. Je-li věcně příslušný v prvním stupni krajský soud (viz otázka 2.1), je místně příslušný krajský soud, v jehož obvodu se nachází obecný (okresní) soud účastníka. Směřuje-li návrh proti několika žalovaným, je místně příslušný obecný soud kteréhokoliv z nich.

Obecným soudem fyzické osoby je okresní soud, v jehož obvodu má své bydliště, a nemá-li je, pak je jím soud, v jehož obvodu se zdržuje. Bydlištěm se rozumí místo, kde osoba bydlí v úmyslu zdržovat se zde trvale (není vyloučeno, aby takových míst bylo několik, a pak jsou obecným soudem všechny tyto soudy).

Obecným soudem fyzické osoby, která je podnikatelem, je ve věcech vyplývajících z podnikatelské činnosti okresní soud, v jehož obvodu má sídlo (sídlem je adresa zapsaná ve veřejném rejstříku); nemá-li sídlo, okresní soud, v jehož obvodu má bydliště, a nemá-li bydliště, okresní soud, v jehož obvodu se zdržuje. Kritériem pro určení obecného soudu právnické osoby je její sídlo (viz § 136 – 137 zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník).

Obecným soudem insolvenčního správce při výkonu jeho funkce je okresní soud, v jehož obvodu má sídlo.

Speciální pravidla platí pro obecný soud státu (soud, v jehož obvodu má sídlo organizační složka státu příslušná podle zvláštního právního předpisu, a nelze-li takto místně příslušný soud určit, soud, v jehož obvodu nastala skutečnost, která zakládá uplatněné právo), obce (soud, v jehož obvodu má obec své území) a vyššího územně samosprávného celku (soud, v jehož obvodu mají sídlo jeho orgány).

Nemá-li žalovaný, který je státním občanem České republiky, obecný soud vůbec nebo jej nemá v České republice, je příslušný soud, v jehož obvodu měl v České republice poslední známé bydliště. Proti tomu, kdo nemá jiný příslušný soud v České republice, je možné uplatnit majetková práva u soudu, v jehož obvodu má majetek.

Proti zahraniční osobě lze podat žalobu (návrh na zahájení řízení) i u soudu, v jehož obvodu je v České republice umístěn její závod nebo organizační složka jejího závodu.

Ustanovení § 4 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, stanoví, že pro řízení je příslušný obecný soud osoby, v jejímž zájmu se řízení koná, nestanoví-li tento zákon jinak. Obecným soudem nezletilého účastníka, který není plně svéprávný, je soud, v jehož obvodu má nezletilý na základě dohody rodičů nebo rozhodnutí soudu, popřípadě jiných rozhodujících skutečností, své bydliště.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

Vedle místní příslušnosti dané obecným soudem žalovaného existuje ještě zvláštní místní příslušnost, a to a) zvláštní místní příslušnost daná na výběr (viz níže otázka 2.2.2.1) a b) zvláštní místní příslušnost výlučná (viz níže otázka 2.2.2.2). V obchodních věcech je možná tzv. prorogační dohoda (viz níže otázka 2.2.2.3).

Dále dle § 5 zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, je soudu umožněno, změní-li se v řízení ve věcech péče soudu o nezletilé, ve věcech opatrovnických a v řízení o svéprávnosti okolnosti, podle nichž se posuzuje příslušnost, přenést svoji příslušnost na jiný soud, je-li to v zájmu nezletilého, opatrovance nebo osoby, o jejíž svéprávnosti se rozhoduje. Přenesení příslušnosti dle tohoto paragrafu se však děje po úvaze soudu.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Jedná se o tzv. zvláštní místní příslušnost danou na výběr, kterou upravuje § 87 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád. Žalobce si může vybrat, zda žalobu podá u obecného soudu žalovaného, nebo u jiného místně příslušného soudu. Musí přitom respektovat pravidla věcné příslušnosti – pokud je v prvním stupni věcně příslušný krajský soud, musí žalobce podat žalobu u krajského soudu. Jakmile je žaloba doručena soudu, nemůže již žalobce svou volbu změnit. Je-li místní příslušnost upravena přímo použitelným předpisem EU, který se použije přednostně před národním právem (viz některá ustanovení nařízení č. 44/2001, která neupravují pouze mezinárodní, ale také místní příslušnost), nelze použít pravidla místní příslušnosti dané na výběr podle českého práva.

Žalobce si namísto obecného soudu žalovaného může zvolit soud, v jehož obvodu:

má žalovaný své stálé pracoviště;

došlo ke skutečnosti, která zakládá právo na náhradu újmy;

je umístěna organizační složka závodu fyzické nebo právnické osoby, která je žalovanou, týká-li se spor této složky;

je sídlo osoby, která organizuje regulovaný trh nebo provozuje mnohostranný obchodní systém, jde-li o spor z obchodu

na jí organizovaném regulovaném trhu, nebo z vypořádání tohoto obchodu, nebo

v jí provozovaném mnohostranném obchodním systému, nebo z vypořádání tohoto obchodu,

je platební místo, uplatňuje-li se právo ze směnky, šeku nebo jiného cenného papíru;

je sídlo komoditní burzy, jde-li o spor z obchodu na komoditní burze.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Jedná se o tzv. zvláštní místní příslušnost výlučnou, kterou upravuje § 88 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, a některá ustanovení zákona č. 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních. Je-li pro nějakou věc upravena výlučná místní příslušnost, nelze místní příslušnost určit ani podle obecného soudu žalovaného, ani podle soudu na výběr daného.

Pravidla výlučné místní příslušnosti podle českého práva nelze použít v případě, že je místní příslušnost upravena přímo použitelným předpisem EU, který se použije přednostně před národním právem (viz některá ustanovení nařízení Rady (ES) č. 44/2001 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech, která neupravují pouze mezinárodní, ale také místní příslušnost).

Výlučná místní příslušnost je dle § 88 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, stanovena zejména pro následující řízení:

vypořádání společného jmění manželů nebo jiného jejich majetku či zrušení společného nájmu bytu po rozvodu - místně příslušný je soud, který rozhodoval o rozvodu

řízení o právu k nemovitosti (řízení se musí přímo týkat práva k nemovitosti – zejména se bude jednat o věcná práva nebo nájemní právo) - místně příslušný

je soud, v jehož obvodu je nemovitost, za předpokladu, že se nejedná o řízení o vypořádání společného jmění manželů nebo jiného jejich majetku či o

zrušení společného nájmu bytu po rozvodu (pak by byl místně příslušný soud, který rozhodoval o rozvodu – viz výše)

řízení o rozhodnutí sporu v souvislosti s řízením o pozůstalosti - místně příslušný je soud, u něhož probíhá řízení o pozůstalosti

Zvláštní místní příslušnost je v zákoně 292/2013 Sb., o zvláštních řízeních soudních, stanovena zejména pro následující řízení:

řízení o rozvodu manželství, o určení, zda tu manželství je či není, a o neplatnost manželství – dle §§ 373 a 383 se jedná se o soud, v jehož obvodu mají

nebo měli manželé poslední společné bydliště v České republice, bydlí-li v obvodu tohoto soudu alespoň jeden z manželů; není-li takového soudu, je

příslušný obecný soud manžela, který nepodal návrh na zahájení řízení, a není-li ani takového soudu, obecný soud manžela, který podal návrh na zahájení

řízení

řízení o pozůstalosti – dle § 98 se jedná o místo evidovaného trvalého pobytu zůstavitele, jeho poslední bydliště či místo, kde se zdržoval, kde se nachází

zastavitelův nemovitý majetek, či kde zůstavitel zemřel (jedná se o hierarchicky nastupující kritéria)

řízení ve věcech mezinárodních únosů dětí (navrácení dítěte) dle § 479 je místně příslušný soud, v jehož obvodu má sídlo Úřad pro mezinárodněprávní ochranu dětí – tj. konkrétně Městský soud v Brně.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Možnost sjednat si odlišnou místní příslušnost, než stanoví zákon (tzv. prorogační dohoda), mají účastníci podle § 89a zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, pouze ve věcech týkajících se vztahů mezi podnikateli vyplývajících z podnikatelské činnosti a pouze za předpokladu, že pro danou věc není stanovena výlučná místní příslušnost podle § 88 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (viz výše). Prorogační dohoda musí mít písemnou formu.

Pokud žalobce podá žalobu u zvoleného soudu a prorogační dohody se dovolává, je vhodné, aby dohodu (v hodnověrné podobě – nejlépe originál či ověřený opis) k žalobě přiložil, i když to podle současné právní úpravy není nezbytná podmínka.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

V České republice nejsou specializované soudy (viz otázka 1).

Poslední aktualizace: 27/08/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani

Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Upozorňujeme, že výchozí [et](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

Příslušnost - Estonsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

K projednávání občanských věcí jsou příslušné okresní soudy (*maakohus*). Okresní soudy jako soudy prvního stupně projednávají občanské věci. Občanské věci tvoří široká škála oblastí a zahrnují spory vyplývající z různých smluv a závazků, rodinných a dědických záležitostí, práv k nemovitostem, záležitostí souvisejících s činností a řízením podniků a neziskových organizací, úpadku a pracovněprávních záležitostí. K zahájení občanskoprávního řízení je nutno podat u okresního soudu žalobní návrh. V žalobním návrhu, který se podává soudu, je nutno uvést žalovaného, předmět žaloby, žalobní důvody (např. právní základ) a důkazy dokládající nárok.

Nárok vůči jiné osobě, který se týká platby pevně stanovené peněžní částky a který vyplývá ze soukromoprávního vztahu, může být na žádost projednán rovněž ve zrychleném řízení o platebním rozkazu. K zahájení zrychleného řízení o platebním rozkazu s ohledem na nárok na výživné nebo nárok na uhrazení pohledávky lze za účelem kontaktování oddělení okresního soudu pro platební rozkazy použít internetové stránky <https://www.e-toimik.ee/>. Zrychlené řízení o platebním rozkazu se nevztahuje na nároky přesahující 6 400 EUR (pohledávky); tato částka zahrnuje nároky týkající se jistiny i zajištění. Zrychlené řízení se stejně tak nepoužije v případech, je-li požadované výživné vyšší než 200 EUR měsíčně. Zrychlené řízení o platebním rozkazu se nepoužije v případě, kdy dlužník není zapsán v rodném listě dítěte jako jeho rodič. Zrychlené řízení o platebním rozkazu vede soudní pracoviště v Haapsalu při okresním soudu v Pärnu (*Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumaja*).

Některými spory se před uplatněním práva obrátit se na soud mohou zabývat mimosoudní orgány. Pracovněprávní spory řeší například komise pro pracovněprávní spory (*töövaidluskomisjon*). Komise pro pracovněprávní spory je nezávislý orgán, který řeší individuální pracovněprávní spory před zahájením soudního řízení. Na komisi se mohou obrátit zaměstnanci i zaměstnavatelé, přičemž jsou osvobozeni od kolkovného. Na komisi pro pracovněprávní spory se lze obrátit za účelem řešení jakýkoli sporů vyplývajících z pracovněprávních vztahů. Je důležité mít na paměti, že se komise nezabývá finančními nároky, které přesahují 10 000 EUR. Nároky přesahujícími 10 000 EUR se zabývá soud. V návrhu předloženém komisi pro pracovněprávní spory je nutno uvést okolnosti, které jsou pro spor důležité. Napadá-li se zrušení pracovní smlouvy, je například nutné uvést okamžik a důvod zrušení. Je třeba popsat povahu sporu mezi stranami, tj. to, co zaměstnanec nebo zaměstnavatel neučinil nebo učinil protiprávně. Veškerá prohlášení a nároky je nutno doložit a z tohoto důvodu je nutno připojit veškeré listinné důkazy (pracovní smlouvu, vzájemné dohody nebo korespondenci mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem atd.) nebo odkaz na jiné důkazy a svědky. Tyto listinné důkazy, které dokládají nárok zaměstnance nebo zaměstnavatele, musí být k návrhu připojeny při jeho podání. Pokud navrhovatel považuje za nutné přizvat na zasedání svědka, je nutno v návrhu uvést jméno a adresu svědka.

Nároky vyplývající ze smlouvy mezi spotřebitelem a obchodníkem může řešit komise pro stížnosti spotřebitelů (*tarbijakaebuste komisjon*). Komise pro stížnosti spotřebitelů je příslušná pro urovnávání sporů vyplývajících ze smluv mezi spotřebiteli a obchodníky, nejsou-li strany schopny urovnat spor dohodou, a pokud hodnota sporného zboží nebo služeb činí nejméně 20 EUR. Nároky v souvislosti s usmrcením, poraněním nebo poškozením zdraví komise neprojednává, nýbrž se jimi musí zabývat soud.

Komise neurovnává spory týkající se poskytování zdravotnických nebo právních služeb či převodu nemovitého majetku nebo staveb nebo spory, u nichž je postup při narovnání stanoven v jiných zákonech. Tyto spory urovnává příslušná instituce nebo soud. Postup pro řešení sporů v souvislosti s nájmem je například stanoven v zákoně o řešení sporů týkajících se nájmu (*üürivaidluse lahendamise seadus*).

Komise pro stížnosti spotřebitelů je příslušná k urovnávání sporů souvisejících se škodami, které byly způsobeny vadným výrobkem, pokud lze určit výši škody. Jestliže bylo zjištěno, že byla způsobena škoda, její přesnou výši však nelze určit, například v případech jiné než peněžní škody nebo budoucí škody, stanoví výši náhrady soud.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

K určení soudu, který je příslušný k projednání dané věci, je důležité znát zásady soudní příslušnosti. Příslušnost je rozdělena do tří oblastí: 1. obecná místní příslušnost, která závisí na místě bydliště dotyčné osoby; 2. volitelná soudní příslušnost; 3. vylučná soudní příslušnost (viz oddíl 2.2).

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Soudy nižšího a vyššího stupně se liší, jelikož estonský soudní systém má tři stupně.

Okresní soudy (*maakohus*) projednávají jako soudy prvního stupně všechny občanské věci. Zákon může stanovit určité druhy záležitostí, které jsou projednávány pouze určitými okresními soudy, pokud to urychlí projednání dané věci či jinak zajistí větší efektivnost řízení.

Oblastní soud (*ringkonnakohus*) přezkoumává rozhodnutí vydaná v občanských věcech okresními soudy v jeho územní působnosti, a to na základě opravných prostředků podaných proti rozsudkům a usnesením. Oblastní soud rozhoduje rovněž o jiných věcech, pro něž je příslušný podle zákona.

Nejvyšší soud (*Riigikohus*) přezkoumává rozhodnutí vydaná v občanských věcech oblastními soudy, a to na základě kasačních opravných prostředků a odvolání proti soudním rozhodnutím. Nejvyšší soud rozhoduje rovněž o návrzích na přezkum platných soudních rozhodnutí, v případech stanovených zákonem určí soud příslušný k projednání dané věci a rozhoduje o jiných věcech, pro něž je příslušný podle zákona.

Danou věc nejprve projedná a rozsudek vynese okresní soud jako soud prvního stupně. Není-li dotyčná osoba s rozsudkem spokojena, je ze zákona oprávněna odvolat se k vyššímu soudu, tj. oblastnímu soudu. Oblastní soudy jsou soudy druhého stupně, a proto na základě odvolání přezkoumávají rozhodnutí okresních a správních soudů. Oblastní soud rozhoduje o občanských věcech v senátu – o odvolání rozhoduje senát tří soudců.

Nejvyšší soud je soudem nejvyššího stupně a zabývá se kasačními opravnými prostředky a návrhy na přezkum soudních rozhodnutí. Kasační znamená podání opravného prostředku proti rozsudku soudu, který dosud nenabyl právní moci, a to pouze s ohledem na právní aspekty věci a přezkoumání dotyčného rozsudku soudem vyššího stupně, aniž by se znovu posuzovala skutková podstata věci. Přezkum soudních rozhodnutí znamená nové přezkoumání rozhodnutí, která již nabyla právní moci, v případech, kdy se objevily nové skutečnosti, a to na žádost účastníka řízení.

Kasační opravný prostředek může Nejvyššímu soudu podat kterýkoli účastník řízení, který není spokojen s rozsudkem nižšího soudu. Opravný prostředek lze podat pouze prostřednictvím způsobilého zástupce, nikoli osobně. Nejvyšší soud kasační opravný prostředek připustí, pokud se tvrzení uvedená v

opravném prostředku týkají otázky, zda soud nižšího stupně uplatnil správně hmotné právo nebo zda nedošlo k zásadnímu porušení procesního práva, které mohlo vést k vynesení nespravedlivého rozsudku. Nejvyšší soud jej připustí rovněž tehdy, má-li řízení o kasačním opravném prostředku zásadní význam pro zaručení právní jistoty a vytvoření jednotné soudní praxe nebo pro další rozvoj práva.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

Příslušnost je právo a povinnost určité osoby vykonávat svá procesní práva u určitého soudu. Soudní příslušnost je obecná, volitelná nebo výlučná. Obecná příslušnost určuje soud, u něhož lze podat žalobu na určitou osobu a učinit s ohledem na určitou osobu jiné procesní úkony, nestanoví-li zákon, že žalobu lze podat nebo určitý úkon učinit u jiného soudu.

Volitelná příslušnost určuje soud, u něhož lze podat žalobu na určitou osobu nebo učinit s ohledem na určitou osobu jiné procesní úkony neohledně na obecnou příslušnost. To znamená, že žaloba týkající se majetkového nároku vůči fyzické osobě může být podána u příslušného soudu podle dlouhodobějšího místa pobytu. Má-li dotyčná osoba bydliště v jiném státě, lze žalobu týkající se majetkového nároku vůči této osobě podat rovněž u příslušného soudu podle místa, kde se nachází majetek, jehož se nárok týká, nebo u příslušného soudu podle místa, kde se nachází jiný majetek dotyčné osoby.

Výlučná příslušnost určuje jediný soud, na nějž se lze obrátit za účelem rozhodnutí v občanské věci. Příslušnost ve věcech návrhu je výlučná, nestanoví-li zákon jinak. Výlučnou příslušnost může určovat například místo, kde se nachází nemovitý majetek, sídlo právnické osoby atd.

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Žalobu na fyzickou osobu lze podat u příslušného soudu podle místa bydliště této osoby a žalobu na právnickou osobu lze podat u příslušného soudu podle sídla právnické osoby. Není-li bydliště fyzické osoby známo, lze žalobu na tuto osobu podat u příslušného soudu podle posledního známého místa bydliště.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

Žalobu na občana Estonské republiky žijícího v cizím státě, na nějž se vztahuje zásada exterritoriality, nebo na občana Estonské republiky pracujícího v zahraničí, který je státním zaměstnancem, lze podat u příslušného soudu podle posledního místa bydliště této osoby v Estonsku. Neměla-li tato osoba bydliště v Estonsku, lze žalobu podat u okresního soudu v Harju (*Harju Maakohus*). Žalobu na orgán Estonské republiky nebo na orgán místní samosprávy lze podat u příslušného soudu podle sídla dotyčného státního orgánu nebo orgánu místní samosprávy. Nelze-li konkrétní státní orgán určit, podává se žaloba u okresního soudu v Harju. Nelze-li určit orgán místní samosprávy, podává se žaloba příslušnému soudu podle sídla obecního nebo městského zastupitelstva.

Žalobu na orgán Estonské republiky nebo na orgán místní samosprávy lze podat u příslušného soudu podle sídla dotyčného státního orgánu nebo orgánu místní samosprávy.

Nelze-li státní orgán určit, podává se žaloba okresnímu soudu v Harju. Nelze-li určit orgán místní samosprávy, podává se žaloba příslušnému soudu podle sídla obecního nebo městského zastupitelstva. Žalobce může podat žalobu rovněž u příslušného soudu podle místa svého bydliště.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

V zákonem stanovených případech si dotyčná osoba může zvolit soud, u něž lze podat žalobu na určitou osobu a učinit s ohledem na určitou osobu jiné procesní úkony, a to neohledně na obecnou příslušnost.

Žalobu na fyzickou osobu týkající se majetkového nároku lze podat rovněž u příslušného soudu podle místa pobytu této osoby, pokud dotyčná osoba na tomto místě pobývá delší dobu z důvodu pracovního nebo služebního poměru, studia či z jiného podobného důvodu.

Příslušnost podle místa podnikání – žalobu týkající se výkonu hospodářské nebo profesní činnosti žalovaného lze podat rovněž u příslušného soudu podle místa podnikání.

Příslušnost podle sídla právnické osoby – právnická osoba založená na členství, včetně společnosti, nebo její člen, partner nebo podílník/akcionář může žalobu vyplývající z členství nebo účasti podat na jiného člena, partnera nebo podílníka/akcionáře právnické osoby rovněž u příslušného soudu podle sídla právnické osoby.

Příslušnost podle místa, kde se nachází majetek – má-li určitá osoba bydliště nebo sídlo v jiném státě, lze žalobu na tuto osobu týkající se majetkového nároku podat u příslušného soudu podle místa, kde se nachází majetek, jehož se nárok týká, nebo u příslušného soudu podle místa, kde se nachází jiný majetek, který patří této osobě. Pokud byl majetek zapsán ve veřejném rejstříku, lze žalobu podat u příslušného soudu podle místa rejstříku, v němž je majetek zapsán. Představuje-li majetkové právo nárok podle závazkového práva, lze žalobu podat u příslušného soudu podle bydliště nebo sídla dlužníka. Je-li nárok zajištěn určitým majetkem, lze žalobu podat u příslušného soudu podle místa, kde se dotyčný majetek nachází.

Příslušnost v případě žaloby týkající se nároku zajištěného zástavním právem nebo věcným břemenem – žaloba týkající se vymáhání nároku zajištěného zástavním právem nebo věcným břemenem nebo jiná žaloba týkající se podobného nároku může být podána rovněž u příslušného soudu podle místa, kde se nachází nemovitý majetek, je-li dlužník vlastníkem zapsané nemovitosti, která je zatížena zástavním právem nebo věcným břemenem.

Příslušnost v případě žaloby vyplývající z vlastnictví bytu – žalobu na člena bytového sdružení nebo jiného sdružení majitelů bytů, která vyplývá ze společného vlastnictví členů nebo ze správy budovy ve společném vlastnictví nebo která je založena na fyzickém podílu na vlastnictví bytu, lze podat rovněž u příslušného soudu podle místa, kde se nachází zapsaná nemovitost, na niž se vlastnictví bytu vztahuje.

Příslušnost založená na místě plnění smlouvy – žalobu vyplývající ze smlouvy nebo žalobu na určení neplatnosti smlouvy lze podat rovněž u příslušného soudu podle místa, kde měla být napadená smluvní povinnost splněna. Za místo splnění povinnosti se v případě smlouvy na prodej movitého majetku považuje místo, kde movitý majetek byl nebo měl být předán kupujícímu, a v případě smlouvy na poskytnutí služby místo, kde služba byla nebo měla být poskytnuta. V ostatních případech se za místo splnění povinnosti považuje místo podnikání nebo v případě, že takové místo neexistuje, místo bydliště nebo sídlo dlužníka. Tato ustanovení platí, pokud se strany nedohodly jinak.

Příslušnost podle místa bydliště spotřebitele – žalobu vyplývající ze smlouvy nebo vztahu podle §§ 35, 46, 52, § 208 odst. 4, §§ 379, 402, § 635 odst. 4, §§ 709, 734 nebo 866 zákona o závazkovém právu (*võlaõigusseadus*) nebo žalobu vyplývající z jiné smlouvy uzavřené s podnikem, který má sídlo nebo provozovnu v Estonsku, může spotřebitel podat rovněž u příslušného soudu podle místa bydliště spotřebitele. Výše uvedené se nevztahuje na žaloby vyplývající z přepravních smluv.

Příslušnost v případě žaloby vyplývající z pojistné smlouvy – pojistník, obmyšlená osoba nebo jiná osoba, která je oprávněna požadovat na základě pojistné smlouvy od pojistitele plnění, může žalobu na pojistitele vyplývající z pojistné smlouvy podat rovněž u příslušného soudu podle místa bydliště nebo sídla osoby. V případě pojištění odpovědnosti nebo pojištění stavby, nemovitosti či movitého majetku společně se stavbou nebo nemovitostí lze žalobu na pojistitele podat rovněž u příslušného soudu podle místa, kde došlo k činu nebo události, při níž vznikla škoda, nebo podle místa, kde byla škoda způsobena. Příslušnost podle bydliště nebo pracoviště zaměstnance – zaměstnanec může žalobu vyplývající z pracovní smlouvy podat rovněž u příslušného soudu podle místa svého bydliště nebo pracoviště.

Příslušnost v případě žaloby vyplývající ze směnky nebo šeku – žalobu vyplývající ze směnky nebo šeku lze podat rovněž u příslušného soudu podle místa, kde mají být směnka nebo šek vyplaceny.

Příslušnost v případě žaloby vyplývající ze škody způsobené trestným činem – žalobu o náhradu škody způsobené trestným činem lze podat rovněž u příslušného soudu podle místa, na němž došlo k činu nebo události, při níž vznikla škoda, nebo podle místa, kde byla škoda způsobena.

Příslušnost v případě žaloby vyplývající z námořního nároku, záchranných prací nebo smlouvy o záchraně – žalobu vyplývající z jednoho či více námořních nároků stanovených v zákoně o námořním majetku (*laeva asjaõigusseadus*) lze podat rovněž u příslušného soudu podle místa, kde se nachází plavidlo žalovaného nebo domovský přístav plavidla. Žaloba vyplývající ze záchranných prací nebo smlouvy o záchraně může být podána rovněž u příslušného soudu podle místa, na němž se uskutečnily záchranné práce.

Příslušnost v případě žaloby na rozdělení pozůstalosti – žaloba, která má určit dědické právo, nárok dědice vůči držiteli pozůstalosti, nárok vyplývající z dědictví nebo dědické smlouvy nebo nárok na povinný díl nebo rozdělení pozůstalosti, může být podána rovněž u příslušného soudu podle místa bydliště zůstavitele v době úmrtí. Pokud byl zůstavitel občanem Estonské republiky, v době úmrtí však neměl v Estonsku bydliště, lze žalobu podat rovněž u příslušného soudu podle posledního místa bydliště zůstavitele v Estonsku. Jestliže zůstavitel neměl bydliště v Estonsku, je možno žalobu podat u okresního soudu v Harju (*Harju Maakohus*).

Žaloba na solidárně spolužalované a několik žalob na jednoho žalovaného – žaloba na spolužalované lze podat u soudu, v jehož obvodu se nachází bydliště nebo sídlo jednoho ze žalovaných, a to podle volby žalobce. Pokud má být na téhož žalovaného podáno několik žalob na základě stejné skutkové podstaty, lze všechny žaloby podat u soudu, u něhož lze podat žalobu týkající se jednoho z nároků nebo některých z nároků vyplývajících z téže skutkové podstaty.

Příslušnost v případě protizaloby a žaloby podané třetí osobou s nezávislým nárokem – protizalobu lze podat u soudu, u něhož byla podána původní žaloba, pokud jsou splněny podmínky pro podání protizaloby a pokud protizaloba nespadá do výlučné příslušnosti. Výše uvedené platí rovněž v případech, kdy by podle obecných předpisů měla být žaloba podána u zahraničního soudu.

Žaloba třetí strany s nezávislým nárokem může být podána u soudu, u něhož se koná hlavní řízení.

Příslušnost v případě insolvenčního řízení – žaloba na úpadek, správce konkurzní podstaty nebo člena konkurzní správy týkající se konkurzního řízení nebo konkurzní podstaty, včetně žaloby na vyloučení majetku z konkurzní podstaty, lze podat u soudu, který rozhodl o prohlášení konkurzu. Žalobu týkající se přihlášení pohledávky lze rovněž podat u soudu, který rozhodl o prohlášení konkurzu. Rovněž úpadek může žalobu týkající se konkurzní podstaty, včetně žaloby na vrácení, podat u soudu, který rozhodl o prohlášení konkurzu.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla?)

Zákon stanovuje případy, kdy je příslušnost výlučná. Výlučná příslušnost určuje jediný soud, na který se lze obrátit s návrhem na vydání rozhodnutí v dané občanské věci. Příslušnost ve věcech týkajících se návrhu je výlučná, nestanoví-li zákon jinak.

1. *Příslušnost podle místa, kde se nachází nemovitý majetek* – žaloba týkající se níže uvedených záležitostí se podává příslušnému soudu podle místa, kde se nachází nemovitý majetek:

nároky týkající se uznání existence vlastnického práva, omezeného práva k nemovitosti nebo jiných věcných břemen vztahujících se na nemovitý majetek nebo uznání neexistence takovýchto práv či břemen nebo nároky týkající se jiných práv na nemovitý majetek;

určení hranic nemovitosti nebo rozdělení nemovitého majetku;

ochrana držby nemovitého majetku;

nároky týkající se práva k nemovitosti vyplývajících z vlastnictví bytu;

nároky týkající se nucené správy nemovitosti;

nároky plynoucí z nájemní smlouvy nebo smlouvy o pronájmu nebytových prostor nebo jiné smlouvy na užívání nemovitosti podle závazkového práva nebo nároky plynoucí z platnosti těchto smluv.

Žaloba týkající se služebnosti, věcného břemene nebo předkupního práva u určité nemovitosti se podává příslušnému soudu podle místa, kde se nachází nemovitost, u níž byla zřízena služebnost nebo věcné břemeno.

2. *Žaloba na ukončení používání standardních obchodních podmínek* – žaloba na ukončení používání nespravedlivých standardních obchodních podmínek nebo zrušení či odvolání doporučení dané podmínky ze strany osoby, která používání této podmínky doporučila (§ 45 zákona o závazkovém právu (*võlaõigusseadus*)), se podává příslušnému soudu podle místa podnikání žalovaného, nebo pokud takovéto místo neexistuje, u příslušného soudu podle místa bydliště nebo sídla žalovaného. Nemá-li žalovaný místo podnikání, bydliště ani sídlo v Estonsku, podává se žaloba u soudu, v jehož územní působnosti byla dotyčná standardní smluvní podmínka uplatňována.

3. *Příslušnost ve věci týkající se zrušení rozhodnutí orgánu určité právnické osoby nebo určení jeho neplatnosti* – žaloba na zrušení rozhodnutí orgánu určité právnické osoby nebo na určení jeho neplatnosti se podává příslušnému soudu podle sídla dotyčné právnické osoby.

4. *Příslušnost ve věcech manželských*

Manželské věci se považují za občanské věci a o žalobě je rozhodnuto v případě, že se týká:

rozvodu manželství;

zrušení manželství;

určení existence nebo neexistence manželství;

rozdělení společného jmění manželů nebo jiných nároků vyplývajících z vlastnických vztahů mezi manžely;

jiných nároků vyplývajících z manželského vztahu, které jeden z manželů uplatní vůči druhému manželovi.

Estonský soud je příslušný rozhodnout v manželské věci, pokud:

alespoň jeden z manželů je občanem Estonské republiky nebo jím byl v době uzavření manželství;

oba manželé mají bydliště v Estonsku;

bydliště jednoho z manželů se nachází v Estonsku, vyjma případu, kdy by vyneseny rozsudek nebyl v zemi, jejímž státním příslušníkem je druhý manžel, zjevně uznán.

Ve věcech manželských, o nichž má rozhodnout estonský soud, se žaloba podává u soudu, v jehož obvodu se nachází společné bydliště manželů, nebo v případě, že takové bydliště neexistuje, u soudu, v jehož obvodu se nachází bydliště žalovaného. Nemá-li žalovaný bydliště v Estonsku, je žaloba podána u příslušného soudu podle místa bydliště společného nezletilého dítěte a v případě, že manželé nemají společné nezletilé dítě, u příslušného soudu podle místa bydliště žalobce.

Pokud byla nařízena úschova majetku pohřešované osoby nebo pokud byl určité osobě ustanoven opatrovník z důvodu její omezené způsobilosti k právním úkonům nebo pokud byl určité osobě uložen trest odnětí svobody, je možno žalobu o rozvod manželství podat rovněž u příslušného soudu podle místa bydliště žalobce.

5. *Příslušnost ve věcech týkajících se určení otcovství a výživného* – Věc týkající se určení otcovství představuje občanskou věc, kdy se rozhoduje o žalobě na určení otcovství nebo o žalobě týkající se námitky proti zapsání rodiče v rodném listu dítěte nebo v matrice. Estonský soud může ve věci určení otcovství rozhodnout v případě, je-li alespoň jedna ze stran občanem Estonské republiky nebo má-li alespoň jedna ze stran bydliště v Estonsku. Aby mohl ve věci určení otcovství rozhodnout estonský soud, musí být žaloba podána příslušnému soudu podle místa bydliště dítěte. Nemá-li dítě bydliště v Estonsku, je žaloba podána příslušnému soudu podle místa bydliště žalovaného. Jestliže odpůrce nemá bydliště v Estonsku, podává se žaloba příslušnému soudu podle místa bydliště žalobce.

Tyto předpisy se vztahují rovněž na věci týkající se výživného. Věc týkající se výživného představuje občanskou věc, kdy se rozhoduje o žalobě na

plnění zákonné vyživovací povinnosti rodiče s ohledem na nezletilé dítě;

plnění vyživovací povinnosti mezi rodiči;

plnění vyživovací povinnosti mezi manžely;

plnění jiné zákonné vyživovací povinnosti.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Jestliže daná věc spadá současně do příslušnosti několika estonských soudů, může si žalobce zvolit soud, u něhož podá návrh. V těchto případech v dané věci rozhoduje soud, který návrh obdržel jako první.

Je-li žaloba podána u příslušného soudu podle místa bydliště nebo sídla žalovaného nebo u soudu s výlučnou příslušností, je záležitost projednána soudním pracovištěm, v jehož obvodu se nachází bydliště nebo sídlo žalovaného nebo místo, podle něhož je určena výlučná příslušnost. Pokud se několik míst použitých k určení příslušnosti nachází v územní působnosti jednoho okresního soudu, avšak v obvodech různých soudních pracovišť, zvolí si žalobce soudní pracoviště, které má danou věc projednat. Pokud si žalobce soudní pracoviště nezvolí, rozhodne o tom, kde bude dotyčná věc projednána, soud. Věci týkající se návrhu jsou projednávány soudním pracovištěm, v jehož územní působnosti se nachází místo použité k určení příslušnosti. Jestliže se různá místa určující příslušnost nacházejí v územní působnosti jednoho okresního soudu, avšak v obvodech různých soudních pracovišť, rozhodne o tom, kde bude dotyčná věc projednána, soud.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Zrychlené řízení ve věcech týkajících se platebních rozkazů se koná na soudním pracovišti v Haapsalu při okresním soudu v Pärnu (*Pärnu Maakohtu Haapsalu kohtumaja*). Na ostatní občanské věci se vztahují výše uvedené zásady týkající se soudní příslušnosti.

Související odkazy

Soudní systém

Poslední aktualizace: 29/10/2018

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Irsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Občanskoprávní soudy v Irsku jsou příslušné k projednávání věcí, které zahrnují spory mezi fyzickými osobami, právníckými osobami nebo státem. Tyto spory se mohou týkat jakékoli záležitosti, od újmy způsobené automobilovou nehodou po neregulérní převzetí podniku. V občanskoprávních věcech žalobce žaluje žalovaného o kompenzaci způsobené újmy. Tato kompenzace mívá obvykle formu peněžité náhrady škody.

Soudy prvního stupně jsou okresní (*District Court*), obvodní (*Circuit Court*) a Vrchní (*High Court*) soud. Nejvyšší soud (*Supreme Court*) je příslušný projednávat pouze odvolání, s výjimkou určitých ústavních věcí. Odvolací soud je příslušný pouze k projednávání odvolání.

Obvodní a okresní soudy jsou soudy místně a omezeně příslušnými, tj. mohou řešit pouze věci, jejichž hodnota nepřevyšuje určitý limit a pokud strany mají místo bydliště nebo sídlo v dané zeměpisné lokalitě nebo pokud v dané zeměpisné lokalitě došlo k uzavření smlouvy. Odvolání proti rozhodnutí okresního soudu projednává obvodní soud a odvolání proti rozhodnutí obvodního soudu projednává Vrchní soud.

Soud pro drobné nároky je součástí okresního soudu, který řeší spory týkající se spotřebitelů, kdy požadovaná částka nepřesahuje 2 000 EUR. Příslušné řízení mohou využít i podnikatelé při sporu s jinými podnikateli.

Okresní soud projednává věci, které zahrnují pohledávky o hodnotě nepřesahující 15 000 EUR. Obvodní soud řeší nároky, které nepřesahují částku 75 000 EUR (60 000 EUR v případě žalob týkajících se újmy na zdraví). Je příslušný také pro řízení ve věcech rodinného práva, včetně rozvodu, rozluky nebo prohlášení manželství za neplatné. Vrchní soud projednává nároky, které přesahují částku 75 000 EUR (60 000 EUR v případě žalob týkajících se újmy na zdraví).

Spory týkající se pracovního práva řeší odvolací soud pro pracovněprávní spory (*Employment Appeals Tribunal*), který je nezávislým orgánem. Projednává široké spektrum sporů týkajících se zaměstnaneckých práv. V některých případech se může kterákoliv strana odvolat k obvodnímu soudu, a to do šesti týdnů od rozhodnutí tohoto specializovaného soudu. Jestliže není k obvodnímu soudu podáno žádné odvolání a zaměstnavatel rozhodnutí neuplatní, může ministr práce, podnikání a inovací zahájit řízení u obvodního soudu jménem zaměstnance. Proti rozhodnutí vynesenému tímto specializovaným soudem se může kterákoliv ze stran rovněž odvolat k Vrchnímu soudu, avšak jen z právních důvodů.

Obchodní soud (*Commercial Court*), který byl založen v roce 2004, je specializovanou divizí Vrchního soudu a řídí se zejména nařízením 63A řádu vyšších soudů. Řeší obchodní spory, kdy je hodnota nároku alespoň 1 milion EUR, spory týkající se duševního vlastnictví a odvolání proti soudnímu přezkumu regulačních rozhodnutí. Projednává také další věci, které soudce považuje za vhodné. Na projednání sporu Vrchním soudem není automatické právo. Závisí na uvážení soudce obchodního soudu. Soud využívá podrobný systém řízení věcí, který je navržen tak, aby racionalizoval přípravu přelíčení, eliminoval zbytečné náklady a zdržovací taktiku a zajišťoval úplné zveřejnění před přelíčením.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Příslušný soud, u něhož se má nárok uplatnit v prvním stupni, se stanovuje dle povahy nároku (vyplývající ze smlouvy, občanskoprávního deliktu atd.) a hodnoty (viz výše).

Země rozdělena na 24 okresů a každému z nich je trvale přidělen alespoň jeden soudce. V případě dvou největších měst, tj. Dublinu a Corku, vyžaduje objem činnosti trvalé přidělení většího počtu soudců. Pokud jde o obvodní soudy, země je rozdělena na osm obvodů. Ke každému obvodu je přidělen jeden soudce obvodního soudu, s výjimkou obvodů Dublin a Cork, kterým je vzhledem k objemu činnosti přidělen větší počet soudců. Vrchní soud sídlí v Dublinu a řeší původní žaloby. Ve vymezeném období roku projednává rovněž žaloby ve věci újmy na zdraví a zranění s následkem smrti v několika provinčních lokalitách. Vrchní soud dále zasedá v provinčních oblastech, aby projednával odvolání proti rozhodnutím obvodního soudu ve věcech občanského a rodinného práva.

Okresní soud je příslušný projednávat věci týkající se smluv, některých občanskoprávních deliktů, smluv o koupi na splátky a o prodeji na splátky, pronájmu, jako je vystěhování z důvodu neplacení nájemného a žaloby pro neoprávněné zadržetí zboží, kdy hodnota nároku přesahuje limit 15 000 EUR. Okresní soud má rovněž širokou škálu pravomocí, pokud jde o vynucování rozhodnutí jakéhokoli soudu ohledně dluhu, udělení licencí, například licencí na prodej alkoholických nápojů, a rodičovské péče a vyživovacích povinností.

Obvodní soud je příslušný ve věcech smluvní nebo občanskoprávní odpovědnosti, v probačních záležitostech a ve věcech žalob na správu nemovitostí, žalob na majetek, opatření ve věci vystěhování nebo žádostí o nové smlouvy o pronájem v případech založených na smlouvách o koupi na splátky a o prodeji na splátky, kdy hodnota této pohledávky nepřesahuje 75 000 EUR (60 000 EUR v případě žalob týkajících se újmy na zdraví). Obvodní soud má příslušnost pro řízení v oblasti rodinného práva (včetně rozluky, rozvodu a prohlášení manželství za neplatné) a příslušnost projednávat odvolání proti rozhodnutím rozhodců ve věci sporů, pokud jde o pronájem půdy podle právních předpisů týkajících se nájemních vztahů.

Občanskoprávní věci rozhoduje u obvodního soudu samosoudce bez poroty. Odvolání proti rozhodnutím obvodního soudu se projednávají formou opětovného slyšení a rozhodnutí obvodního soudu je konečné a nelze proti němu podat další opravné prostředky.

Podle ústavy má Vrchní soud plnou originární příslušnost pro veškeré záležitosti, a to právní i faktické. To znamená, že je příslušný řešit všechny občanskoprávní věci, ve kterých je žalovaný rezidentem v dané zemi, ve kterých byla v této zemi uzavřena údajná smlouva, ve kterých byl v této zemi spáchán údajný delikt nebo ve kterých se nemovitost, jež je předmětem řízení, nachází v dané zemi. Vrchní soud projednává odvolání proti rozhodnutím obvodního soudu a vykonává dohled nad obvodním soudem a ostatními nižšími soudy. Odvolání proti rozhodnutím Vrchního soudu projednává odvolací soud a nejvyšší soud, pokud nejvyšší soud uzná, že se jedná o záležitost obecného zájmu nebo v zájmu spravedlnosti. Proti rozhodnutí odvolacího soudu se lze odvolat k nejvyššímu soudu, pokud nejvyšší soud uzná, že se jedná o záležitost v obecném zájmu nebo v zájmu spravedlnosti. Odvolání není projednáváno formou opětovného slyšení, ale vychází z přepisu důkazů v řízení v prvním stupni a z právních argumentů.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Příslušný okresní nebo obvodní soud, u něhož se má občanskoprávní spor zahájit, se stanovuje podle místa, kde mají žalovaný nebo žalovaní obvyklé bydliště nebo kde vykonávají profesi, podnikání či povolání. Ve většině případů týkajících se smluv je příslušným okresem nebo obvodem okres či obvod, kde byla smlouva údajně uzavřena, v případě občanskoprávní odpovědnosti okres či obvod, kde byl údajný delikt spáchán, v případě řízení v rodinných věcech okres či obvod, kde má žalobce bydliště a v případech týkajících se pronájmu nebo vlastnického práva k nemovitosti okres či obvod, kde se nacházejí prostory či pozemky, jež jsou předmětem tohoto řízení.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Neuplatňuje se

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Neuplatňuje se

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Neuplatňuje se

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Na internetové stránce [Soudní služby Irska - Courts Service of Ireland](#) je uvedeno souhrnné vysvětlení soustavy soudů v této zemi. Pro účely informování veřejnosti byla také vydána informační brožura s názvem *Explaining the Courts*. Podrobnější údaje o soustavě soudů lze získat od úřadu *Citizens Information Board*, což je zákonem vytvořený subjekt podporující poskytování informací, rad a pomoci veřejnosti ohledně široké škály veřejných a sociálních služeb. Tento úřad provozuje internetovou stránku, telefonní linku a rozsáhlou síť poradenských středisek v celé zemi.

Související odkazy

[Soudní služba – Irsko](#)

<http://www.citizensinformation.ie/>

Poslední aktualizace: 26/11/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Řecko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Pro projednávání většiny občanskoprávních a obchodních sporů jsou v Řecku příslušné obecné civilní soudy. Ve výjimečných případech jsou v rámci civilních soudů ve velkých městech na základě zvláštních zákonů zřízeny specializované komory, které mají výlučnou příslušnost projednávat konkrétní spory v závislosti na své právní specializaci. Těmito komorami jsou: komory pro spory z ochranných známek Společenství v Aténách a Soluni a komora pro spory v oblasti námořního práva v Píraeu.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Ve většině případů se příslušnost soudů stanoví podle hodnoty předmětu sporu. Při odhadování hodnoty předmětu sporu se bere v úvahu nárok uvedený v podané žalobě bez ohledu na případné vedlejší nároky. Pokud je v rámci jedné žaloby uplatněno vícero nároků, jsou sečteny.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Věci, v kterých jsou příslušné civilní soudy, projednávají v prvním stupni okresní civilní soudy, které jsou jinak známy jako soudy pro drobné nároky (*Irinodikia*), samosoudci soudu prvního stupně (*Monomeli Protodikia*) a vícečlené senáty soudy prvního stupně (*Polymeli Protodikia*).

Příslušnost soudů pro drobné nároky se týká zejména a) všech sporů, které lze vyjádřit v peněžních jednotkách, kde hodnota sporu nepřekračuje dvacet tisíc eur (20 000 EUR), b) všechny spory bez ohledu na to, zda jsou hlavní nebo vedlejší, vyplývající z nájemní smlouvy, a to ve všech případech za předpokladu, že sjednaná výše měsíčního nájmu nepřekračuje šest set eur (600 EUR).

Příslušnost soudů pro drobné nároky se bez ohledu na hodnotu sporu vztahuje rovněž na většinu sporů týkajících se zemědělství, prodeje zvířat, majetkových sporů se sousedy, sporů vyplývajících ze smluv s provozovateli hotelů a podnikatelů v dopravě, nároky uplatněné spolky a družstva vůči vlastním členům a naopak, nároky uplatněné advokáty za jejich služby u soudů prvního stupně a policejních soudů (*Ptaismatodikia*), stejně jako na práva, odměny nebo náklady svědků, tlumočnicků, úředně stanovených správců nebo poručníků, kteří vypovídali u soudu nebo jim byli ustanoveni. Samosoudce soudu prvního stupně je příslušný ve všech sporech, které lze vyjádřit v peněžních jednotkách, kde hodnota sporu překračuje dvacet tisíc eur (20 000 EUR), ale nepřekračuje dvě stě padesát tisíc eur (250 000 EUR).

Samosoudce soudu prvního je rovněž příslušný v těchto sporech, jejichž hodnota překračuje dvě stě padesát tisíc eur (250 000 EUR): spory vyplývající z nájmních smluv, pracovněprávní spory týkající se zaměstnanců nebo práce či předmětů vyrobených podnikateli nebo řemeslníky, spory vyplývající z kolektivních smluv mezi organizacemi sociálního zabezpečení a pojištěnými osobami, spory týkající se poplatků za právní služby, odměnu a náklady kromě výše uvedených, které se projednávají u soudů pro drobné nároky, spory týkající se osob zaměstnaných v právní, lékařské nebo zdravotnické pozici nebo jako inženýři, chemici nebo makléři/zprostředkovatelé, nebo těch, kteří jsou jmenováni justičním orgánem, jako jsou soudní znalci, soudní rozhodci, odhadci, rozhodci, vykonavatelé závětí, správci pozůstalostí, správci podstaty, spory týkající se všech druhů nároků na odškodnění vyplývajících ze škod způsobených vozidlem, včetně nároků vyplývajících z pojistek vozidel, a všechny spory týkající se soudního napadnutí držby nebo užívání movitého či nemovitého majetku.

Samosoudce soudu prvního stupně je příslušný vždy bez ohledu na hodnotu, pokud jde o spory týkající se manželství, prohlášení manželství za neplatné, uznání existence či neexistence manželství, manželských vztahů v průběhu manželství a vyplývajících z manželství, včetně popírání otcovství, uznání existence či neexistence rodičovského vztahu nebo rodičovské odpovědnosti, uznání otcovství nemanželského dítěte, uznání existence či neexistence dobrovolného uznání nemanželského dítěte, zda je toto uznání neplatné nebo zda má dítě stejný status jako manželské dítě vzhledem k nastávající svatbě jeho rodičů a také včetně námitek proti dobrovolnému uznání, uznání existence nebo neexistence osvojení nebo jeho zrušení, a zda existuje nebo neexistuje poručenství. Taktéž se jedná o spory týkající se vyživovací povinnosti na základě manželství, rozvodu nebo příbuzenského vztahu, výkonu rodičovské odpovědnosti, rozporu mezi rodiči při jejich společném výkonu rodičovských práv, stejně jako komunikace mezi rodiči a ostatními příbuznými ve vztupné linii s dítětem, organizace užívání společné domácnosti a rozdělení movitého majetku mezi manžely v případě ukončení sdílení společné domácnosti, spory týkající se vlastnictví podlaží v budově a spory týkající se zrušení rozhodnutí učiněných valnou hromadou spolku nebo družstva.

Vícečlenný senát soudu prvního stupně je příslušný ve všech sporech, ve kterých nejsou příslušné soudy pro drobné nároky nebo samosoudce soudu prvního stupně.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Místně příslušný je soud, v jehož obvodě má žalovaný bydliště.

Pokud nemá žalovaný bydliště v Řecku ani v zahraničí, bude příslušný soud, v jehož obvodě žalovaný přechodný pobyt. Není-li místo pobytu žalovaného známo, je příslušný soud, v jehož obvodě měl žalovaný své poslední bydliště v Řecku nebo – v případě absence bydliště – své poslední místo přechodného pobytu.

Stát spadá do příslušnosti soudu, v jehož obvodě má sídlo příslušný orgán, který má ze zákona zastupovat stát před soudem.

Pro právnické osoby, které jsou způsobilé být účastníky řízení, je příslušný soud, v jehož obvodě se nachází jejich sídlo nebo pobočka, pokud se spor týká této pobočky.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Je-li příslušných více soudů, má žalobce právo výběru. Přednost mezi těmito soudy se stanovuje podle data podání žaloby.

Nemá-li soud věcnou či místní příslušnost, rozhodne se soud sám z moci úřední a určí, který soud je příslušný, a postoupí věc danému soudu. Právní důsledky podané žaloby se zachovají.

Smluvní spory

Spory týkající se existence nebo platnosti právní listiny sepsané během života osoby a všech z toho vyplývajících práv mohou být taktéž předloženy buď soudu v regionu, kde byla právní listina vyhotovena, nebo v regionu, kde má proběhnout plnění. Stejněmu soudu mohou být předloženy spory týkající se náhrady škody vzniklé v důsledku neplnění druhé strany (záporný úrok) a náhrady škody vzniklé v důsledku pochybení při jednání.

Delikt

Spory vyplývající z deliktního jednání mohou být také předloženy soudu v místě, kde došlo nebo má dojít k události vedoucí ke vzniku škody.

Civilní žaloba

Civilní žalobu na náhradu škody a odškodnění za trestný čin a kompenzaci za nemajetkovou újmu nebo duševní újmu lze podat k trestnímu soudu jednajícím ve věci samé.

Záležitosti týkající se výživného, rozvodu a rodičovských práv a povinností

Manželské spory (spory týkající se vyživovací povinnosti na základě manželství, rozvodu nebo příbuzenského vztahu, výkonu rodičovské odpovědnosti, rozporů mezi rodiči při jejich společném výkonu rodičovské odpovědnosti, stejně jako komunikace mezi rodiči a ostatními příbuznými ve vztupné linii s dítětem, organizace užívání společné domácnosti a rozdělení movitého majetku mezi manžely v případě ukončení sdílení společné domácnosti) lze také předložit soudu, v jehož obvodě se nachází poslední společné bydliště manželů.

Spory týkající se nároků na výživné lze také předložit soudu v místě bydliště nebo pobytu příjemce výživného.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Spory týkající se věcných práv k nemovitostem a spory vyplývající z nájmu nemovitostí spadají do výlučné příslušnosti soudu, v jehož obvodě se nemovitost nachází.

(Pokud se nemovitost nachází v obvodě s více než jedním soudem, má žalobce právo volby.)

Spory týkající se správy vykonávané na základě soudního příkazu spadají do výlučné příslušnosti soudu, který příkaz vydal.

Spory týkající se dědění spadají do výlučné příslušnosti soudu, v jehož obvodě měl zůstavitel bydliště nebo – v případě absence bydliště – přechodný pobyt v době úmrtí.

Pokud je s hlavní věcí spojená vedlejší věc, zejména vedlejší nárok nebo návrh na uplatnění záruky, budou tyto intervence a ostatní podobné návrhy spadat do výlučné příslušnosti soudu, který projednává hlavní věc.

Hlavní věci, které spolu souvisí, spadají do výlučné příslušnosti soudu, který projednával první věc.

Vícečlenný senát soudu prvního stupně, který projednává hlavní věc, je příslušný ve všech vedlejších věcech, které spadají do příslušnosti samosoudce soudu prvního stupně a okresního civilního soudu, a samosoudce soudu prvního stupně, který projednává hlavní věc, je příslušný ve všech vedlejších věcech, které spadají do příslušnosti okresního civilního soudu.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Obecný soud prvního stupně, který nemá místní příslušnost, může na základě výslovné nebo tacitní dohody stran sporu nabýt příslušnosti, pokud se dané spory netýkají majetku. Výslovné dohody je nutné dosáhnout ve sporech, pro které platí výlučná příslušnost.

Tacitní dohoda se předpokládá, pokud se žalovaný dostaví k jednání a včas nevznese námitku nepřislušnosti.

Dohoda mezi stranami, na základě níž se obecný soud stane příslušným pro budoucí spory, je platná pouze tehdy, jestliže je učiněna písemně a odkazuje se na konkrétní právní vztah, z něž budou spory vyplývat.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Pokud jde o speciální komory s pravomocí v oblasti ochranných známek Společenství a námořního práva: věcná příslušnost se stanovuje v souladu s pravidly obecných civilních soudů. Pokud jde o místní příslušnosti, a) komora úseku pro ochranné známky Společenství v Aténách je místně příslušná pro obvod odvolacích soudů v Aténách, Egejského moře, Dodekanech, na Korfu, na Krétě, v Lamii, Nafliu, Patras a Piraeu, b) komora pro ochranné známky Společenství v Soluni je místně příslušná pro obvody odvolacích soudů v Soluni, západní Makedonii, Thrákii, Ioannině a Larisse, a c) komora pro námořní právo v Piraeu je příslušná pro celý kraj Attika.

Poslední aktualizace: 04/06/2018

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Španělsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Zásadou, na níž stojí organizace soudů ve Španělsku, je justiční jednotka. Jedinou výjimkou jsou vojenské soudy v době války a výjimečného stavu a ústavní soud (*Tribunal Constitucional*) jako poslední záruka základních práv a svobod prostřednictvím stížnosti na porušení základních práv a svobod (*recurso de amparo*).

Soudní pravomoc je však rozdělena mezi čtyři druhy soudů: civilní soudy, trestní soudy, správní soudy a soudy pro sociální věci.

Základem civilních soudů je soud prvního stupně (*Juzgado de Primera Instancia*), který projednává občanskoprávní spory v prvním stupni a řízení, která nejsou výslovně přidělena jinému soudu. Soud prvního stupně lze proto popsat jako obecný nebo obvyklý soud.

Mezi civilní soudy patří rodinné soudy (*Juzgados de Familia*), které jsou soudy prvního stupně. Pokud jsou k dispozici rodinné soudy (obecně v oblastech s vyšší koncentrací obyvatel), projednávají sporů týkajících rodinného práva, např. prohlášení manželství za neplatné, rozlučky a rozvodu, vztahů mezi rodiči a dětmi a ochrany osob s omezenou způsobilostí k právním úkonům. Je-li proti jedné ze stran vedeno trestní řízení před soudem zabývajícím se násilím na ženách (*Juzgado de Violencia sobre la Mujer*), bude mít tento soud také příslušnost pro související občanskoprávní nároky.

Do civilní oblasti také patří specializované obchodní soudy (*Juzgados de lo Mercantil*) a soudy zabývající se ochrannými známkami EU (*Juzgados de Marca Comunitaria*).

Soudy pro sociální věci (*Juzgados de lo Social*) projednávají spory týkajících se pracovního práva. Patří mezi to individuální spory mezi zaměstnanci a zaměstnavateli ohledně pracovních smluv, spory týkající se kolektivního vyjednávání, žaloby týkající se sociálního zabezpečení a žaloby na stát v souvislosti s jeho povinnostmi v rámci pracovního práva.

Trestní soudy projednávají trestní věci.

Zvláštností španělského práva je to, že občanskoprávní nároky vyplývající z trestného činu lze spojit s trestním řízením. V těchto případech trestní soud rozhodne o výši náhrady škody splatné v souvislosti s trestným činem. Pokud poškozená strana nepodá civilní žalobu (neuplatní občanskoprávní nárok), podá ji jejím jménem státní zástupce, pokud se poškozená strana nevzdala svého práva na podání žaloby v trestněprávní věci.

A konečně, správní soudy dohlíží na zákonnost jednání orgánů veřejné moci a projednávají finanční nároky vznesené proti nim.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Viz níže uvedené odpovědi.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Ve Španělsku neexistují rozdíly mezi různými soudy prvního stupně z hlediska výše nároku nebo závažnosti případů, které mohou řešit, a žádný soud prvního stupně neprojednává odvolání proti rozhodnutím jiných soudů prvního stupně. Odvolání v občanskoprávním řízení vždy projednávají provinční soudy (*Audiencias Provinciales*).

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

Pro soudní účely je Španělsko geograficky rozděleno na obce, okresy, provincie a autonomní oblasti. Okres je územní jednotka sestávající z jedné nebo více sousedících obcí v rámci jedné provincie. Jedná se o nejdůležitější územní rozdělení, protože je to oblast, v níž má příslušnost soud prvního stupně.

(Podrobné informace jsou k dispozici na internetových stránkách ministerstva spravedlnosti na adrese mjusticia.gob.es.)

Je-li to nezbytné k projednání velkého počtu případů, existuje více než jeden soud stejného druhu v okrese. Tak je tomu nyní ve většině měst. Soudy jsou postupně číslovány podle toho, kdy byly zřízeny.

Všechny tyto soudy mají v zásadě stejnou příslušnost a práce se mezi ně rozdělují podle interních správních pravidel pro přidělování. Za určitých okolností lze však pravidla pro přidělování případů použít k přidělování jiného druhů věcí různým soudům ve stejném okrese.

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Neexistuje-li dohoda ani závazné normy pravidla, základním pravidlem je to, že příslušnost náleží soudu prvního stupně v okrese, kde má žalovaný bydliště nebo – v případě absence bydliště – své místo pobytu. Pokud žalovaný nemá bydliště ani místo pobytu ve Španělsku, bude mít příslušnost soud prvního stupně v okrese, kde se žalovaný zdržuje nebo kde se zdržoval naposledy. Neuplatní-li se žádné z těchto kritérií, může navrhovatel podat žalobu u soudu prvního stupně v okrese svého bydliště.

Pro tyto účely:

žaloby podané proti vlastníkům podniků a osobám vykonávajícím živnost v souvislosti s jejich podnikáním nebo živnostenskou činností lze taktéž podat na kterémkoli místě, kde tuto činnost vykonávají, a to dle volby žalobce.

žalobu na právnické osoby lze taktéž podat na místě, kde vznikl právní stav nebo vztah, kterého se spor týká, nebo má mít účinek, a to za předpokladu, že tam má tato právnická osoba pobočku nebo zastoupení.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Stávající španělský procesní systém nedává navrhovateli možnost volby místní příslušnosti. K tomu dochází pouze v těchto případech:

- žaloby *in rem* týkající buď několika nemovitostí, nebo jedné nemovitosti nacházející se v různých okresech. V těchto případech může navrhovatel podat žalobu v kterémkoli z okresů s příslušností.
- žaloby týkající se předložení a schválení účtů od těch, kteří jsou odpovědní za správu cizího majetku, pokud nebylo určeno místo, kde mají být účty předloženy. V těchto případech si mohou navrhovatelé vybrat mezi bydlištěm žalovaného a místem, kde je majetek spravován.
- dědické spory: žalobci si mohou zvolit mezi soudy posledního bydliště zůstavitele ve Španělsku a soudy, kde se nachází většina pozůstalosti.
- žaloby týkající se duševního vlastnictví: žalobci si mohou vybrat mezi těmito místy: kde došlo k porušení práv, kde existují důkazy *prima facie* toho, že k porušení došlo, nebo kde se vyskytují nezákonné kopie.
- případy nekalosoutěžního jednání, pokud žalovaný nemá pobočku, bydliště ani místo pobytu ve Španělsku. V těchto případech si mohou žalobci zvolit buď místo, kde k nekalosoutěžnímu jednání došlo, nebo kde byly pocítit jeho účinky.
- žaloby týkající se vylučně svěřeni nezletilých dětí do péče nebo pohledávek z výživného podané jedním rodičem proti druhému jménem dítěte, pokud má každý rodič bydliště v jiném soudním obvodu. V těchto případech si mohou žalobci zvolit buď soud podle bydliště žalovaného, nebo soud bydliště dítěte.
- obecně řečeno, žaloby týkající se výkonu individuálních spotřebitelských nebo uživatelských práv může projednávat soud, v jehož obvodu má bydliště spotřebitel, uživatel nebo žalovaný, a to dle volby spotřebitele.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

V následujících případech existují závazné normy, které vyžadují, aby žalobce podal žalobu k jinému soudu, než je soud v místě bydliště žalovaného. V těchto případech se nemohou strany rozhodnout podřídit příslušnosti konkrétního soudu, a to výslovně ani konkludentně:

- věcná práva nebo práva obdržet nájemné ve vztahu k nemovitosti a záležitosti týkající se spoluvlastnictví nemovitosti (*propiedad horizontal*): příslušnost náleží soudům v okrese, v němž se nemovitost nachází.
- dědické záležitosti: příslušnost se určí buď podle posledního místa bydliště zůstavitele ve Španělsku, nebo podle toho, kde se nachází většina pozůstalosti, a to dle volby žalobce.
- případy týkající se pomoci osobám zbavených svéprávnosti nebo jejich zastupování: ty budou projednány soudem v místě, kde dotyčná osoba pobývá.
- ochrana základních práv prostřednictvím civilních soudů: tyto případy budou projednány soudem v místě bydliště navrhovatele nebo v případě, že navrhovatel nemá své bydliště ve Španělsku, v místě, kde došlo k jednání porušujícímu dané právo.
- žaloby na náhradu škody týkající se použití motorových vozidel: příslušnost bude mít soud v místě, kde škoda vznikla.
- napadnutí rozhodnutí orgánů společnosti: místní příslušnost se určí podle místa sídla společnosti.
- žaloby na prohlášení, že určité všeobecné obchodní podmínky nejsou součástí smlouvy nebo že není platné určité ustanovení: příslušným je soud v místě bydliště žalobce.
- určovací žaloby na zrušení standardních smluvních podmínek nebo odstoupení od nich, pokud nemá žalovaný ve Španělsku žádnou pobočku ani bydliště: v těchto případech je příslušným soud v místě, kde byla standardní smlouva uzavřena.
- žaloby na zrušení standardních smluvních podmínek v zájmu obrany kolektivních nebo společných zájmů spotřebitelů nebo uživatelů, pokud nemá žalovaný ve Španělsku žádnou pobočku ani bydliště: v těchto případech má příslušnost soud v místě bydliště žalobce.
- žaloby na vynucení povinnosti těchto osob: pojišťovna, někdo, která jiné osobě prodala osobní majetek na splátky, nebo která financovala jeho koupi; osoba, která učinila veřejnou nabídku týkající se osobního majetku nebo služby, kterou druhá osoba přijala. V těchto případech má příslušnost soud v místě bydliště žalobce.
- žaloby třetích stran proti zabavení majetku: příslušným bude soud v místě sídla subjektu, který zabavení nařídil.
- návrhy na rozluky, neplatnost manželství nebo rozvod: příslušnost náleží rodinnému soudu – není-li zřízen rodinný soud, pak náleží soudu prvního stupně v místě společné domácnosti. Pokud manželé společnou domácnost nemají, náleží příslušnost soudu buď v místě poslední společné domácnosti, nebo v místě pobytu druhého z manželů. Pokud neexistuje nic z toho, příslušným bude soud v místě bydliště navrhovatele. Je-li návrh podán na základě vzájemné dohody oběma manželi, příslušným bude soud v místě poslední společné domácnosti nebo v místě bydliště kteréhokoliv z manželů.
- žaloby týkající se vylučně svěřeni nezletilého dítěte do péče nebo pohledávek na výživném podané jedním rodičem proti druhému jménem dítěte: v těchto případech bude příslušným soud v místě poslední sdílené domácnosti rodičů. Pokud rodiče žijí v odlišných soudních obvodech, může si žalobce vybrat mezi soudem podle bydliště žalovaného a soudem v místě bydliště dítěte.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Obecně je pravidlem, že místní příslušnost lze ve Španělsku změnit, což znamená, že se strany sporu mohou výslovně nebo konkludentně podřídit soudům v konkrétním okrese za předpokladu, že mají dané soudy věcnou příslušnost řešit daný spor.

K výslovnému podřízení dojde, když dotyčné strany uzavřou výslovnou dohodu s uvedením konkrétního okresu, jehož soudům se chtějí svůj spor podřídit. Ke konkludentnímu (tacitnímu) podřízení dojde za těchto okolností:

- v případě žalobce na základě pouhé skutečnosti, že se obrátí na soudy v konkrétním okrese a podá žalobu nebo návrh či žádost, které je nutné podat k soudu s příslušností věc projednat.
- v případě žalovaného k tomu dojde, pokud vyjádří souhlas a následně provede jakýkoli procesní krok kromě včasného a formálně správného podání námítky na nepříslušnost daného soudu.

Případné změny bydliště stran, umístění sporného předmětu nebo účelu řízení, k nimž dojde po zahájení řízení, nepovedou ke změně příslušnosti, která bude určena podle situace zjištěné na začátku řízení (*Perpetuatio Jurisdictionis*).

Platí však, že:

výslovné podřízení se soudu nesmí být součástí standardních smluv, smluv, do nichž jedna ze stran začlenila všeobecné obchodní podmínky, ani spotřebitelských/uživatelských smluv. V těchto případech je však možné konkludentní podřízení se soudu.

Žádný způsob podřízení není možný v případě, kdy zákon stanoví závazná pravidla místní příslušnosti.

Žádný způsob podřízení není povolen ve zrychleném řízení, v řízení o platebním rozkazu nebo exekučním řízení.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Mezi specializované soudy ve Španělsku patří níže uvedené soudy.

Rodinné soudy, které jsou soudy prvního stupně. Jsou-li rodinné soudy k dispozici (obecně v oblastech s větší koncentrací obyvatel), mají výhradní a vylučnou příslušnost v rodinných záležitostech. Konkrétně projednávají případy týkající se:

rozluky manželů, prohlášení manželství za neplatné a rozvodu, a

výkonu rodičovské odpovědnosti nad nezletilými osobami.

Pravidla místní příslušnosti jsou stejná jako pravidla, která se uplatňují na soudy prvního stupně, které řeší záležitosti rodinného práva v případě absence specializovaného rodinného soudu v daném okrese.

Soudy pro sociální věci projednávají věci z oblasti pracovního práva. Mezi ně patří individuální spory mezi zaměstnanci a zaměstnavateli ohledně pracovních smluv, spory týkající se kolektivního vyjednávání, žaloby týkající se sociálního zabezpečení a žaloby na stát v souvislosti s jeho povinnostmi v rámci pracovního práva.

Obecným pravidlem je to, že místní příslušnost náleží soudu v místě, kde pracovník poskytuje své služby, nebo v místě bydliště žalovaného, a to dle volby žalobce.

Obchodní soudy působí na úrovni provincie a zabývají se obchodními spory.

Tyto soudy projednávají věci související platební neschopností, s výjimkou věcí, kdy se platební neschopnost týká jiné osoby, než je podnikatel: v těchto případech mají příslušnost obecné soudy prvního stupně.

Tyto soudy projednávají rovněž související věci týkající se těchto záležitostí:

- občanské finanční žaloby proti majetku osob v platební neschopnosti s výjimkou žalob v řízeních týkajících se způsobilosti k právním úkonům, rodičovství, manželství a nezletilých dětí.
- podnikové žaloby o hromadné ukončení, změnu nebo pozastavení platnosti pracovních smluv, pokud je zaměstnavatel úpadcem, nebo žaloby na pozastavení platnosti či ukončení smluv vyššího vedení.
- všechny opatření v rámci výkonu rozhodnutí nebo předběžná opatření vůči majetku úpadce a jeho hospodářským právům bez ohledu na to, který soud příkaz vydal.
- žaloby týkající se občanskoprávní odpovědnosti proti ředitelům společností, auditorům nebo správcům podstaty v souvislosti se škodami a ztrátami, které během insolvenčního řízení utrpěl úpadce.
- žaloby týkající se:

nekalé soutěže,

duševního vlastnictví a reklamy,

práva obchodních společností a práva obchodní družstev,

vnitrostátní a mezinárodní dopravy,

námořního práva,

všeobecných smluvních podmínek,

uplatňování pravidel rozhodčího řízení ve výše uvedených záležitostech.

Příslušnost zahájit a projednat insolvenční řízení náleží obchodnímu soudu, v jehož obvodu má dlužník středisko svých zájmů. Pokud má dlužník rovněž své bydliště ve Španělsku a jeho bydliště a středisko hlavních zájmů se nachází na odlišných místech, bude mít obchodní soud v místě bydliště dlužníka také příslušnost případ projednat, a to dle volby věřitele, který návrh na zahájení řízení podal.

Je-li dlužníkem právnická osoba, předpokládá se, že její sídlo je střediskem jejích hlavních zájmů. Pro tyto účely se nebude zohledňovat případná změna sídla, k níž došlo během šesti měsíců před podáním návrhu na zahájení insolvenčního řízení.

Obchodní soudy v Alicante fungují jako soudy zabývající se ochrannými známkami EU, pokud vykonávají svoji výlučnou pravomoc projednat v prvním stupni jakýkoli spor, který je jim předložen podle nařízení Rady č. 40/94 ze dne 20. prosince 1993 o ochranné známce Společenství a nařízení Rady č. 6/2002 ze dne 12. prosince 2001 o (průmyslových) vzorech Společenství.

Při výkonu své pravomoc v těchto záležitostech mají soudy zabývající se ochrannými známkami příslušnost pro celé území země.

Kromě těchto specializovaných soudů může ze zákona Generální rada soudní moci (*Consejo General del Poder Judicial*) rozhodnout, že tam, kde je vícero soudů stejného druhu, bude jeden nebo více z nich výlučně příslušný projednat určité kategorie sporů nebo dohlížet na provádění zákona v dané právní oblasti.

Generální radu tuto pravomoc již na několika místech uplatnila, zejména v souvislosti se svéprávností a nucenou ústavní léčbou z důvodu duševní nemoci v případech, kdy se zpravidla příslušnost udělila rodinným soudům.

Poslední aktualizace: 05/06/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Francie

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Francouzská struktura soudů zahrnuje koexistenci soustavy dvou druhů soudů: správních soudů a obecných soudů.

Každá kategorie se skládá ze třístupňové soustavy.

V první kategorii tedy rozsudky vynáší obecné správní soudy (*tribunaux administratifs*) a různé specializované správní soudní orgány, tato rozhodnutí je možné napadnout před správními odvolacími soudy (*cours administratives d'appel*). Nakonec mohou být rozsudky odvolacích správních soudů předmětem přezkumu Státní radou (*Conseil d'Etat*).

V druhé kategorii vynáší rozsudky v prvním stupni obecné soudy prvního stupně (*tribunaux de grande instance*), spolu s dalšími soudy, jejichž jurisdikci stanoví zákon. Tato rozhodnutí mohou lze napadnout u odvolacích soudů složených z několika komor (občanskoprávní (*civile*), pro sociální záležitosti (*sociale*), obchodní (*commerciale*), trestní (*criminelle*)). Rozsudky odvolacích soudů lze napadnout opravným prostředkem u Kasačního soudního dvůra (ten se skládá z několika komor strukturovaných kolem oblastí působnosti odvolacích soudů).

Kategorie soudů jsou členěny takto:

Správní soudy:

Státní rada (*Conseil d'État*) (1),

odvolací správní soudy (*Cours administratives d'appel*) (8),

správní soudy (*Tribunaux administratifs*) (42).

Obecné soudy:

Kasační soudní dvůr (*Cour de cassation*) (1),

odvolací soudy (*Cours d'appel*) (36),

Nejvyšší odvolací soud (*Tribunal supérieur d'appel*) (1),

krajské soudy (*Tribunaux de grande instance*) (164) [z nichž 16 má příslušnost pro obchodní věci],
zvláštní krajské soudy (*Tribunaux de première instance*) (4) [z nichž 2 mají příslušnost pro obchodní věci],
soudy pro záležitosti dětí (*Tribunaux pour enfants*) (155),
soudy pro záležitosti sociálního zabezpečení (*Tribunaux des affaires de sécurité sociale*) (114),
okresní soudy (*Tribunaux d'instance*) (307),
soudy pro pracovní věci (*Conseils de prud'hommes*) (210),
zvláštní soudy pro pracovní věci (*Tribunaux du travail*) (6),
obchodní soudy (*Tribunaux de commerce*) (134).

Věcná příslušnost obecných soudů je:

Okresní soud rozhoduje nejběžnější spory. Projednává v zásadě všechny žaloby, které se týkají částek do výše 10 000 EUR. Je zároveň příslušný rozhodnout určité specifické spory (nezaplacené nájemné, obstavení výdělků, volby do podnikových orgánů, spotřebitelský úvěr).

Obchodní soud je příslušný rozhodovat spory mezi podnikateli, úvěrovými institucemi nebo mezi nimi navzájem a spory týkající se obchodních společností, jakož i spory, které se týkají obchodních transakcí mezi jakýmkoliv osobami, a pro finanční obtíže obchodních podniků (likvidace a soudní narovnání atd).

Soudy pro věci pachtu (*tribunaux paritaires des baux ruraux*) jsou příslušné rozhodovat spory mezi nájemci a vlastníky zemědělských nemovitostí (pacht půdy, naturální pacht atd.)

Soud pro pracovní věci je příslušný rozhodovat všechny spory vzniklé mezi zaměstnanci a zaměstnavateli v rámci konkrétní pracovní smlouvy.

Až do data stanoveného dekretem a nejpozději do 1. ledna 2019 je soud pro záležitosti sociálního zabezpečení příslušný rozhodovat spory, které vznikají při uplatňování právních a správních předpisů ohledně sociálního zabezpečení a zemědělského vzájemného pojištění; od data stanoveného dekretem a nejpozději od 1. ledna 2019 budou tyto spory spadat pod zvlášť určené krajské soudy.

Až do data stanoveného dekretem a nejpozději do 1. ledna 2019 rozhoduje soud pro spory týkající se pracovní neschopnosti (*tribunal du contentieux de l'incapacité*) spory týkající stavu nebo stupně invalidity, stavu trvalé pracovní neschopnosti a pracovní neschopnosti; od data stanoveného dekretem a nejpozději od 1. ledna 2019 budou tyto spory spadat pod zvlášť určené krajské soudy.

Soud pro vojenské důchody (*tribunal des pensions militaires*) rozhoduje spory týkající se vojenských důchodů.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

2.1 Rozlišuji se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Rozdělení příslušnosti mezi krajské soudy, okresní soudy a místní soudy (*juridictions de proximité*) je uvedeno výše, přičemž poznamenáváme, že pokud není příslušnost přesně určena jinému soudnímu orgánu, pak je obecným soudem krajský soud.

okresní soudy mají příslušnost rozhodovat spor, jehož hodnota nepřesahuje 10 000 EUR, bez omezení hodnoty sporu pak ve věcech, jako je spotřební právo, poručenství dospělých osob, bytové pronájmy.

krajské soudy jsou příslušné pro všechny ostatní občanskoprávní spory, které nespádají pod jiné soudní orgány, a zejména pak v rodinných věcech.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

V zásadě je příslušným soudem soud v místě, kde pobývá žalovaný. Účelem tohoto pravidla je chránit žalovaného, neboť se předpokládá, že se bude hájit snadněji před soudem, který je nejbližší jeho bydliště.

Pokud je žalovaný fyzickou osobou, pak soudem je soud v místě jeho bydliště nebo v jeho místě pobytu. U právnické osoby (společnosti, sdružení) je to místo, kde je zřízena, obecně místo sídla společnosti. Stává se, že souzená hlavní provozovna je oddělena od sídla společnosti. V takovém případě je možné se obrátit na soud v místě sídla hlavní provozovny. U velkých společností, které mají několik poboček, se lze obrátit na soud, který je v místě jedné z těchto poboček.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Smlouvy: žalobce může podat žalobu k soudu buď v místě bydliště žalovaného, nebo, podle povahy smlouvy, v místě dodání věci nebo v místě provedení poskytnuté služby.

Deliktní odpovědnost nebo uplatnění nároku na náhradu škody v rámci trestního řízení: žaloba lze podat soudu, v místě pobytu žalovaného, nebo k soudu v místě, kde byla škoda způsobena nebo kde nastala škodná událost.

Nemovitosti: žalobce může podat žalobu k soudu v místě, kde se nachází nemovitost.

Výživné a příspěvku na náklady domácnosti: žalobce má na výběr mezi soudem v místě, kde pobývá žalovaný, a soudem v místě, kde pobývá oprávněný, tedy u soudu v místě, kde žalobce žije.

Spotřebitelské spory: spotřebitel se může obrátit dle své volby na soud v místě, kde pobýval v době uzavření smlouvy, nebo v době vzniku škodné události.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Spory o výživné nebo o vyrovnávací příspěvek: příslušným soudem je soud v místě, kde bydlí oprávněný manžel nebo rodič, který je hlavním zajišťovatelem péče o děti, a to i zletilé.

Rozvod: příslušným soudem je soud v místě, kde žije rodina. Pokud manželé mají odlišné bydliště, pak příslušným soudem je soud v místě, kde bydlí děti. Nemají-li manželé děti, pak příslušným soudem je soud v místě, kde bydlí žalovaný.

Dědictví: příslušným soudem je soud v místě, které bylo posledním bydlištěm zůstavitele.

Nemovitosti: příslušným soudem je soud v místě, kde se nachází nemovitost.

Nájem: příslušným soudem je soud v místě, kde se nachází nemovitost.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Všechny specializované soudy mají výlučnou příslušnost a otázku příslušnosti musí soud zkoumat z úřední povinnosti. Jediná možnost obrátit se na soud, který by nebyl běžně příslušný, existuje mezi krajským soudem a okresním soudem ve věcech, v nichž nemají výlučnou příslušnost.

V zásadě každé ujednání ve smlouvě, které se odchyluje od místní a věcné příslušnosti, je neplatné, ledaže by šlo o smlouvy uzavřené mezi dvěma podnikateli za podmínky, že toto ujednání je nepochybné.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Obchodní soud: v zásadě je příslušným soudem soud v místě, kde pobývá žalovaný. Deliktní odpovědnost: příslušným soudem je soud v místě škodné události nebo ten, v jehož soudním obvodu škoda vznikla.

Soud pro věci pachtu: příslušným soudem je soud v místě, kde se nachází nemovitost.

Soud pro pracovní věci: zaměstnanec se může obrátit na soud v místě, kde se nachází provozovna, ve které vykonává svou práci, nebo v místě, kde má sídlo společnost či podnik, který ho zaměstnává. Pokud práce probíhá mimo jakoukoliv provozovnu: je třeba se obrátit na soud v bydlišti zaměstnance.

Soud pro záležitosti sociálního zabezpečení (až do data stanoveného dekretem a nejpozději do 1. ledna 2019): v zásadě je příslušným soudem soud, v jehož obvodu se nachází bydliště příjemce či dotčeného zaměstnavatele nebo sídlo žalované organizace v případě sporu mezi organizacemi, které mají své sídlo v odlišných soudních obvodech.

Související odkazy

[Internetové stránky Ministerstva spravedlnosti](#)

[Internetové stránky Legifrance](#)

Poslední aktualizace: 23/07/2018

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Chorvatsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Žaloba se podává k soudu s místní nebo věcnou příslušností, který daný případ projedná, a v případě zvláštního sporu specializovanému soudu. Pouze město Záhřeb (*Grad Zagreb*) má městský civilní soud (*Općinski građanski sud*) a městský pracovní soud (*Općinski radni sud*) jako soudy specializované na tyto záležitosti, zatímco jinde mají příslušnost zpravidla městské soudy (*Općinski sudovi*).

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Pravidla týkající se určení příslušnosti soudu naleznete v občanském soudním řádu.

Přesněji řečeno, žaloba se podává k soudu s obecnou místní příslušností ve vztahu k žalovanému, tj. s obecnou místní příslušností založenou na adrese dočasného nebo trvalého pobytu nebo sídla žalovaného, pokud jde o právnickou osobu. Pokud je spor veden proti státu, městu Záhřeb, městům nebo obcím, je určen soud s obecnou místní příslušností podle toho, kde má sídlo jejich zastupující orgán.

V případě sporů proti Chorvatské republice se však určí soud s obecnou místní příslušností podle toho, kde má v Chorvatsku žalobce svůj adresy trvalého pobytu nebo sídla. Pokud žalobce nemá v Chorvatsku trvalý pobyt nebo sídlo, soudem s obecnou místní příslušností pro spory proti Chorvatské republice bude soud s příslušností v oblasti, v níž se nachází chorvatský parlament (*Hrvatski Sabor*).

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Rozlišuje se mezi soudy nižšího a vyššího stupně. Městské soudy (*Općinski sudovi*) a obchodní soudy (*Trgovački sudovi*) jsou soudy prvního stupně, a župní soudy (*Županijski sudovi*) a Vrchní obchodní soud Chorvatské republiky (*Visoki trgovački sud RH*) jsou odvolací soudy. Přesněji řečeno, župní soudy rozhodují o odvoláních podaných proti rozhodnutím městských soudů a Vrchní obchodní soud Chorvatské republiky rozhoduje o odvoláních proti rozhodnutím obchodních soudů.

Pouze v konkrétních stanovených případech mohou být župní soudy a Vrchní obchodní soud Chorvatské republiky soudy prvního stupně, přičemž v takovém případě se lze proti jejich rozhodnutí odvolat k Nejvyššímu soudu Chorvatské republiky (*Vrhovni sud RH*).

Vyšší soudy jsou tedy příslušné rozhodovat ve věci odvolání pouze ve výjimečných případech, kdy nižší soudy prohlásí, že nemají příslušnost, a předají případ k dalšímu zvážení.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

Určení, který soud je příslušný rozhodovat v konkrétním případě, závisí na několika okolnostech, avšak zpravidla bude příslušným soudem soud s obecnou místní příslušností v obvodě žalovaného.

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Základním pravidlem místní příslušnosti je adresa trvalého nebo přechodného pobytu žalovaného nebo sídla žalovaného v případě právnických osob.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Odhlyně od základního pravidla obecné místní příslušnosti stanoví občanský soudní řád (v § 50–66) případy zvláštní místní příslušnosti, které se týkají účastníků, sporů o zákonnou vyživovací povinnost, sporů o náhradu škody, manželských sporů, sporů o určení nebo popření otcovství nebo mateřství, sporů o nemovité věci a sporů týkajících se zasahování do vlastnických práv, sporů o letadla a plavidla, určování příslušnosti v případě osob, na které se nevztahuje žádná obecná místní příslušnost v Chorvatské republice, příslušnosti podle místa, kde se nachází pobočka právnické osoby, příslušnosti podle místa, kde se nachází obchodní zastoupení zahraniční osoby v Chorvatské republice, příslušnosti ve sporech vyplývajících ze vztahů s organizačními jednotkami ozbrojených sil Chorvatské republiky, příslušnosti ke sporům vyplývajícím ze vztahů podle dědického práva, příslušnosti ke sporům v exekučním a konkurzním řízení, příslušnosti podle místa platby, příslušnosti v pracovněprávních sporech a vzájemné příslušnosti ve věcech žalob proti cizím státním příslušníkům.

Ve výše uvedených případech žalobce vždy může, ale nikdy nemusí, zvolit jiný soud, než je soud, v jehož obvodě žalovaný žije, který byl určen podle základního pravidla.

A konečně, podle § 70 občanského soudního řádu se mohou strany dohodnout na místní příslušnosti jiného soudu s věcnou příslušností, ale pouze tehdy, jestliže se nejedná o soud s výlučnou příslušností.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

V závislosti na tom, zda se jedná o občanskoprávní nebo obchodní spor, lze podat žádost k městskému soudu (*Općinski sud*) nebo obchodnímu soudu (*Trgovački sud*), a ve městě Záhřebu ji lze podat k městskému pracovnímu soudu (*Općinski radni sud*) v případě pracovněprávních sporů.

Poslední aktualizace: 13/01/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících

informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady

Příslušnost - Itálie

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Některé občanské spory musí projednávat specializované soudy. Spory týkající se zemědělských záležitostí projednávají zvláštní senáty běžných soudů a spory týkající se obchodních a podnikových záležitostí projednává obchodní soud (*tribunale delle imprese*). K dalším specializovaným soudům patří soud pro mladistvé a soud pro věci v oblasti veřejného zásobování vodou. Ve všech ostatních případech projednávají občanské žaloby běžné soudy, které však mohou používat zvláštní postupy, například v pracovněprávních sporech a sporech týkajících se nájmu.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Příslušný soud je určen na základě územní příslušnosti – „obecným soudem pro fyzické osoby“ (*foro generale delle persone fisiche*) je soud v místě, kde má žalovaný bydliště; nebo na základě hodnoty nároku – kdy bude žalobu projednávat smírčí soudce (*giudice di pace*), nebo běžný soud neboli tribunál (*tribunale*); nebo na základě sporné věci – určité věci rozhodují zvláštní soudy bez ohledu na hodnotu: například návrhy na prohlášení manželství za neplatné posuzuje běžný soud zasedající v senátu.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Příslušný soud je určen na základě územní příslušnosti – „obecným soudem pro fyzické osoby“ (*foro generale delle persone fisiche*) je soud v místě, kde má žalovaný bydliště; nebo na základě hodnoty nároku – kdy bude žalobu projednávat smírčí soudce (*giudice di pace*), nebo běžný soud neboli tribunál (*tribunale*); nebo na základě sporné věci – určité věci rozhodují zvláštní soudy bez ohledu na hodnotu: například návrhy na prohlášení manželství za neplatné posuzuje běžný soud zasedající v senátu.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

K určení soudu prvního stupně, který má místní příslušnost, je třeba ověřit město, v němž má žalovaný obvyklé nebo trvalé bydliště, tj. určit „obecný soud pro fyzické osoby“, nebo určit soud v jiném místě, může-li mít tento soud v určitých věcech alternativní příslušnost, například ve sporech týkajících se smluvních povinností je to soud v místě, kde dotyčná povinnost vznikla.

Pro některé spory existují speciální soudy s výlučnou příslušností. Ve spotřebitelských sporech je příslušným soudem soud v místě obvyklého nebo trvalého bydliště spotřebitele a ve sporech týkajících se práv k nemovitostem a soudního vystěhování nebo nabytí detence je příslušným soudem soud v místě, kde se nachází dotyčná nemovitost.

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Pro fyzické osoby je příslušným soudem obvykle soud v místě bydliště (*residenza*) nebo trvalého pobytu (*domicilio*) žalovaného, nebo jsou-li tato místa známa, soud v místě pobytu (*dimora*). Nemá-li žalovaný bydliště, trvalý pobyt či místo pobytu v Itálii, nebo není-li místo pobytu známo, je příslušným soudem soud v místě bydliště žalobce.

U právnické osoby je příslušným soudem soud v místě, kde se nachází její sídlo nebo (podle volby žalobce) provozovna a zástupce zmocněný jednat jejím jménem. Partnerství bez právní subjektivity, sdružení a výbory mají své sídlo v místě, kde obvykle vykonávají svou činnost.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

Výjimkami z pravidla týkajícího se obecného soudu jsou soudy s výlučnou příslušností, například v případě spotřebitelských sporů, kdy je příslušným soudem soud v místě bydliště spotřebitele.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

V některých případech je možné volit mezi obecným soudem a alternativním soudem. Například kromě obecného soudu pro fyzické nebo právnické osoby se žalobce může rozhodnout, že se obrátí na jiný soud, který si lze zvolit v případech nároků vůči určitým osobám (*diritti di obbligazione*): v těchto případech si žalobce může zvolit obecný soud, nebo se obrátit na soud v místě, kde vznikla dotyčná povinnost (dotyčná povinnost může být smluvní nebo mimosmluvní), nebo soud v místě, kde má být povinnost splněna (článek 20 občanského soudního řádu).

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Tak tomu je v případě, má-li soud výlučnou příslušnost. Například v případě soudního vystěhování nebo sporů týkajících se majetkových práv je to soud, v jehož obvodu se nachází nemovitost; jiným příkladem jsou spotřebitelské spory, kdy je příslušným soudem vždy soud v místě bydliště spotřebitele.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Neexistuje-li výlučná povinná příslušnost (např. místní příslušnost ve věcech týkajících se nemovitostí), mohou se strany dohodnout na jiném soudu (článek 20 občanského soudního řádu).

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Podle povahy sporu budou mít příslušnost běžné soudy, které projednávají věci týkající se osobních práv a nároků, nebo zvláštní soudy, které projednávají věci týkající se oprávněných zájmů při jednání s orgány veřejné moci nebo jiné zvláštní záležitosti (např. správní, účetní, daňový soud).

V systému běžných soudů rozhoduje předmět sporu o tom, zda bude věc rozhodována specializovaným oddělením nebo samosoudcem. Například spory týkající se společností projednává obchodní soud.

Související odkazy

<http://www.giustizia.it>

Související přílohy

Občanský soudní řád, články 1–30bis (125 Kb)

Poslední aktualizace: 30/07/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Kypr

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

K projednání většiny občanských věcí jsou příslušné běžné civilní soudy (v kyperském právním systému nazývané okresní soudy).

V případě zvláštního soudního sporu byste však měli podat žalobu specializovanému soudu, který je příslušný k projednání dané věci.

Rodinné spory (tj. rozvod, výživné, rodičovská zodpovědnost, styk s nezletilými dětmi, majetkové spory atd.) například projednávají **rodinné soudy** Kyperské republiky.

V případě pracovněprávních sporů (vztahy mezi zaměstnancem a zaměstnavatelem, např. neoprávněné propuštění, propuštění pro nadbytečnost atd.) musíte žalobu podat **soudy pro pracovněprávní spory** v okrese, v němž spor vznikl, nebo případně v okrese, v němž má žalobce své obvyklé nebo trvalé bydliště. K projednání věcí, v nichž požadovaná náhrada škody přesahuje mzdu za dva (2) roky, jsou však příslušné běžné civilní soudy (okresní soudy), žalobu proto musíte podat u těchto soudů.

V případě sporů týkajících se pronajatých nemovitostí (např. zvýšení nájemného, vyklizení nemovitosti) musíte žalobu podat **soudy pro věci regulovaného nájemného** v okrese, v němž se nachází předmětná nemovitost.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Viz odpověď na otázku č. 2.2.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

V kyperském právním systému se mezi obecnými civilními soudy prvního stupně nerozlišuje. Rozlišuje se však mezi soudci okresních soudů s ohledem na jejich funkci (předsedající soudce okresního soudu, vyšší soudce okresního soudu, soudce okresní soudu) a jejich příslušnost projednávat určité věci závisí na této funkci.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Okresní soud (obecný civilní soud) je příslušný rozhodnout spor, pokud:

základ sporu vznikl zcela nebo částečně v soudním obvodu soudu;

žalovaný nebo některý ze žalovaných v době podání žaloby žil nebo pracoval soudním obvodu soudu;

všichni účastníci řízení jsou kyperskými státními příslušníky a základ žaloby vznikl zcela nebo částečně na území výsostných oblastí nebo žalovaný (či některý ze žalovaných) žije nebo pracuje v těchto výsostných oblastech;

základ žaloby vznikl zcela nebo částečně ve výsostné oblasti v důsledku použití motorového vozidla osobou, která byla nebo měla být pojištěna podle § 3 zákona o motorových vozidlech (pojištění zákonné odpovědnosti);

základ žaloby vznikl zcela nebo částečně ve výsostné oblasti kvůli úrazu zaměstnance nebo nemoci z povolání, k nimž došlo během jeho pracovního poměru, a to ve vztahu k odpovědnosti zaměstnavatele, s ohledem na niž tento byl nebo měl být pojištěn podle § 4 zákona o motorových vozidlech (pojištění zákonné odpovědnosti);

žaloba souvisí s rozdělením nebo prodejem nemovitého majetku nebo jinou záležitostí týkající se nemovitého majetku, který se nachází v soudním obvodu soudu.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

Pokud se žaloba týká charitativní organizace nebo patentu či ochranné známky, pro něž je příslušný okresní soud podle § 7 a seznamu zákona č. 29/1983, lze žalobu podat kterémukoli okresnímu soudu.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Pokud v případech uvedených v bodě 2.2.1 existuje jiná místní příslušnost nebo v případech uvedených v bodě 2.2.2.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

V případě výlučné příslušnosti pro nemovitý majetek (viz poslední bod v odpovědi na otázku č. 2.2.1).

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Ne.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Řízení obvykle zahajuje zmocněný advokát, jemuž je známo, na který soud se obrátit. Pokud právní zástupce neexistuje, můžete se obrátit na registrační oddělení Nejvyššího soudu, které vám poskytne příslušné informace.

Kyperský Nejvyšší soud

Charalambou Mouskou,

1404 Nicosia, Kypr

Tel. č.: +357 22865741

Fax: +357 22304500

e-mail: chief.reg@sc.judicial.gov.cy

Poslední aktualizace: 15/06/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Lotyšsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Občanský soudní řád (*Civilprocesa likums*) zaručuje, aby každá osoba, fyzická i právnická, měla právo na soudní ochranu svých občanských práv, jsou-li její práva porušována nebo zpochybňována, a na soudní ochranu veškerých zákonem zaručených zájmů. Obecně jsou všechny občanskoprávní spory projednávány soudem v řádném soudním řízení. Ve výjimečných případech, a pouze pokud to specifikují právní předpisy, lze občanskoprávní spory rozhodovat v jiném, mimosoudním řízení. Stanoví-li to právní předpisy, projedná soud rovněž žaloby podané fyzickými a právnickými osobami, které svou povahou nezakládají občanskoprávní spor. Ve všech případech však o přidělení sporu rozhoduje soud nebo soudce. Jestliže soud nebo soudce shledá, že spor nespadá do působnosti určitého soudu, uvede ve svém rozhodnutí subjekt, který je za rozhodnutí daného sporu odpovědný.

V Lotyšsku neexistují specializované soudy, které by projednávaly zvláštní druhy občanskoprávních věcí. Z obecných pravidel soudní příslušnosti však existují určité výjimky, které stanoví stupeň soudu, jenž je příslušný projednat danou věc v prvním stupni.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Okresní soudy (*rajona tiesa*) a městské soudy (*pilsētas tiesa*) plní v občanskoprávních sporech úlohu soudů prvního stupně. Vidzemský městský soud v Rize (*Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesa*) se zabývá případy, které se týkají státního tajemství, a rovněž případy, které se týkají ochrany patentových práv, topografie polovodičových výrobků, ochranných známek a označení zeměpisného původu. Katastrální oddělení okresního (městského) soudu se zabývá návrhy na nesporné vymáhání pohledávek (*bezstrīdus piespiedu izpildīšana*) a vymáhání pohledávek s výzvou (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*), jakož i návrh na potvrzení veřejné dražby (*izsoles aktu apstiprināšana*), kromě jejich potvrzování ve věcech týkajících se insolvenčního řízení.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Soud vyššího stupně nemůže zjišťovat skutkový stav věci, jestliže věc nebyla projednána soudem nižšího stupně. Soudem prvního stupně u občanskoprávních věcí je okresní nebo městský soud nebo krajský soud (*apgabaltiesa*). V občanskoprávních řízeních ve věci projednává a rozhoduje místně a věcně příslušný soud prvního stupně.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

Občanskoprávní věci se na prvostupňové projednávání přidělují soudům na různých úrovních podle předmětu řízení, tj. věci se třídí podle kategorie nebo povahy žaloby/návrhu. Nicméně i tak mají soudy na stejné úrovni svou vlastní místní příslušnost.

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Podle obecně platných postupů, jimiž se řídí určování místní příslušnosti soudu, se žaloba na fyzickou osobu podává k soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dané osoby (§ 26 občanského soudního řádu). Žaloba na právnickou osobu se podává k soudu, v jehož obvodu se nachází sídlo dané právnické osoby. Příslušnost soudu prvního stupně je tudíž určena předmětem sporu a pravidly, jimiž se řídí místní příslušnost soudů.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

Občanský soudní řád rovněž vymezuje výjimky z obecných pravidel pro určování místní příslušnosti v občanskoprávních věcech, kdy si žalobce může zvolit, zda podá žalobu podle obecných ustanovení o místní příslušnosti soudů, tedy k soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště nebo sídlo žalované strany, nebo zda podá žalobu u jiného soudu prvního stupně na stejné úrovni, v právních předpisech označovaného jako soud alternativní.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Žaloba podaná proti osobě, která nemá žádné ohlášené bydliště, se podává k soudu určeného podle skutečného místa pobytu žalované osoby.

Pokud skutečné bydliště žalované osoby není známo nebo pokud žalovaná osoba nemá obvyklé bydliště v Lotyšsku, podává se žaloba k soudu, v jehož obvodu se nachází nemovitý majetek žalované osoby nebo její poslední známé bydliště.

V některých zákonem vymezených případech má žalobce určitá práva, která mu umožňují, aby si sám zvolil, zda podá žalobu k soudu, který je určen ohlášeným bydlištěm žalované strany či jejím sídlem, nebo k jinému soudu.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Pravidla týkající se volby příslušnosti soudu ze strany žalobce stanoví § 28 občanského soudního řádu, kde je uveden podrobný seznam typů sporů i seznam alternativních soudů, k nimž lze žalobu podat:

žalobu vztahující se k činnosti dceřiné společnosti nebo zastoupení právnické osoby lze podat také k soudu, v jehož obvodu se nachází sídlo dceřiné společnosti nebo zastoupení;

žalobu týkající se vymáhání výživného na děti nebo rodiče nebo určení otcovství lze podat také k soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště žalobce;

žalobu týkající se újm na zdraví (§ 1635 a 2347–2353 občanského zákoníku (*Civillikuma*)) lze podat také k soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště žalobce nebo místo, kde k újmě na zdraví došlo;

žalobu o náhradu škody na majetku fyzické nebo právnické osoby lze podat také k soudu, v jehož obvodu ke škodě došlo;

žalobu týkající se navrácení majetku nebo náhrady jeho hodnoty lze podat také k soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště žalobce;

žaloby podle námořního práva lze podat také k soudu, v jehož obvodu se nachází místo, kde byla zabavena loď náležející žalované straně;

žalobu proti více žalovaným stranám, které mají bydliště nebo sídlo na různých místech, lze podat u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště nebo sídlo jedné z žalovaných stran;

žalobu týkající se rozvodu nebo prohlášení manželství za neplatné lze podat k soudu, který si žalobce zvolí nebo v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště žalobce, a pokud žalobce nemá ohlášené bydliště, k soudu, v jehož obvodu se nachází skutečné bydliště žalobce, a v případě, že:

nezletilé děti bydlí se žalobcem;

manželství, které má být rozvedeno, je manželství s osobou nacházející se ve výkonu trestu odnětí svobody;

manželství, které má být rozvedeno, je manželství s osobou, jejíž bydliště není známo nebo která žije v zahraničí;

žalobu na základě pracovního poměru lze také podat u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště nebo místo výkonu práce žalobce.

Jestliže žalobce podávající žalobu ve výše uvedených věcech nemá ohlášené bydliště, lze žalobu podat k soudu, v jehož obvodu se nachází místo skutečného pobytu žalobce.

Existuje také ustanovení o výlučné soudní příslušnosti v občanskoprávních věcech, která má přednost nejen před obecnou místní příslušností soudů, ale i před všemi ostatními formami místní příslušnosti soudů. V níže uvedených věcech se příslušnost soudu určuje podle druhu žaloby:

žaloba týkající se vlastnických práv nebo jakýchkoli jiných majetkových práv vztahujících se na nemovitý majetek nebo jeho příslušenství nebo žaloba týkající se zápisu takových práv do katastru nemovitostí nebo vynětí těchto práv a vymazu majetku z evidence nemovitostí musí být podána u soudu, v jehož obvodu se daný majetek nachází;

je-li podána žaloba týkající se majetku v pozůstalosti a neexistují-li známí dědicové, kteří byli potvrzeni nebo kteří dědictví přijali, je příslušným soudem soud, v jehož obvodu se nachází ohlášené nebo skutečné bydliště zemřelého. Pokud však místo ohlášeného nebo skutečného bydliště zemřelého není v Lotyšsku nebo není známo, je příslušným soudem soud, v jehož obvodu se nachází daný nemovitý majetek v pozůstalosti nebo jeho část.

Výlučná soudní příslušnost může být stanovena i v jiných právních předpisech.

Níže uvedená ustanovení se vztahují také na věci, u nichž se uplatňují zvláštní soudní řízení:

Návrh na schválení osvojení musí být podán u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště osvojitele, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště osvojitele; návrh na prohlášení osvojení za neplatné musí být podán u soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště navrhovatele, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště navrhovatele.

Návrh na schválení osvojení, který podává cizí státní příslušník nebo osoba žijící v zahraničí, musí být podán k soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště osvojenec, pokud však je osvojenec v mimorodinné péči, musí být návrh podán k soudu, v jehož obvodu je taková mimorodinná péče poskytována (§ 259 odst. 2 občanského soudního řádu).

Návrh na omezení svéprávnosti z důvodu duševní poruchy nebo jiného zdravotního postižení se podává k soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dané osoby, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště osoby; jestliže je osoba umístěna v léčebném zařízení, návrh se podává k soudu, v jehož obvodu se dané léčebné zařízení nachází (§ 264 občanského soudního řádu);

návrh na omezení svéprávnosti a stanovení opatrovnictví z důvodu nezřízeného nebo marnotratného způsobu života nebo nadměrného užívání alkoholu či jiných návykových látek musí být podáno k soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dané osoby, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště osoby (§ 271 občanského soudního řádu);

záležitosti týkající se opatrovnictví majetku nepřítomné nebo pohřešované osoby rozhoduje soud, v jehož obvodu se nachází místo posledního bydliště dané osoby (§ 278 občanského soudního řádu);

návrh na prohlášení pohřešované osoby za mrtvou se podává k soudu, v jehož obvodu se nachází místo posledního bydliště dané osoby (§ 282 občanského soudního řádu);

návrh na stanovení právních skutečností soudem musí být podán k soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště navrhovatele, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště navrhovatele (§ 290 občanského soudního řádu);

návrh na výmaz práv k nemovitému majetku musí být podán k soudu, v jehož obvodu se nemovitý majetek nachází; návrh na zrušení jakéhokoli jiného práva musí být podán k soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště navrhovatele, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště navrhovatele, nebo v případě právnické osoby její sídlo, nestanoví-li zákon jinak (§ 294 odst. 2 občanského soudního řádu);

návrh na prohlášení ztracené, odcizené nebo zničené listiny za neplatnou a obnovení práv vztahujících se k takové listině musí být podán k soudu, v jehož obvodu se nachází místo platby uvedené v listině, nebo pokud místo platby není známo, k soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dlužníka, je-li tento fyzickou osobou, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště dlužníka, nebo v případě právnické osoby její sídlo; jestliže není známo ani skutečné bydliště nebo sídlo dlužníka, musí být návrh podán k soudu, v jehož obvodu se nachází místo vystavení listiny (§ 299 občanského soudního řádu);

návrh na odkoupení nemovitého majetku musí být podán k soudu, v jehož obvodu se daná nemovitost nachází (§ 336 občanského soudního řádu); soud přezkoumá věc, která je předmětem řízení o právní ochraně, na základě úřední adresy dlužníka, která byla zaregistrována tři měsíce před podáním návrhu k soudu (§ 341 odst. 1 občanského soudního řádu);

věci, která je předmětem insolvenčního řízení vedeného s právnickou osobou na základě návrhu podaného dlužníkem, věřitelem nebo většinou věřitelů podle ustanovení §42 odst. 3 insolvenčního zákona (*Maksātnespējas likums*), se zabývá soud na základě úřední adresy dlužníka, která byla zaregistrována tři měsíce před podáním návrhu k soudu. Ve věci týkající se zahájení úpadkového řízení podle ustanovení čl. 3 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 se žalobou zabývá soud, v jehož obvodu jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, avšak ve věci týkající se zahájení úpadkového řízení podle čl. 3 odst. 2 téhož nařízení se žalobou zabývá soud, v jehož obvodu se nachází podnik dlužníka (ve smyslu čl. 2 písm. h) nařízení Rady (ES) č. 1346/2000) (§ 363 občanského soudního řádu);

věci týkající se platební neschopnosti fyzické osoby se na základě návrhu této osoby zabývá soud, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dlužníka, které je evidované jako bydliště dlužníka tři měsíce před podáním návrhu k soudu, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště dlužníka. Věc týkající se zahájení úpadkového řízení podle ustanovení čl. 3 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1346/2000 zkoumá soud, v jehož obvodu jsou soustředěny hlavní zájmy dlužníka, avšak ve věci týkající se zahájení úpadkového řízení podle čl. 3 odst. 2 téhož nařízení se žalobou zabývá soud, v jehož obvodu se nachází podnik dlužníka (ve smyslu čl. 2 písm. h) nařízení Rady (ES) č. 1346/2000) (§ 363 odst. 22 občanského soudního řádu);

záležitosti týkající se platební neschopnosti nebo likvidace úvěrových institucí rozhoduje soud v místě, kde má daná úvěrová instituce své sídlo (§ 364 občanského soudního řádu);

zaměstnavatel může podat návrh na prohlášení stávky za nezákonnou nebo oznámení stávky za nezákonné na základě důvodů stanovených v zákoně o stávce (*Streiku likums*), a to postupem v uvedeném zákoně stanoveným. Návrh na prohlášení stávky za nezákonnou nebo oznámení nezákonné stávky se podává u soudu, v jehož obvodu se má stávka konat (§ 390 občanského soudního řádu).

Zástupci zaměstnanců mohou podat návrh na prohlášení pracovní výluky za nezákonnou nebo oznámení nezákonné pracovní výluky na základě důvodů stanovených v zákoně o pracovněprávních sporech (*Darba strīdu likums*), a to postupem v uvedeném zákoně stanoveným. Návrh na prohlášení pracovní výluky za nezákonnou nebo oznámení nezákonné pracovní výluky se podává u soudu, v jehož obvodu se má výluka konat (§ 394 odst. 1 občanského soudního řádu).

Věci týkající se nesporného vymáhání pohledávek (*saisību bezstrīdus piespiedu izpildīšana*):

návrhy na dobrovolný prodej nemovitého majetku ve veřejné dražbě prostřednictvím soudu musí být předloženy okresnímu nebo městskému soudu, v jehož obvodu se nemovitý majetek nachází (§ 395 občanského soudního řádu);

návrhy na nesporné vymáhání peněžitých plnění nebo vrácení movitého majetku nebo nesporné vymáhání závazků vyplývajících ze smluv zajištěných zástavou vedenou v rejstříku zástav se podávají u katastrálního oddělení okresního nebo městského soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dlužníka, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště dlužníka (§ 403 odst. 1 občanského soudního řádu);

návrhy na nesporné vymáhání rozhodnutí na základě listin o ručení nemovitým majetkem nebo nesporné vymáhání povinnosti vyklidit nebo vrátit pronajatý nemovitý majetek musí být podány u katastrálního oddělení okresního nebo městského soudu, v jehož obvodu se nemovitý majetek nachází. Je-li závazek zajištěn několika nemovitostmi a návrhy by spadaly do působnosti katastrálních oddělení různých okresních nebo městských soudů, rozhoduje o návrhu katastrální oddělení okresního nebo městského soudu, v jehož obvodu se nachází jedna z nemovitostí, podle volby navrhovatele (§ 403 odst. 2 občanského soudního řádu);

návrhy na nesporné vymáhání pohledávky na základě hypotečního úvěru na loď musí být podány u katastrálního oddělení okresního nebo městského soudu, v jehož obvodu je hypoteční úvěr na loď registrován (§ 403 odst. 3 občanského soudního řádu).

Věci týkající se vymáhání pohledávek s výzvou (*saisību piespiedu izpildīšana brīdīnājuma kārtībā*):

Návrh na vymáhání pohledávky s výzvou se podá u katastrálního oddělení okresního nebo městského soudu, v jehož obvodu se nachází ohlášené bydliště dlužníka, a pokud takové bydliště neexistuje, pak skutečné bydliště nebo sídlo dlužníka (§ 406 odst. 2 občanského soudního řádu).

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Ano, tato možnost existuje: lotyšské právní předpisy umožňují stranám, aby si pro svůj případ zvolily soud s místní příslušností na základě vzájemné dohody. Při uzavírání smlouvy mohou strany určit soud prvního stupně, u kterého mají být řešeny veškeré budoucí spory týkající se smlouvy nebo plnění smluvních podmínek. Strany však nemohou měnit věcnou příslušnost danou předmětem sporu, tedy úroveň soudu, který má věc projednat v prvním stupni (§ 25 občanského soudního řádu), a nemohou měnit ani výlučnou příslušnost soudů (§ 29 občanského soudního řádu). Příslušnost soudu stanovená dohodou podléhá dvěma omezením:

příslušný soud si je možné zvolit pouze v případě smluvních sporů;

dohoda určující místní příslušnost musí být uzavřena v okamžiku uzavření smlouvy a musí být uveden konkrétní soud, který bude případný spor projednávat v prvním stupni.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Podle lotyšských právních předpisů projednávají obecné soudy jak občanskoprávní, tak trestněprávní věci. Lotyšsko nemá specializované soudy, například rodinné soudy, nebo soudce specializované na určité právní otázky, jako tomu je v jiných zemích.

Jak je vysvětleno výše, skutkový stav občanskoprávního sporu projednává soud prvního stupně a soud vyššího stupně nemůže skutkový stav posuzovat dříve, než je věc projednána soudem nižšího stupně. Soudem prvního stupně je u občanskoprávních věcí okresní (nebo městský) soud, do jehož působnosti daná věc spadá. Obecně platí, že všechny občanskoprávní spory spadají do působnosti soudů, které se při jejich projednávání řídí postupy řádného soudního řízení.

Poslední aktualizace: 12/05/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Litva

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

V § 12 zákona o soudech (*Lietuvos Respublikos teismų įstatymas*) je zakotvená jednotná soustava soudů, která se skládá ze soudů s obecnou příslušností a specializovaných soudů.

Soudy s obecnou příslušností (soudy prvního stupně – okresní a krajské soudy) projednávají všechny občanskoprávní věci související s občanským, rodinným, pracovním právem, duševním vlastnictvím, úpadky, restrukturalizací nebo jiných soukromých vztahů. Tyto soudy rovněž projednávají věci v mimořádném soudním řízení a rozhodují o návrzích týkajících se přijetí a vykonání rozsudků zahraničních soudů a rozhodčích soudů v Litevské republice (§ 22 občanského soudního řádu (*Civilinio proceso kodeksas*)).

Specializované soudy, tj. správní soudy (krajské správní soudy), projednávají správní spory vyplývající z právních vztahů správní povahy.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Navrhovatel může podat žalobu k soudu podle vlastního výběru, a to v souladu s těmito podmínkami:

žalobu proti žalovanému, jehož místo pobytu je neznámé, lze podat soudu podle místa, kde se nachází jeho majetek, nebo podle posledního známého místa pobytu;

žalobu proti žalovanému, který nemá místo pobytu v Litevské republice, lze podat soudu podle místa, kde se nachází majetek, nebo podle posledního známého místa pobytu v Litevské republice;

žalobu o přiznání výživného a určení otcovství lze podat soudu podle místa pobytu navrhovatele;

žalobu na náhradu škody za újmu na zdraví, včetně zabití, lze podat soudu podle místa pobytu navrhovatele nebo místa, kde k újmě došlo;

žalobu na náhradu škody na majetku lze podat soudu podle místa pobytu (sídla) navrhovatele nebo místa, kde došlo ke vzniku škody;

žalobu na náhradu škody způsobené v důsledku nezákonného odsouzení, neoprávněného uplatňování opatrovnických opatření, neoprávněného omezování osobní svobody, neoprávněného uplatňování procesních omezujících prostředků nebo nezákonné vazby jako zajišťovacího institutu, nezákonného zadržení či uplatnění donucovacích prostředků nebo nezákonného potrestání správního deliktu, jakož i v z důvodu újmy, který vznikla v důsledku protiprávního jednání soudce nebo při projednávání občanskoprávního sporu, lze podat soudu podle místa pobytu navrhovatele;

žalobu týkající se dohody/smlouvy, která specifikuje místo plnění, lze také podat soudu podle místa plnění uvedeného v této dohodě/smlouvě;

žalobu týkající se jednání ve funkci poručníka, opatrovníka nebo správce majetku lze také podat soudu podle místa pobytu (sídla) poručníka, opatrovníka nebo správce majetku;

žalobu týkající se spotřebitelských smluv lze také podat soudu podle místa pobytu spotřebitele;

žalobu týkající se činnosti pobočky právnické osoby lze také podat soudu podle sídla pobočky;

žalobu na náhradu škody způsobené v důsledku kolize lodí a vymáhání náhrady za pomoc a záchranu na moři, včetně veškerých dalších sporů vyplývajících z právních vztahů v oblasti námořní dopravy, lze také podat soudu v místě, kde se nachází plavidlo nebo přístav registrace plavidla žalovaného.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Občanskoprávní věci projednávají okresní a krajské soudy v prvním stupni (§ 25 občanského soudního řádu).

Na základě obecného pravidla zakotveného v tomto řádu projednávají všechny občanskoprávní věci okresní soudy. Existuje také výjimka z tohoto obecného pravidla, že určité věci spadají do příslušnosti krajských soudů nebo do výlučné příslušnosti Krajského soudu ve Vilniusu.

To závisí na hodnotě sporného nároku, na základě které občanskoprávní věci týkající se nároků převyšujících částku 150 000 LTL – s výjimkou věcí souvisejících s rodinnými a pracovněprávními vztahy a věcí souvisejících s náhradami za nemajetkovou újmu – projednávají krajské soudy.

Příslušnost nezávisí pouze na sporném nároku.

Krajské soudy projednávají v prvním stupni také tyto občanskoprávní věci:

věci týkající se právních vztahů vyplývajících z autorského práva;

věci týkající se právních vztahů vyplývajících z veřejných soutěží;

věci týkající se úpadku nebo restrukturalizace, s výjimkou věcí týkajících se úpadku fyzických osob;

věci, kde je jedna ze stran cizím státem;

věci založené na nárocích týkajících se povinného prodeje akcií (podílů, účastí);

věci založené na nárocích týkajících se vyšetřování činnosti právnické osoby;

věci týkající se náhrady za majetkovou a nemajetkovou újmu vyplývající z uznávaných práv pacientů;

9) ostatní občanskoprávní věci, které podle zvláštních zákonů musí projednat krajské soudy v prvním stupni.

Krajský soud ve Vilniusu má výlučnou příslušnost jako soud prvního stupně v těchto občanskoprávních věcech:

věci týkající se sporů podle zákona o patentech (*Lietuvos Respublikos patentų įstatymas*);

věci týkající se sporů podle zákona o ochranných známkách (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*);

věci týkající se osvojení občana Litvy s místem pobytu v Litevské republice na základě žádosti cizích státních příslušníků;

jiné občanskoprávní věci, které podle zvláštních zákonů spadají do výlučné příslušnosti Krajského soudu ve Vilniusu jako soudu prvního stupně.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Žaloba se podává k soudu podle místa pobytu žalovaného. Žaloba proti právnické osobě se podává k soudu podle sídla právnické osoby uvedeného v Rejstříku právnických osob. Je-li žalovaným stát nebo obec, žaloba se podává k soudu podle sídla instituce, která zastupuje stát nebo obec.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

Navrhovatel má právo si vybrat mezi několika soudy příslušnými rozhodovat v dané věci.

Strany se také mohou dohodnout, ke kterému soudu by měla být žaloba podána. Podle ustanovení § 32 občanského soudního řádu strany mohou změnit místní příslušnost své věci na základě vzájemné dohody, ale na základě dohody stran nelze změnit výlučnou příslušnost soudu nebo skutkovou podstavu věci.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Jak je uvedeno v § 30 občanského soudního řádu, navrhovatel si může vybrat, který soud je příslušným v těchto věcech:

žalobu proti žalovanému, jehož místo pobytu je neznámé, lze podat soudu podle místa, kde se nachází jeho majetek, nebo jeho posledního známého místa pobytu;

žalobu proti žalovanému, který nemá místo pobytu v Litevské republice, lze podat soudu podle místa, kde se nachází jeho majetek, nebo soudu podle posledního známého místa pobytu v Litevské republice;

žalobu týkající se činnosti pobočky právnické osoby lze také podat soudu podle sídla pobočky;

žalobu o přiznání výživného nebo určení otcovství lze také podat soudu podle místa pobytu navrhovatele;

žalobu na náhradu škody za újmu na zdraví, včetně zabití, lze podat soudu podle místa pobytu navrhovatele nebo místa, kde k újmě došlo;

žalobu o náhradu škody na majetku lze podat podle místa pobytu (sídla) navrhovatele nebo místa, kde došlo ke vzniku škody;

žalobu na náhradu škody způsobené v důsledku nezákonného odsouzení, neoprávněného uplatňování opatrovnických opatření, neoprávněného omezování osobní svobody, neoprávněného uplatňování procesních omezujících prostředků nebo nezákonné vazby jako zajišťovacího institutu, nezákonného zadržení či uplatnění donucovacích prostředků nebo nezákonného potrestání správního deliktu, jakož i v z důvodu újmy, který vznikla v důsledku protiprávního jednání soudce nebo při projednávání občanskoprávního sporu, lze podat soudu podle místa pobytu navrhovatele;

žalobu na náhradu škody způsobené v důsledku kolize lodí a vymáhání náhrady za pomoc a záchranu na moři, včetně veškerých dalších sporů vyplývajících z právních vztahů v oblasti námořní dopravy, lze také podat soudu v místě, kde se nachází plavidlo nebo přístav registrace plavidla žalovaného;

žalobu týkající se dohody/smlouvy, která specifikuje místo plnění, lze také podat soudu podle místa plnění uvedeného v této dohodě/smlouvě;

žalobu týkající se jednání ve funkci poručníka, opatrovníka nebo správce majetku lze také podat soudu podle místa pobytu (sídla) poručníka, opatrovníka nebo správce majetku;

žalobu týkající se spotřebitelských smluv lze také podat soudu podle místa pobytu spotřebitele;

Kromě toho může být žaloba proti několika žalovaným s místem pobytu nebo nacházejícím se na různých místech podána soudu podle místa pobytu nebo sídla jednoho z žalovaných, a to dle volby navrhovatele (§ 33 odst. 1 občanského soudního řádu).

Žalobu týkající se dohody/smlouvy uvádějící místo plnění lze také podat soudu podle místa pobytu nebo sídla jednoho žalovaného nebo soudu podle místa plnění této dohody/smlouvy, a to dle volby navrhovatele. Žalobu týkající se spotřebitelských smluv lze podat soudu podle místa pobytu nebo sídla žalovaného nebo spotřebitele.

Žalobu týkající se přiznání výživného lze podat soudu podle místa pobytu nebo sídla žalovaného nebo navrhovatele, a to dle volby navrhovatele.

Občanskoprávní žalobu na náhradu škody v trestní věci lze podat k projednání v souladu s pravidly pro příslušnost uvedenými v občanském soudním řádu, pokud nárok nebyl uplatněn nebo vyřízen v rámci trestního řízení.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

V § 31 odst. 1 a 2 občanského soudního řádu jsou stanoveny následující výjimky z obecného pravidla místní příslušnosti, které jsou pro závazné pro navrhovatele, který zahajuje soudní řízení:

pro žaloby týkající se věcných práv k nemovitostem, užívání nemovitosti, kromě návrhů na vypořádání majetkových vztahů manželů v rozvodovém řízení, a zrušení zajištění nemovitosti nemovitostí je příslušný soud v místě, kde se nemovitost nebo její hlavní část nachází.

Pro žaloby věřitelů v případě dědění podané dříve, než dědici příjmu své dědictví je příslušný soud v místě, kde se nachází pozůstalost nebo její hlavní část. Je také nutné poznamenat, že v souladu s § 33 odst. 2 až 4 občanského soudního řádu Litevské republiky:

protižalobu, bez ohledu na to, kde je v daném případě příslušnost, je nutné podat u soudu, který projednával původní žalobu. Pokud se zvýšila hodnota žalobního nároku, došlo ke změně předmětu řízení nebo pokud podání protižaloby povede ke změně soudu s příslušností na základě předmětu sporu, musí soud, který projednával původní žalobu rozhodnout o všech otázkách souvisejících s žalobou (protižalobou) a rozhodnout celý případ ve věci samé.

Pokud má být některá z žalob navrhovatele podána podle pravidel výlučné příslušnosti, musí být celá žaloba podána v souladu s těmito pravidly.

Pokud některá z žalob navrhovatele spadá do příslušnosti krajského soudu, celou žalobu musí projednat krajský soud.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Strany sporu mohou změnit místní příslušnost věci na základě vzájemné písemné dohody. Strany však nemohou na základě dohody změnit působnost soudu, která se určila na základě pravidel výlučné příslušnosti pro předmět věci (§ 32 občanského soudního řádu).

Příslušnost projednat případ může být ve výjimečných případech odůvodněna účastí žalovaného.

Soud může věc postoupit jinému soudu, pokud si žalovaný, jehož místo pobytu nebylo známo, požádá o postoupení věci soudu v místě jeho bydliště (§ 34 odst. 2 bod 2 občanského soudního řádu).

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Specializované správní soudy v Litevské republice neprojednávají občanskoprávní, obchodní ani rodinné spory. Projednávají věci vyplývající z právních vztahů v oblasti správního práva.

Poslední aktualizace: 21/10/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Lucembursko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

V občanských a obchodních věcech se v Lucemburském velkovévodství za obecný soud považuje obvodní soud (*tribunal d'arrondissement*). Soudní obvody jsou dva: Lucemburk a Diekirch, a v každém z nich sídlí obvodní soud.

Obvodní soud je příslušný ve všech občanských a obchodních věcech, u nichž není zákonem stanovena příslušnost jiného soudu.

Na rozdíl od některých jiných zemí neexistuje žádný specializovaný soud pro obchodní věci. Obchodní věci projednávají specializované senáty obvodního soudu, tyto věci jsou však projednávány ve zjednodušeném řízení.

Specializované soudy jsou příslušné zejména v těchto věcech:

drobné nároky: je-li hodnota sporu nižší než 10 000 EUR, projednávají je soudci smírčích soudů (*justices de paix*). V Lucemburském velkovévodství jsou takovéto soudy tři, a to ve městech Lucemburk, Esch-sur-Alzette a Diekirch, a každý z nich má svou místně vymezenou příslušnost, pracovníprávní věci: ve věcech týkajících se pracovních smluv je příslušný pracovní soud (*tribunal du travail*). V Lucemburském velkovévodství jsou takovéto pracovní soudy tři, a to ve městech Lucemburk, Esch-sur-Alzette a Diekirch, a každý z nich má svou místně vymezenou příslušnost. V praxi zasedá pracovní soud v prostorách smírčího soudu,

nájemní smlouvy: ve sporech týkajících se nájemních smluv je příslušný smírčí soudce (*juge de paix*), a to bez ohledu na hodnotu sporu. Pokud se spor týká výše nájemného, je nutné obrátit se před zahájením soudního řízení na komisi pro nájmy (*commission des loyers*) pro danou obec, sousedské spory: většina sporů mezi sousedy se týká práva cesty nebo sporů ohledně hranice pozemku a tyto spory spadají do příslušnosti smírčích soudců. Je-li však věc vážnější a požaduje-li se náhrada škody, je rozhodujícím faktorem výše částky, jíž se žaloba týká: je-li vyšší než 10 000 EUR, je příslušný obvodní soud,

věci týkající se sociálního zabezpečení: v těchto věcech je příslušná rozhodčí rada pro sociální zabezpečení (*Conseil arbitral de la sécurité sociale*). Tato rada sídlí v Lucemburku a je příslušná pro celé území státu,

věci týkající se předlužení: tyto věci projednávají smírčí soudci.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

V občanských a obchodních věcech s hodnotou sporu (bez úroků a nákladů) nepřevyšující 10 000 EUR rozhoduje smírčí soudce. Spory týkající se vyšších částek rozhodují obvodní soudy.

Obvodní soudy rozhodují vždy ve věcech, jejichž hodnotu nelze vyčíslit penězi, například v rodinných věcech.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Základním pravidlem je, že příslušným soudem je soud v místě bydliště žalovaného. Toto pravidlo má chránit žalované, neboť je pro ně snazší hájit se u soudu, který se nachází co nejbližší místu jejich bydliště.

Je-li žalovaným fyzická osoba, příslušným soudem je soud v místě jejího bydliště nebo pobytu.

Na společnosti, sdružení atd. je možné podat žalobu nejen k soudu v místě jejich sídla, nýbrž také k soudu v místě, v němž mají pobočku nebo kancelář, za předpokladu, že v těchto případech je v daném místě přítomen zástupce, který je způsobilý jednat s třetími osobami, a že spor souvisí s činností, jíž se daná pobočka nebo kancelář zabývá.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

V oblasti smluvního práva: žalobce může podat žalobu buď v místě bydliště žalovaného, nebo, podle povahy smlouvy, v místě dodání zboží nebo poskytnutí služby.

V oblasti deliktů odpovědnosti nebo v případě adhezního řízení: žalobu lze podat k soudu v místě bydliště žalovaného, nebo k soudu v místě, kde došlo ke škodné události.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

V těchto věcech:

1. návrhy na povolení uzavřít manželství v případě nezletilých osob, návrhy na prohlášení manželství za neplatné, návrhy na zrušení nebo obnovení odkladu uzavření manželství, podání námitek proti uzavření manželství a návrhy na zrušení těchto námitek;
2. návrhy týkající se manželských smluv a úpravy majetkových poměrů v manželství a návrhy na rozdělení společného jmění manželů;
3. návrhy týkající se příslušných práv a povinností manželů a příspěvků na náklady spojené s manželstvím nebo registrovaným partnerstvím;
4. zrušení registrovaného partnerství;
5. žaloby o výživné;
6. žaloby týkající se výkonu práva na styk, úpravy bydlení a příspěvku na podporu a výchovu dětí;
7. žaloby týkající se výkonu rodičovské zodpovědnosti, přičemž návrhy na odnětí rodičovské zodpovědnosti jsou vyloučeny;
8. rozhodnutí týkající se právní správy majetku nezletilých a rozhodnutí o opatrovnictví nezletilých osob;
9. návrhy na zákaz návratu osob vystěhovaných z domova podle § 1 odst. 1 pozměněného zákona ze dne 8. září 2003 o domácím násilí (*loi modifiée du 8 septembre 2003 sur la violence domestique*), návrhy na rozšíření tohoto zákazu podle § 1 odst. 2 téhož zákona a opravné prostředky podané proti těmto opatřením;

není-li stanoveno jinak, místně příslušným obvodním soudem je:

1. soud v místě bydliště rodiny;
2. pokud rodiče žijí odděleně, soud v místě bydliště rodiče, u něhož mají nezletilé děti obvyklé bydliště, je-li rodičovská odpovědnost vykonávána společně, nebo soud v místě bydliště rodiče, který vykonává rodičovskou odpovědnost sám;
3. v ostatních případech soud v místě bydliště osoby, která soudní řízení nezhájila.

V případě společných návrhů si strany zvolí soud v místě bydliště jedné z nich.

Pokud se však spor týká pouze výživného mezi manžely, příspěvku na podporu a výchovu dětí, příspěvku na náklady spojené s manželstvím nebo bezodkladných a předběžných opatření v případě zrušení registrovaného partnerství, může být příslušný soud v místě bydliště manžela/manželky či bývalého partnera/partnerky, jimž je vypláceno výživné, nebo rodiče, který vykonává hlavní péči o děti, a to i v případě, jsou-li dospělé.

Místní příslušnost se určuje podle místa bydliště ke dni podání žaloby, nebo ve věcech týkajících se rozvodu ke dni podání návrhu na zahájení řízení.

Žádosti o právní pomoc v souvislosti s právem péče o děti a právem na styk s dětmi: příslušný je soud, v jehož obvodu má dítě bydliště nebo domnělé bydliště.

Rozvod a rozluka a jejich důsledky: příslušný je soud, v jehož obvodu mají manželé společné místo bydliště, nebo není-li takového místa, v jehož obvodu má bydliště odpůrce, nebo v případě rozvodu na základě dohody jeden z manželů.

Dědické řízení: příslušný je soud v místě bydliště zůstavitele.

Nájemní smlouvy: příslušný je soud v místě, kde se nachází předmětná nemovitost.

Pracovněprávní věci: příslušný je soud v místě, kde se nachází dané pracoviště. Pokud však zaměstnavatel podá žalobu na zaměstnance, který žije v jiném členském státě, je v určitých případech příslušným soudem soud v místě bydliště zaměstnance.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Lucemburské právo uznává platnost „doložky o volbě soudní příslušnosti“, která smluvními stranám umožňuje určit soud, jenž bude rozhodovat případný spor mezi nimi.

Takovéto doložky jsou obzvláště užitečné v případě sporů mezi stranami, které sídlí v různých členských státech, jelikož umožňují předem určit, před kterým soudem bude řešen případný spor. Podmínky platnosti těchto doložek v členských státech Evropské unie upravuje nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 1215/2012 ze dne 12. prosince 2012.

Strany se mohou dohodnout rovněž na příslušnosti soudu v případě čistě vnitrostátních sporů. V takovémto případě mohou strany spor postoupit smírčímu soudci, který by za běžných okolností nebyl pro řešení daného sporu příslušný s ohledem na jeho hodnotu nebo pravidla místní příslušnosti. Strany se mohou buď výslovně dohodnout, nebo může shoda vyplynout ze skutečnosti, že se žalovaný dostaví k jednání a začne se obhajovat, aniž by před podáním žalobní odpovědi vznesl námitku nepřislušnosti soudu projednávajícího danou věc. Strany si však nemohou zvolit obvodní soud, který projedná jejich věc, jelikož pravidla příslušnosti podle hodnoty sporu představují nepominutelnou podmínku řízení.

Doložka o volbě soudní příslušnosti je platná pouze pod podmínkou, že s ní obě strany skutečně souhlasily. Tento souhlas musí být prokázán podle pravidel obecného práva.

Možnost stran zvolit si soud je v některých případech omezena zákonem. Například zákon o ochraně spotřebitele (*loi sur la protection juridique du consommateur*) stanoví, že doložky, jejichž cílem je zabránit spotřebiteli v přístupu k obecným soudům, jsou neplatné.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Specializované soudy, které existují v lucemburském právním řádu – pracovní soud, smírčí soud projednávající věci týkající se nájemních smluv, správní soud prvního stupně (*tribunal administratif*), rozhodčí rada pro sociální zabezpečení –, projednávají v prvním stupni všechny věci spadající do jejich příslušnosti bez ohledu na hodnotu sporu.

Například pro smírčí soud, který má podle obecného práva příslušnost pouze v případě sporů s hodnotou nižší než 10 000 EUR, toto omezení neplatí, jednali se o spor týkající se nájemních smluv.

Místní příslušnost:

Základní pravidlo místní příslušnosti

Ačkoliv příslušným soudem je v zásadě soud v místě bydliště žalovaného, v případě specializovaných soudů existují výjimky.

Například příslušným pracovním soudem není zpravidla soud v místě bydliště některého z účastníků řízení, nýbrž soud v místě, kde se nachází pracoviště.

Obdobně musí být spor týkající se nájemní smlouvy předložen soudu v místě, kde se nachází pronajatá nemovitost.

Tato otázka nevyvstává v případě správního soudu prvního stupně nebo rozhodčí rady pro sociální zabezpečení, jelikož jejich místní příslušnost pokrývá celé území Lucemburského velkovévodství.

Výjimky ze základního pravidla

Příslušnost specializovaných soudů je dána a účastníci řízení si zpravidla nemohou zvolit jiný soud, než jaký určuje zákon.

Obecně řečeno, příslušnost v tomto ohledu bývá považována za nepominutelnou podmínku řízení (například v oblasti pracovního práva), což znamená, že soud je povinen i v případě, že strany nevnesou proti příslušnosti námitku, přezkoumat svou příslušnost. Jak je objasněno výše, výjimka z této zásady se týká smírčího soudce v případě, že hodnota sporu přesáhne částku, pro kterou je příslušný, a mezi stranami existuje výslovná nebo tichá dohoda. V tomto případě nemůže smírčí soudce převzetí příslušnosti odmítnout.

Související odkazy

<http://www.legilux.lu/>

<https://justice.public.lu/fr.html>

Související dokumenty

[Organizace soudnictví \(147 kb\)](#) (147 Kb)

Poslední aktualizace: 10/01/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Maďarsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Podle zákona o uspořádání a správě soudů působí v Maďarsku pouze jeden typ specializovaného soudu: správní a pracovní soud, který se zabývá pracovněprávními a správními věcmi. Jiné než pracovněprávní a správní věci projednávají obecné soudy.

Nestanoví-li zákon jinak, projednávají se správní spory ve správním řízení. Správní spor se týká zákonnosti jednání či nečinnosti správního orgánu, jejichž účelem nebo cílem je změnit právní situaci subjektu, jenž se řídí správním právem nebo jehož se správní právo týká. Ke správním sporům patří také spory týkající se zaměstnání ve veřejné správě a administrativních smluv.

Správní věci projednává v prvním stupni správní a pracovní soud, nebo v případech stanovených zákonem krajský soud (*törvényszék*) či Nejvyšší soud Maďarské republiky (*Kúria*).

Správní a pracovní soudy jsou příslušné pro správní a jiná řízení u správních soudů, kdy není podle právních předpisů dána příslušnost krajských soudů nebo Nejvyššího soudu Maďarské republiky.

Nestanoví-li zákon jinak, jsou krajské soudy příslušné ve věcech týkajících se správních úkonů nezávislých regulačních orgánů, samostatných orgánů státní správy a vládních úřadů podle zákona o ústředních orgánech státní správy, správy železnic, leteckého úřadu a Maďarské národní banky, s výjimkou případů týkajících se zaměstnání ve veřejné správě.

Krajské soudy rozhodují v řízení o určení správních orgánů, v soudních řízeních týkajících se výkonu práva na shromažďování, v řízeních týkajících se přístupu k utajovaným informacím a ve správních sporech týkajících se povinných profesních organizací.

Nejvyšší soud Maďarské republiky je příslušný v řízeních za účelem posouzení rozporu mezi vyhláškou místní samosprávy a ostatními právními předpisy, v řízeních týkajících se neplnění povinností místní samosprávy přijímat právní předpisy a v řízeních o stanovení procesních prostředků k řešení ústavní stížnosti.

Pracovněprávní spory zahrnují žaloby vyplývající z právních vztahů podle zákona o zákoníku práce, pracovního poměru ve veřejném sektoru, zaměstnání ve veřejné správě, nestanoví-li zákon jinak, účasti ve veřejných systémech zaměstnanosti, pracovních smluv uzavřených podle zákona o sportu, smluv o učňovské přípravě uzavřených v rámci odborné přípravy, smluv o studentské stáži podle zákona o vysokoškolském vzdělávání, pracovního poměru člena sociálního družstva nebo zaměstnaneckého družstva a žaloby na vymáhání jiných nároků podle pracovního práva, jak je stanoveno v zákoně o zákoníku práce. Pracovněprávní spor existuje jako takový i v případě, dojde-li u některého účastníka ke změně osoby v důsledku postoupení pohledávky, převzetí dluhu, nástupnictví zaměstnavatele nebo změny v osobě zaměstnavatele. Má-li zaměstnanec peněžitou pohledávku vůči zaměstnavateli v platební neschopnosti, která vyplývá z pracovního práva a souvisí s majetkem, jenž je součástí konkurzní podstaty, a která byla insolvenčním správcem popřena, může zaměstnanec po zahájení insolvenčního řízení podat na zaměstnavatele pracovněprávní žalobu.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Podle zákona o uspořádání a správě soudů vynášejí rozsudky v prvním stupni okresní soudy (*járásbírószág*) a krajské soudy. Krajské soudy rozhodují v prvním stupni ve věcech, pro které nejsou ze zákona příslušné okresní soudy. Okresní soudy jsou příslušné v těchto věcech:

- a) žaloby týkající se majetkových práv, pokud hodnota majetku nepřesahuje 30 milionů HUF nebo pokud není možné stanovit hodnotu nároku na základě majetkového práva, s výjimkou
 - aa) žalob týkajících se autorského práva a souvisejících práv a práv duševního vlastnictví,
 - ab) žalob o náhradu škody způsobené při výkonu úřední pravomoci a žalob o odškodnění,
 - ac) žalob podaných z důvodu veřejného zájmu,
 - ad) žalob týkajících se založení a zákonné činnosti právnické osoby,
 - ae) sporů mezi právníky osobami a jejich současnými nebo bývalými společníky a sporů mezi současnými nebo bývalými členy vyplývajících z členství,
- b) žalob týkajících se osobního stavu,
- c) žalob na výkon rozhodnutí.

Krajské soudy nejenže projednávají věci v prvním stupni, nýbrž ve druhém stupni rozhodují také o opravných prostředcích proti rozhodnutím okresních soudů a správních a pracovních soudů.

Krajské odvolací soudy (*ítéltábla*) rozhodují o zvláštních opravných prostředcích proti rozhodnutím vyneseným krajskými soudy a projednávají jiné věci v rámci své příslušnosti.

Nejvyšším soudním orgánem v Maďarsku je Nejvyšší soud (*Kúria*). V případech stanovených v právních předpisech rozhoduje Nejvyšší soud o opravných prostředcích proti rozhodnutím krajských soudů a krajských odvolacích soudů, posuzuje žádosti o soudní přezkoumání, rozhoduje o rozporech mezi vyhláškami místní samosprávy a ostatními právními předpisy a v případě potřeby takovéto vyhlášky zrušuje, přezkoumává, zda orgány místní samosprávy neporušily svou zákonnou povinnost týkající se přijímání právních předpisů, a projednává další věci, pro něž je příslušný.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Ve všech případech, kdy není dána výlučná příslušnost jiného soudu, je příslušným soudem soud, v jehož obvodu má bydliště žalovaný.

Nemá-li žalovaný bydliště v Maďarsku, řídí se příslušnost podle místa pobytu žalovaného v Maďarsku. Nemá-li místo pobytu žalovaného známé nebo nachází-li se v zahraničí, přihlíží se k místu jeho posledního bydliště v Maďarsku. Nelze-li toto místo zjistit, nebo jestliže žalovaný místo pobytu neměl, bude příslušnost určena podle místa bydliště žalobce v Maďarsku, nebo není-li takového místa, podle místa jeho pobytu v Maďarsku. Nemá-li žalobcem fyzická osoba, určí se příslušnost podle sídla v Maďarsku.

Nemá-li místo pracoviště žalovaného a místo jeho bydliště stejné, soud na žádost žalovaného podanou nejpozději v rámci jeho písemné žalobní odpovědi postoupí věc k projednání a rozhodnutí soudu příslušnému pro místo pracoviště.

Je-li podána žaloba na jinou než fyzickou osobu, závisí obecná soudní příslušnost nejen na sídle dotyčné osoby, nýbrž také na místě, kde vykonává činnost orgán či organizační jednotka, jež je oprávněna tuto osobu zastupovat a jednat v případě právního sporu. V případě pochybností se za sídlo musí považovat místo podnikání. Jestliže se sídlo jiné než fyzické osoby nachází v Budapešti, její činnost však zasahuje až na území Peštské župy, projedná danou věc soud, který je příslušný pro Peštskou župu.

Nemá-li jiná než fyzická osoba sídlo v Maďarsku, bude příslušnost s ohledem na žaloby podané maďarským žalobcem, který není fyzickou osobou, stanovena podle sídla nebo místa výkonu činnosti žalobce. Je-li žalobcem maďarská fyzická osoba, bude příslušnost stanovena podle místa bydliště žalobce, nebo není-li takového místa, podle místa jeho pobytu.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Nemá-li dána výlučná příslušnost jiného soudu, může se žalobce rozhodnout, že podá žalobu u jiného soudu, než je soud s obecnou soudní příslušností s ohledem na žalovaného. Konkrétně, žalobu na uložení zákonem stanovené vyživovací povinnosti lze podat soudu příslušnému podle místa bydliště žalobce; žalobu v souvislosti s vlastnictvím či držbou nemovitosti nebo věcným právem k nemovitosti lze podat příslušnému soudu v místě, kde se nachází dotyčná nemovitost; žalobu na vymáhání smluvního nároku lze podat soudu příslušnému pro místo, kde byla transakce uzavřena nebo kde má být služba poskytnuta; žalobu na vymáhání smluvního nároku spotřebitele vůči podniku lze podat soudu příslušnému pro místo bydliště žalobce v Maďarsku, nebo není-li takového místa, pro místo jeho pobytu v Maďarsku a žalobu s ohledem na mimosmluvní závazkové vztahy lze podat soudu příslušnému pro místo, kde byla škoda způsobena nebo kde k ní došlo.

Nemá-li v případě majetkového sporu stanoven soud s výlučnou příslušností, je dána rovněž příslušnost soudu, v jehož obvodu pobývá žalovaný po předvídatelně dlouhou dobu (např. jako zaměstnanec nebo student). Příslušnost nelze z těchto důvodů určit v případě žalovaných, kteří nemají procesní způsobilost být účastníkem řízení.

Žalobu týkající se majetku lze na zahraniční osobu, která není fyzickou osobou, podat rovněž soudu příslušnému pro místo bydliště osoby pověřené správou záležitostí zahraniční osoby, která není fyzickou osobou. V případě takovýchto majetkových sporů je dána rovněž příslušnost soudu, který je příslušný pro sídlo maďarské pobočky nebo obchodního zastoupení zahraniční osoby, která není fyzickou osobou.

Na vedlejšího dlužníka a hlavního dlužníka lze podat společnou žalobu u soudu, který je z jakékoli důvodu příslušný pro žalobu na hlavního dlužníka.

Příslušnost v případě žaloby na svěření do opatrovnictví má rovněž soud, v jehož obvodu je žalovaný umístěn v ústavu sociální péče nebo je dlouhodobě hospitalizován nebo má obvyklé bydliště.

Ve věcech manželských je příslušný také soud v místě posledního společného obvyklého bydliště manželů.

Žaloby týkající se určení rodičovství, výkonu rodičovské zodpovědnosti, umístění dítěte u třetí osoby, zbavení rodičovské zodpovědnosti, zrušení osvojení nebo výživného na nezletilé dítě lze podat také soudu příslušnému pro místo bydliště či místo pobytu dotčeného nezletilého dítěte.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Pokud právní předpisy stanoví, že v dané věci má výlučnou příslušnost konkrétní soud. Platí to například v níže uvedených případech.

Nestanovali-li zákon, závazný právní akt Evropské unie nebo mezinárodní úmluva jinak, má soud v místě bydliště žalovaného v Maďarsku výlučnou příslušnost v případě žalob podaných podnikem na spotřebitele za účelem vymáhání nároku vyplývajícího ze smluvního vztahu. Nemá-li žalovaný bydliště v Maďarsku, řídí se výlučnou příslušností podle místa pobytu žalovaného v Maďarsku. Není-li místo pobytu žalovaného známé nebo nachází-li se v zahraničí, je rozhodujícím kritériem místo jeho posledního bydliště v Maďarsku. Nelze-li toto místo zjistit, musí být příslušnost stanovena podle obecných pravidel.

Může-li poškozená osoba podle právních předpisů týkajících se smluv o pojištění odpovědnosti požadovat náhradu škody nebo odškodnění i od jiné třetí osoby, než je osoba, která škodu způsobila, spadá žaloba na třetí osobu do výlučné příslušnosti soudu v místě bydliště žalobce v Maďarsku, nestanovali-li zákon, závazný právní akt Evropské unie nebo mezinárodní úmluva jinak. Nemá-li žalobce bydliště v Maďarsku, má výlučnou příslušnost soud v místě pobytu žalobce v Maďarsku. Je-li žalobcem jiná než fyzická osoba, určí se soud s výlučnou příslušností podle jejího sídla v Maďarsku. Nemá-li žalobce bydliště, pobyt ani sídlo v Maďarsku, musí být příslušnost určena podle obecných pravidel.

Žaloba na zrušení nebo omezení výkonu rozhodnutí spadá do výlučné příslušnosti okresního soudu, který výkon rozhodnutí nařídil. Pokud výkon rozhodnutí nenařídil okresní soud, je dána příslušnost okresního soudu v místě bydliště dlužníka.

Žaloba na vydání neprávem odňaté věci (na zrušení neoprávněného zabavení) spadá do výlučné pravomoci okresního soudu, v jehož obvodu k zabavení došlo.

Návrh na povolení účastnit se řízení o výkonu rozhodnutí spadá do výlučné příslušnosti soudu, který zamítl žádost zástavního věřitele v soudním řízení o výkonu rozhodnutí.

Žaloba na změnu rozhodnutí úředníka místní samosprávy ve věci držby spadá do výlučné příslušnosti soudu v místě sídla místní samosprávy zaměstnávající úředníka, který dotyčné rozhodnutí přijal.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

V majetkoprávních věcech se mohou strany dohodnout na příslušnosti konkrétního soudu pro urovnání jejich stávajícího sporu či budoucího sporu, který může vyplýnout z konkrétního právního vztahu, nestanovali-li zákon jinak. Dohodu o volbě příslušnosti lze učinit písemně, ústně s písemným potvrzením, ve formě, která je v souladu s obchodními zvyklostmi stran, nebo v případě mezinárodního obchodu formou, která je v souladu s obchodními zvyklostmi, jež jsou nebo by měly být stranám známy a jež jsou v dané oblasti obchodu všeobecně známy a pravidelně používány stranami, které uzavírají takovéto dohody. Příslušnost jiného soudu nelze zvolit v případech, kdy je zákonem dána výlučná příslušnost konkrétního soudu. Nestanovali-li zákon nebo dohoda stran sporu jinak, má výlučnou příslušnost zvolený soud. Dohoda o volbě příslušnosti platí i pro právní nástupce. Dohoda o volbě příslušnosti nesmí spotřebitelům bránit ve vymáhání smluvních nároků vůči podniku u soudu v místě bydliště spotřebitele v Maďarsku, nebo není-li takového místa, v místě pobytu spotřebitele v Maďarsku.

V majetkoprávních věcech si strany nemohou zvolit pro své právní spory nebo budoucí spor vyplývající z určitého právního vztahu příslušnost Krajského soudu hlavního města Budapešti nebo Krajského soudu pro okolí Budapešti pro záležitosti spadající do pravomoci krajských soudů nebo Ústředního okresního soudu v Pešti pro záležitosti spadající do působnosti okresních soudů.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Jedinými specializovanými soudy v Maďarsku jsou správní a pracovní soudy.

Příslušnost pro pracovněprávní spory se v zásadě řídí obecnými pravidly popsanými v bodě 2.2.1. Zaměstnanec podávající žalobu si může zvolit mezi soudem s obecnou soudní příslušností s ohledem na žalovaného a správním a pracovním soudem, který je příslušný pro místo bydliště zaměstnance, nebo není-li takového místa, pro místo jeho pobytu v Maďarsku, nebo správním a pracovním soudem příslušným pro místo, kde zaměstnanec dlouhou dobu pracoval nebo pracuje. Jestliže jeden spolužalobce nebo nárok spadá do působnosti soudu příslušného pro pracovněprávní spory, zatímco druhý spolužalobce nebo nárok spadá do působnosti okresního či krajského soudu, je pro řízení příslušný pracovní soud, je-li podle právních předpisů přípustné spojení stran nebo sloučení žalob.

Správní žaloby je nutno podat soudu, v jehož obvodu je vykonávána správní činnost, která je předmětem sporu, nestanovali-li zákon výlučnou příslušnost jiného soudu. Byl-li správní úkon, který je předmětem sporu, proveden v rámci řízení ve více stupních, spadá daná věc do místní příslušnosti soudu v místě, kde byl správní úkon proveden v prvním stupni.

V případě práv, povinností a právních vztahů souvisejících s nemovitým majetkem je místem výkonu správní činnosti místo, kde se nachází dotyčný nemovitý majetek. V případě oznámení nebo povolení určité činnosti to je místo, kde činnost je nebo má být vykonávána. S výjimkou výše zmíněných dvou případů je místem výkonu správní činnosti krajského orgánu státní správy s celostátní působností místo bydliště nebo pobytu žalobce nebo v případě právnických osob a subjektů bez právní subjektivity sídlo subjektu, nebo není-li takového sídla, sídlo správního orgánu. Peštská župa je místem výkonu správních činností prováděných v místě sídla orgánu státní správy, jenž má své sídlo v Budapešti, jeho působnost však zahrnuje především Peštskou župu nebo její část. V případě nečinnosti je místem výkonu správní činnosti sídlo správního orgánu, s výjimkou prvních tří výše uvedených případů.

Určité správní a pracovní soudy mají místní příslušnost pro konkrétní oblast. Jedná se o Správní a pracovní soud hlavního města Budapešti, Správní a pracovní soud pro okolí Budapešti, Správní a pracovní soud v Debrecínu, Správní a pracovní soud v Györu, Správní a pracovní soud v Miškovci, Správní a pracovní soud v Pécsi, Správní a pracovní soud v Segedínu, Správní a pracovní soud ve Veszprému.

Pro žaloby týkající se sociálního zabezpečení, sociální ochrany nebo ochrany dětí a dávek nebo podpory poskytovaných veřejnou službou zaměstnanosti je příslušný správní a pracovní soud v místě bydliště žalobce, nebo je-li žalobcem právnická osoba či subjekt bez právní subjektivity, v místě sídla žalobce, nebo není-li takového sídla, v místě sídla správního orgánu.

Žaloby týkající se administrativních smluv je nutno podat příslušnému krajskému soudu, v jehož obvodu byla smlouva uzavřena. Soud, který je z jakéhokoli důvodu příslušný pro hlavního dlužníka, bude příslušný i pro žalobu na vedlejšího dlužníka.

Byla-li správní činnost provedena v zahraničí, spadá žaloba do výlučné příslušnosti Správního a pracovního soudu hlavního města Budapešti.

Nestanovali-li zákon jinak, strany administrativní smlouvy mohou přijmout individuálně sjednanou doložku o volbě příslušnosti, podle níž je pro případné budoucí právní spory vzniklé mezi nimi v souvislosti s administrativní smlouvou příslušný správní a pracovní soud, který je místně příslušný pro stanovenou oblast. Není-li zákonem stanoveno nebo nedohodnou-li se strany jinak, má zvolený soud výlučnou příslušnost pro veškeré žaloby týkající se administrativní smlouvy. Dohoda o volbě soudu se vztahuje i na právní nástupce.

Stanoví-li právní předpisy výlučnou příslušnost konkrétního soudu, nelze stanovit příslušnost jiného soudu.

Strany nemohou s ohledem na své budoucí spory vyplývající z administrativní smlouvy stanovit příslušnost Správního a pracovního soudu hlavního města Budapešti.

Žaloby v souvislosti se zaměstnáním ve veřejné správě je nutno podat soudu, který je místně příslušný pro místo výkonu pracovní činnosti. Je-li žalobcem fyzická osoba, může být žaloba podána rovněž soudu, který je příslušný pro místo bydliště žalobce.

Krajský soud hlavního města Budapešti má vylučnou příslušnost pro projednání opravných prostředků proti rozhodnutím správních a pracovních soudů a žalob spadajících do působnosti krajských soudů.

Poslední aktualizace: 18/03/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Malta

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Volba soudu záleží na povaze vaší věci. Naprostá většina občanskoprávních a obchodních věcí spadá do jurisdikce obecných občanskoprávních soudů, protože obchodní soud na Maltě neexistuje. Je zde několik zvláštních soudů, k nimž patří:

Průmyslový soud (Tribunal Industrijali) – projednává věci týkající se nezákonného ukončení pracovního poměru a diskriminačního nebo nezákonného zacházení na pracovišti.

Rada pro úpravu nájmu (Bord tal-Kera) projednává věci týkající se změn podmínek nájemního vztahu, včetně zvýšení nájmu a ukončení nájmu. Tyto věci se musí týkat nájemních smluv uzavřených před 1. červnem 1995.

Rada pro pozemkovou arbitráž (Bord tal-Arbitraġg dwar Artijiet) – projednává věci související s klasifikací vyvlastňování půdy a vyšší náhrad vyplácených vlastníkům.

Všechny tyto instituce zasedají ve městě Valletta ve stejné budově, ve které sídlí obecné soudy.

Viz také [odpověď na otázku číslo 4 oddílu „Podání žaloby“](#).

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Pro určení soudu, ke kterému soudu podat žalobu, je důležité prostudovat kapitulu 12 Sbírkou zákonů Malty (*Code of Organization and Civil Procedure*).

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Ano, rozlišuje se mezi vyššími a nižšími soudy. Nižší soudy mohou rozhodovat věci čistě občanskoprávní povahy týkající se všech nároků do výše 15 000 EUR. Vyšší soudy naproti tomu rozhodují věci čistě občanskoprávní povahy týkající se všech nároků, které přesahují hodnotu 15 000 EUR, a všechny věci (bez ohledu na hodnotu nároku), které se týkají nemovitostí nebo s nimi souvisejících věcných břemen, služebností či jiných práv spojených s nemovitostmi včetně veškerých nároků na vyklizení nemovitosti, ať už městské, nebo venkovské, kterou užívají nebo obsazují osoby, které v nich mají bydliště nebo obvyklý pobyt. Viz také [odpověď na otázku číslo 4 oddílu „Podání žaloby“](#).

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

Základním pravidlem pro určení místní příslušnosti je místo, kde má žalovaný bydliště. Na Maltě je soudní příslušnost rozdělena a mezi ostrovy Malta a Gozo. Soudy nejsou spojeny s jednotlivými městy. Osoby, které mají své bydliště nebo obvyklý pobyt na Maltě, musí podat žalobu u soudu na Maltě. Naopak osoby, které mají své bydliště nebo obvyklý pobyt na ostrově Gozo musí podat žalobu na tomto ostrově.

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Viz [odpověď na otázku číslo 2.2](#).

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

Výjimkou ze základního pravidla jsou případy, kdy má být závazek splněn na konkrétním ostrově. Pokud například žalovaný žije na ostrově Gozo, ale závazek, který je předmětem žalobního nároku, má být splněn na ostrově Malta, jsou příslušné soudy na Maltě a všechny žaloby musí být podány u nich i přesto, že má žalovaný bydliště na ostrově Gozo.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Pravidlo pro místní příslušnost podle maltských právních předpisů účastníkům řízení neposkytuje možnost zvolit si soud.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

To je třeba provést, pokud má být závazek splněn na konkrétním ostrově.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Pro tuto otázku neexistuje žádné právní ustanovení. Podle maltských právních předpisů se účastníci řízení nemohou rozhodnout, že jejich spor bude rozhodovat soud, který by jinak nebyl příslušný, ani v případě, že by se dohodli. Otázku příslušnosti může posuzovat sám soud, neboť jde o otázku / pravidlo veřejného pořádku.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Internetová stránka <http://www.judiciarymalta.gov.mt/the-courts> přináší některé informace o tom, ke kterému soudu je třeba podat žalobu. Dále lze využít stránku <http://justiceservices.gov.mt/>, kde jsou k dispozici právní předpisy Malty a informace o tom, kam podat žalobu. Poradenství je třeba hledat u advokátů či právních zmocněnců, kteří podání k soudu podepisují. Pokud jde o zvláštní soudy, jejich příslušnost a kompetence jsou vysvětleny v právních předpisech, jež je zřizují.

<http://www.justice.gov.mt> [English](#)

Poslední aktualizace: 28/11/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících

informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Nizozemí

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

V nizozemském občanském právu procesním neexistují žádné specializované soudy, jako je např. obchodní soud nebo pracovněprávní soud. Okresní soud má příslušnost v zásadě ve všech občanskoprávních řízeních.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Soudy prvního stupně projednávají všechny občanskoprávní věci s výjimkou případů stanovených zákonem. Občanskoprávní soud řeší spory mezi dvěma stranami (fyzické nebo právnické osoby). Občanskoprávní soud nemá příslušnost ve sporech, kde byla stanovena příslušnost správního soudu. V nich se jedná o spory se správními orgány (orgány veřejné moci). Nizozemská soustava soudů rozlišuje mezi třemi druhy soudů v oblasti soukromého práva: okresní soudy (*rechtbanken*), odvolací soudy (*gerechtshoven*) a Nejvyšší soud Nizozemska (*Hoge Raad Nederlanden*).

Od 1. dubna 2013 je Nizozemsko rozděleno na deset soudních obvodů, přičemž každý má svůj vlastní soud: jedenáct soudů příslušných konat ve čtyřech oblastech. Kromě toho existují čtyři odvolací soudy a jeden Nejvyšší soud Nizozemska.

V rámci okresních soudů byly zřízeny organizační jednotky známé jako „úseky“. Jedná se o podokresní, správní, občanskoprávní a trestní úseky. Soud má jednoduchou komoru (samosoudce) a složenou komoru (soudní senát). Soudní senát sestává ze tří soudců. Základním principem je to, že soudní spory na nižší než okresní úrovni, jednoznačné spory a urgentní spory projedná samosoudce. Samosoudce řeší také mnohé rodinné věci. Příkladem jednoduché komory se samosoudcem je soud pro mladistvé. Právně složité věci projednává soudní senát.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Soudní řízení obvykle začíná u okresního soudu. Existují čtyři druhy okresních soudů:

občanskoprávní (občan versus občan)

správní (občan versus orgán veřejné moci)

trestní (přečiny a zločiny)

podokresní úsek

Odvolací soudy

Odvolat se může každý, kdo nesouhlasí s rozsudkem soudu prvního stupně. Trestní a občanskoprávní věci se předkládají jednomu ze čtyř odvolacích soudů. Ve správních věcech mohou odvolání v závislosti na předmětu projednat tyto soudy:

odvolací soudy (*gerechtshoven*)

soudy posledního stupně ve věcech sociálního zabezpečení (*Centrale Raad van Beroep*)

správní soud posledního stupně ve věcech obchodu a průmyslu (*College van Beroep voor het Bedrijfsleven*)

Rada státu (úsek pro správní soudnictví) (*Raad van State (afdeling bestuursrechtspraak)*)

Nejvyšší soud

Nejvyšší soud Nizozemska je nejvyšším soudním orgánem v Nizozemsku v oblasti občanského, trestního a daňového práva. Nejvyšší soud může zrušit rozsudky zejména odvolacích soudů (to se nazývá kasace). Nejvyšší soud je také odpovědný za zachování právní jednotnosti a usměrňování vývoje nizozemského práva.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

V Nizozemsku jsou okresní soudy (*arrondissementsrechtbanken*) soudy prvního stupně. Odvolání lze k odvolacímu soudu podat proti rozhodnutí soudu prvního stupně. Kromě toho je důležitá „místní příslušnost“, co se týče otázky, který z deseti okresních soudů má příslušnost: např. okresní soud v Amsterdamu nebo okresní soud v Leeuwardenu – územní příslušnost soudu, který má ve vaší věci konat.

V mezinárodních sporech, tj. sporech s přeshraničním prvkem, platí, že jakmile se určí, že příslušnost má nizozemský soud, místní příslušnost se určí podle nizozemského práva, pokud pravidlo stanovující mezinárodní příslušnost neurčí rovněž místní příslušnost soudu, jak je uvedeno v čl. 5 odst. 1) nebo 3) nařízení Brusel I (nařízení Rady (ES) č. 44/2001 o příslušnosti a uznávání a výkonu soudních rozhodnutí v občanských a obchodních věcech).

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Základním pravidlem v řízení zahájeném na základě soudního předvolání v prvním stupni je to, že příslušnost má soud, v jehož obvodě má žalovaný bydliště (§ 99 občanského soudního řádu (*Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering*)). Není-li v Nizozemsku známo žádné místo pobytu, má příslušnost soud, v jehož obvodě se žalovaný skutečně zdržuje (v Nizozemsku).

Soud v soudním obvodu, který je příslušný konat ve věci na podokresní úrovni, se může určit na základě přílohy k vyhláše o vedlejších místech soudních jednání (soudů) (*Besluit nevenvestigings- en nevenzittingsplaatsen*) ze dne 10. prosince 2001 (<http://www.overheid.nl/>).

Pravidla týkající se místní příslušnosti okresních soudů se uplatňují obdobně.

Základním pravidlem v řízení zahájeném na základě návrhu v prvním stupni je to, že příslušný je soud, v jehož obvodu má bydliště pobytu navrhovatel (nebo jeden z navrhovatelů nebo jedné ze zúčastněných stran uvedených v návrhu) (§ 262 občanského soudního řádu). Není-li známo žádné bydliště v Nizozemsku, má příslušnost soud, v jehož obvodu se navrhovatel fakticky zdržuje (v Nizozemsku). Je-li návrh spojen s řízením zahájeným na základě soudního předvolání, má příslušnost soud projednávající věci zahájenou na základě předvolání.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

Pravidla v níže uvedených bodech 2.2.2.1, 2.2.2.2 a 2.2.2.3 se týkají především řízení zahájených na základě soudního předvolání.

V řízeních zahájených na základě návrhu, kde má obecně příslušnost soud navrhovatele, se na návrhy na změnu výživného vztahují odlišná pravidla.

Návrh na změnu výživného partnera musí navrhovatel podat u soudu v místě pobytu povinné osoby. Povinná osoba, která si přeje podat návrh na změnu, se musí obrátit na okresní soud v místě pobytu oprávněné osoby.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Pokud jde o řízení zahájené na základě soudního předvolání, nizozemské procesní právo obsahuje řadu ustanovení, v nichž je určitý soud označen za příslušný spolu se soudem příslušným podle základního pravidla (soud, v jehož obvodu je bydliště žalovaného nebo v jehož obvodu se žalovaný fakticky zdržuje). Jde tedy o alternativní příslušnost. Navrhovatel si může vybrat mezi soudem podle základního pravidla a soudem podle alternativního pravidla. Toto alternativní pravidlo je uvedeno níže s použitím slova „také“.

V řízeních zahájených na základě soudního předvolání se uplatní tato pravidla:

věci týkající se pracovního poměru / zprostředkování

V těchto věcech má příslušnost také soud, v jehož obvodu je obvyklé místo výkonu práce (§ 100 občanského soudního řádu).

Spotřebitelské spory

Ve spotřebitelských sporech má příslušnost také soud, v jehož obvodu se nachází bydliště spotřebitele, nebo v případě, že takové není, soud, v jehož obvodu se spotřebitel skutečně zdržuje (§ 101 občanského soudního řádu).

Mimosmluvní odpovědnost, delikt nebo kvazidelikt

V případech týkajících se mimosmluvní odpovědnosti, deliktu nebo kvazideliktu má příslušnost také soud, v jehož obvodu došlo škodné události (§ 102 občanského soudního řádu).

Nemovitě věci

V těchto věcech má příslušnost také soud, v jehož obvodu se nemovitost nebo její větší část nachází (§ 103 občanského soudního řádu). U pronájmu obytných nebo komerčních prostor má výlučnou příslušnost podokresní soud, v jehož obvodu se pronajímaná nemovitost nebo její větší část nachází. Dědictví

V těchto věcech má příslušnost také soud, v jehož obvodu bylo poslední bydliště zůstavitele (§ 104 občanského soudního řádu).

Právnícké osoby

V záležitostech týkajících se právníckých osob (např. zrušení právníckých osob, zrušení nebo potvrzení rozhodnutí právníckých osob, práv a povinností společníků nebo partnerů) má příslušnost také soud, v jehož obvodu se nachází sídlo nebo místo zřízení právnícké osoby nebo společnosti.

Úpadek, pozastavení plateb a změna plánu splácení dluhu

Ve věcech souvisejících s uplatňováním zákonných ustanovení upravujících úpadek, pozastavení plateb a změnu plánu splácení dluhu fyzických osob má příslušnost také soud, jehož součástí je konkurzní soudce, nebo v případě, že takový soudce nebyl ustanoven, soud, který rozhodl o pozastavení plateb (§ 106 občanského soudního řádu). Konkurzní zákon (*Faillissementswet*) rovněž obsahuje zvláštní pravidla týkající se příslušnosti, a ta mají přednost před pravidly o příslušnosti uvedenými v občanském soudním řádu.

Volba soudu

Ve smlouvě si strany někdy určí soud jiný než soud příslušný podle zákonných ustanovení (§ 108 odst. 1 občanského soudního řádu). Existují výjimky z této svobodné volby práva (§ 108 odst. 2 občanského soudního řádu) v souvislosti se spotřebitelskými záležitostmi, záležitostmi pronájmu a pracovními smlouvami. V těchto případech soud přezkoumá, zda existuje platné ustanovení o volbě soudu (§ 110 občanského soudního řádu).

Místo pobytu navrhovatele

Pokud nemůže být podle výše uvedených ustanovení týkajících se místní příslušnosti určen v Nizozemsku žádný příslušný soud, § 109 občanského soudního řádu stanoví, že ve výjimečných případech může mít příslušnost soud, v jehož obvodu se nachází bydliště navrhovatele. Může nastat situace, kdy si zaměstnanec přeje předvolat zahraničního zaměstnavatele před soud v Nizozemsku, přičemž práce není omezena na konkrétní místo, ale provádí se po celé zemi. Pokud ani tímto způsobem nelze určit soud s příslušností, bude věc postoupena okresnímu soudu v Haagu.

V souvislosti s rozvodem je nutné zdůraznit:

Místní příslušnost rozvodového soudu se řídí § 262 občanského soudního řádu. Základním pravidlem je: příslušnost má soud, v jehož obvodu je bydliště navrhovatele (nebo jednoho z navrhovatelů nebo jedné ze zúčastněných stran uvedených v návrhu), a pokud tato osoba nemá žádné známé bydliště v Nizozemsku, půjde o soud, v jehož obvodu se tato osoba fakticky zdržuje (v Nizozemsku).

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla?)

Nizozemské procesní právní předpisy obsahují několik zvláštních pravidel týkajících se místní příslušnosti, která se od základního pravidla odchyľují. Tato zvláštní pravidla mají přednost. V níže popsanych případech je nutné zvolit jiný soud než soud, v jehož obvodu je bydliště žalovaného.

Nezletilé osoby

V záležitostech týkajících se nezletilých osob nebo v případě neexistence bydliště v Nizozemsku má příslušnost soud, v jehož obvodu se nezletilá osoba fakticky zdržuje (§ 265 občanského soudního řádu).

Nejedná se o alternativu, ale o alternativní pravidlo, které nahrazuje základní pravidlo. Příslušnost nemá soud, v jehož obvodu je bydliště nebo aktuální výskyt navrhovatele (základní pravidlo pro řízení zahájené na základě žaloby), ale soud, v jehož obvodu je bydliště nebo – v případě neexistence bydliště v Nizozemsku – se nezletilá osoba fakticky zdržuje. Pokud toto pravidlo nepovede ke konkrétnímu soudu, má příslušnost okresní soud v Haagu.

Občanský stav

V záležitostech týkajících se doplnění, zápisu, zrušení nebo úpravy matričních rejstříku nebo osvědčení, která do nich mají být nebo již byla zapsána, má příslušnost soud, v jehož obvodu bylo nebo má být osvědčení zapsáno (§ 263 občanského soudního řádu). Ve věcech týkajících se osvědčení, která mají být nebo již byla zapsána do matričních rejstříků ve městě Haagu v souladu s první částí občanského zákoníku (*Burgerlijk Wetboek*), bude mít příslušnost okresní soud v Haagu.

Pronájem postavené nemovitosti

Ve věcech týkajících se postavené nemovitosti nebo její části má příslušnost soud, v jehož obvodu se pronajatá nemovitost nachází (§ 264 občanského soudního řádu).

Poručenství dospělé osoby, svěřenecká správa majetku, opatrovnictví

Ve věcech týkajících se poručenství dospělé osoby, svěřenecké správy majetku *jménem dospělých osob* a opatrovnictví má příslušnost soud, v jehož obvodu se nachází bydliště osoby, nebo v případě, že daná osoba nemá bydliště v Nizozemsku, v jehož obvodu se osoba, o jejíž poručenství, majetek nebo opatrovnictví se jedná, fakticky zdržuje (§ 266 občanského soudního řádu).

Nepřítomné nebo pohřešované osoby, prohlášení za mrtvého (§ 267 občanského soudního řádu)

Ve věcech týkajících se dědictví má příslušnost soud, v jehož obvodu se nachází poslední bydliště zůstavitele (§ 268 odst. 1 občanského soudního řádu).

Ve věcech týkajících se nepřítomných nebo pohřešovaných osob má příslušnost soud, v jehož obvodu se nachází opuštěné bydliště. Co se týče prohlášení za mrtvého, příslušnost má okresní soud v Haagu (§ 269 občanského soudního řádu). Ustanovení § 269 občanského soudního řádu tedy slouží jako určitá pojistka.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Podle § 108 občanského soudního řádu si mohou účastníci písemně provést volbu soudu. Volba soudu je možná pouze v souvislosti s právními vztahy, které si účastníci mohou libovolně upravit. Proto volba soudu není možná ve věcech souvisejících s veřejným pořádkem. Příkladem jsou některé spory v oblasti rodinného práva a úpadek a pozastavením plateb. Ve věcech na podokresní úrovni je volba soudu omezená. Volba soudu například není možná u žalobních nároků do 25 000 EUR (bez ohledu na povahu nároku).

V zásadě platí, že soud, který je příslušný na základě volby, má výlučnou příslušnost. Účastníci se mohou výslovně dohodnout na vyloučení výlučné příslušnosti předem.

Ve věcech rozvodu (rozvod, rozluka, zrušení registrovaného partnerství, zrušení manželství po rozluce) se použije zvláštní pravidlo stanovené v § 270 odst. 2 občanského soudního řádu. Podle tohoto ustanovení obecně postoupí soud bez místní příslušnosti věc soudu, který má místní příslušnost. Podle § 270

odst. 2 občanského soudního řádu k tomu dochází v rozvodových věcech pouze tehdy, jestliže žalovaný (manžel / manželka, proti kterému / které je řízení vedeno) zpochybní příslušnost soudu. Existuje tacitní volba soudu, jestliže se dostaví všechny předvolané zainteresované strany a nenapadnou nedostatek příslušnosti, nebo v případě, že se nedostaví druhý z manželů.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

V nizozemském procesním právu neexistují žádné specializované soudy.

Poslední aktualizace: 21/08/2019

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Upozorňujeme, že výchozí [pl](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady

Příslušnost - Polsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Občanskoprávní věci v Polsku projednávají obecné soudy (*sądy powszechne*) a Nejvyšší soud (*Sąd Najwyższy*) (viz Systém soudní moci – Polsko), pokud nespádají do působnosti specializovaných soudů.

Ustanovení týkající se příslušnosti soudu jsou stanovena v občanském soudním řádu (OSŘ, *Kodeks Postępowania Cywilnego*), v § 16 až 18 a 27 až 46.

U okresních soudů (*sądy rejonowe*) projednávají občanskoprávní spory tato oddělení:

Občanskoprávní,

rodinné a pro nezletilé osoby (rodinné soudy, *sądy rodzinne*) – věci týkající se rodinného práva a poručení; věci týkající se ohrožení mravní výchovy nezletilých osob a trestných činů, které páchají; věci související s povinnou léčbou osob závislých na alkoholu, drogách nebo psychotropních látkách; jakož i věci, které v souladu s jinými právními předpisy spadají do působnosti poručnického soudu,

pracovní a pro sociální zabezpečení (pracovní soudy, *sądy pracy*) – pro věci v oblasti pracovního práva a práva sociálního zabezpečení,

obchodní (obchodní soudy, *sądy gospodarcze*) pro spory z oblasti obchodního a občanského práva občanskoprávní mezi podnikatelskými subjekty, které se týkají jejich podnikatelské činnosti; věci týkající se podnikových vztahů nebo vztahů mezi společníky; věci proti členům řídicích orgánů společnosti týkající se návrhů vyplývajících z nepravdivých prohlášení, které Národnímu soudnímu rejstříku předložili členové řídicích orgánů; věci vedené proti podnikatelským subjektům týkající se vydání příkazu k zastavení škod na životním prostředí, a věci úpadkového práva,

katastru nemovitostí – pro vedení katastru nemovitostí a řešení občanskoprávních záležitostí souvisejících s řízením u katastru nemovitostí, krajské soudy (*sądy okręgowe*) mají v Polsku stejná oddělení s výjimkou oddělení katastru nemovitostí a oddělení rodinného a pro nezletilé osoby. Na krajských soudech se nacházejí občanskoprávní oddělení pro rodinné právo, které jsou příslušné projednávat rozvod, rozluky a ukončení rozluky, prohlášení manželství za neplatné, určení existence či neexistence manželství, a rovněž vyhlašují vykonatelnost rozsudků zahraničních soudů v rodinných věcech. Krajský soud ve Varšavě má kromě toho tyto další útvary, které působí jako oddělení:

soud pro ochranu hospodářské soutěže a spotřebitelů (*Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów*), do jehož působnosti spadá projednávání věcí týkajících se předcházení monopolistickým praktikám a věci související s energetickou regulací,

soud pro ochranné známky a průmyslové vzory Společenství (*Sąd Wspólnotowych Znaków Towarowych i Wzorów Przemysłowych*), který projednává věci týkající se porušení, hrozícího porušení nebo neexistence porušení průmyslových vzorů a ochranných známek, zneplatnění (průmyslového) vzoru Společenství, uplynutí doby platnosti nebo zneplatnění ochranné známky a účinků porušení ochranné známky.

Dále byl dne 1. ledna 2010 okresní soud v Lublinu určen jako příslušný soud k projednávání věcí týkajících se platebního rozkazu, které spadají do působnosti ostatních okresních soudů, podaných elektronickými prostředky.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Obecně platí, že okresní soudy jsou v občanskoprávním řízení příslušné v prvním stupni. **Okresní soudy** mají příslušnost ve všech věcech s výjimkou věcí vyhrazených zákonem (§ 16 a 507 OSŘ) pro krajské soudy.

Krajské soudy mají příslušnost v prvním stupni ve věcech uvedených v § 17 OSŘ, konkrétně mají příslušnost:

- 1) ve věcech nemajetkových práv a majetkových nároků uplatňovaných společně s těmito právy s výjimkou [věcí týkajících se určení nebo popření rodičovství dítěte, případů zrušení uznání otcovství a zrušení osvojení](#);
- 2) ve věcech [ochrany autorských práv](#) a práv souvisejících, stejně jako ve věcech [vynálezů, užitných vzorů](#), průmyslových vzorů, ochranných známek, zeměpisného označení a topografií integrovaného obvodu, a ve věcech týkajících se ochrany jiných práv souvisejících s nehmotným majetkem;
- 3) ve věci žalob podle [tiskového zákona](#);
- 4) ve věcech vlastnických práv, kde hodnota předmětu sporu převyšuje částku 75 tisíc zlotých, s výjimkou [výživného](#), [porušení vlastnictví](#), [určení rozdělení majetku manželů](#), [sladění obsahu katastru nemovitostí](#) se skutečným právním stavem a věcí projednávaných v [elektronickém řízení týkajících se platebního rozkazu](#);
- 5) ve věcech vynesení rozsudku namísto usnesení o rozdělení družstva;
- 6) ve věcech zrušením, prohlášením za neplatné či stanovením neexistence usnesení řídicích orgánů právnických osob nebo organizačních jednotek, které nejsou právními osobami, ale byla jim ze zákona udělena právní subjektivita;
- 7) ve věcech týkajících se předcházení nekalé soutěži a boje proti ní;
- 8) ve věcech odškodnění za [škody způsobené vynesením protiprávního pravomocného rozsudku](#).

Kromě toho mají **krajské soudy** příslušnost projednávat například:

- 1) omezování svéprávnosti;
- 2) spory týkajících se provozu státních podniků: mezi orgány podniku a ředitelem podniku, řídicími orgány podniku a jeho zakladatelskými orgány a mezi jeho řídicími orgány a orgánem vykonávajícím dohled nad podnikem;
- 3) uznávání rozsudků zahraničních soudů a rozhodování o jejich vykonatelnosti (§ 11481 a 11511 OSŘ).

Ve věcech týkajících se vlastnických práv je navrhovatel povinen uvést v žalobě hodnotu předmětu sporu, není-li předmětem sporu konkrétní finanční částka.

Ve věcech týkajících se peněžitých nároků platí, že i pokud je žaloba podána jako alternativa k jinému nároku, představuje uvedená částka hodnotu předmětu sporu.

V ostatních majetkových věcech je navrhovatel povinen určit hodnotu předmětu sporu uvedením peněžní částky v žalobním nároku v souladu s § 20 až 24 OSŘ.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Viz odst. 2.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

V polském občanském soudním řádu se rozlišují čtyři druhy soudní příslušnosti: obecná (§ 27 až 30), alternativní (§ 31 až 37), výlučná (§ 38 až 42) a zvláštní (§ 43 až 46).

Místní příslušnost je podrobně popsána v bodech 2.2.1 až 2.2.3.

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Obecná místní příslušnost

Žaloby se podávají k soudu prvního stupně, který je příslušný podle místa bydliště žalovaného (§ 27 OSŘ).

V souladu s § 25 občanského zákoníku je bydlištěm fyzické osoby obec/město, kde se daná osoba zdržuje s úmyslem trvalého pobytu. Pokud žalovaný nepobývá v Polsku, obecná příslušnost se určí podle místa, kde se zdržuje. Není-li toto místo známo nebo je mimo Polsko, musí být žaloba podána podle místa posledního pobytu v Polsku.

Žaloby proti ministerstvu financí se podávají k soudu příslušnému v místě sídla organizační jednotky, které se spor týká. Pokud ministerstvo financí zastupuje Nejvyšší státní zastupitelství Polské republiky (*Prokuratoria Generalna Rzeczypospolitej Polskiej*), je nutné žalobu podat k soudu příslušnému podle sídla složky státního zastupitelství odpovědné za organizační útvar, kterého se žaloba týká.

Žaloby proti jiným právníkům osobám nebo jiným subjektům, které nejsou fyzickými osobami, se podávají k soudu příslušnému podle místa jejich sídla (§ 30 OSŘ).

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

Viz odst. 2.2.2.1.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Alternativní místní příslušnost umožňuje navrhovateli si v určitých případech zvolit soud. Navrhovatel poté může žalobu podat žalobu k obecnému soudu nebo jinému soudu uvedenému v § 32 až 371 OSŘ.

Alternativní místní příslušnost je možná v těchto případech:

žaloby na úhradu dlužného výživného a určení rodičovství dítěte a související nároky – žalobu lze podat k soudu příslušnému podle bydliště oprávněné strany,

majetkové nároky vůči podnikatelskému subjektu – žalobu lze podat k soudu příslušnému podle ústředí nebo pobočky subjektu, pokud se nárok týká činnosti ústředí nebo pobočky. To se však nevztahuje na věci, v nichž za zákona zastupuje ministerstvo financí jeho Generální prokuratura (*Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa*),

žaloby na určení existence dohody, plnění, ukončení nebo zneplatnění dohody, stanovení náhrady škody vzniklé v důsledku nesplnění nebo nepřipustného splnění dohody – žalobu lze podat k soudu příslušnému podle místa plnění sporné dohody. V případě pochybnosti by se místo plnění dohody mělo potvrdit v dokumentu,

žaloby týkající se mimosmluvní odpovědnosti – žalobu lze podat k soudu s místní příslušností v místě, kde došlo ke škodné události,

platba částky za zastupování ve věci – žalobu lze podat k soudu příslušnému podle místa, kde právní zástupce věc řeší,

nároky z nájmu nemovitosti (*najem* nebo *dzierżawa*) – žalobu lze podat k soudu příslušnému podle místa, kde se nemovitost nachází,

proti straně povinné ze směnky nebo šeku – žalobu lze podat k soudu příslušnému podle místa platby. Více stran povinných na základě směnky nebo šeku lze žalovat společně u soudu příslušného podle místa platby nebo u soudu s obecnou příslušností pro akceptanta nebo emitenta směnky nebo šeku,

v souvislosti s pracovním právem – žalobu lze podat k soudu s místní příslušností v místě výkonu nebo zamýšleného výkonu práce nebo k soudu s místní

příslušností v místě, kde se nachází podnik zaměstnavatele (§ 461 odst. 1 OSŘ).

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Výlučná příslušnost soudu znamená, že věc může projednat pouze soud uvedený v OSŘ. Výlučná příslušnost platí v těchto případech:

v souvislosti s vlastnictvím nebo jinými věcnými právy k nemovitosti a v souvislosti s držbou nemovitosti – žalobu lze podat pouze k soudu příslušnému podle místa nemovitosti; pokud je předmětem sporu služebnost nebo věcné břemeno, určí se příslušnost podle místa zatížené nemovitosti,

v souvislosti s děděním, povinným dědickým podílem, odkazem, pokynem nebo jiným pořízením pro případ smrti – žalobu lze podat pouze k soudu

příslušnému podle místa posledního obvyklého pobytu zůstavitele, a pokud nelze místo obvyklého pobytu zůstavitele v Polsku určit, pak k soudu

příslušnému podle místa dědictví nebo jeho části,

v souvislosti s členstvím v družstvu, partnerství, společnosti nebo spolku – žalobu lze podat pouze k soudu příslušnému podle místa sídla daného subjektu,

v souvislosti s manželstvím – žalobu lze podat pouze k soudu s místní příslušností v místě, kde manželé místo posledního společného pobytu, i pokud

některý z nich má nadále bydliště nebo obvykle pobývá v dané jurisdikci. V případě, že místo pobytu nebude určeno, bude mít výlučnou příslušnost soud

příslušný podle bydliště odpůrce, a pokud ani to nelze určit, bude to soud příslušný podle bydliště navrhovatele,

v souvislosti se vztahy mezi rodiči a dětmi a mezi osvojitelem a osvojenecem – žalobu lze podat pouze k soudu příslušnému podle bydliště navrhovatele, a to

za předpokladu, že neexistují důvody pro podání žaloby podle ustanovení o obecné příslušnosti.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Zvláštní příslušnost znamená, že příslušnost soudu lze stanovit odlišně v případech uvedených ve zvláštních právních předpisech:

Právo volby soudu se uděluje navrhovateli (žalobci).

Pokud je odůvodněna příslušnost několika soudů nebo pokud je žaloba vedena proti několika osobám, pro které mají příslušnost různé soudy podle právních předpisů o obecné příslušnosti. To stejné platí, pokud se nemovitost, jejíž umístění je základem pro určení příslušnosti soudu, nachází v několika soudních obvodech.

Právo volby soudu se uděluje oběma stranám na základě jejich dohody nebo společné žádosti.

Strany se mohou písemně dohodnout na předání stávajícího sporu nebo sporů, které mohou z určitého právního vztahu vyplynout v budoucnu, soudu prvního stupně, který ze zákona nemá místní příslušnost. Tento soud potom bude mít výlučnou příslušnost, pokud se strany nedohodly jinak nebo pokud navrhovatel neuplatnil žalobní nárok v elektronickém řízení prostřednictvím platebního rozkazu. Strany mohou také na základě písemné dohody omezit právo navrhovatele zvolit si z několika soudů příslušných k projednání daných sporů.

Strany však nemohou změnit výlučnou příslušnost.

Dohody o soudní příslušnosti musí mít písemnou formu. Mohou tvořit součást hmotněprávní dohody (ustanovení o příslušnosti) nebo být vtěleny do samostatné dohody.

Ve věcech týkajících se pracovního práva a práva sociálního zabezpečení může příslušný soud na společnou žádost stran předat věc k projednání jinému soudu na stejné úrovni, který se věcmi týkajícími se pracovního práva a práva sociálního zabezpečení zabývá, pokud je postoupení opodstatněné z důvodu účelnosti.

Příslušný soud je určen soudem vyššího stupně nebo Nejvyšším soudem.

Pokud příslušný soud nemůže případ projednat nebo nemůže přijmout další opatření z důvodu překážky, soud vyššího stupně určí soud jiný. Důvodem může být pouze překážka, která brání projednání případu, např. vyloučení soudce nebo vyšší moc.

Nejvyšší soud je povinen určit soud, na který se podá žaloba, pokud místní příslušnost nelze určit podle OSŘ na základě okolností případu (§ 45 OSŘ).

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Specializovanými soudy jsou správní soudy (*sădy administracyjne*) a vojenské soudy (*sădy wojskowe*).

Působení vojenských soudů se řídí zákonem o organizaci vojenských soudů ze dne 21. srpna 1997. Obecně tyto soudy projednávají trestní věci týkající se polských ozbrojených sil. Ostatní věci lze postoupit do jejich příslušnosti pouze na základě zákona.

Působení správních soudů se řídí zákonem o organizaci správních soudů ze dne 25. července 2002. Správní soudy vykonávají spravedlnost tím, že monitorují činnost orgánů veřejné správy a řeší spory ohledně působnosti a příslušnosti mezi orgány místní samosprávy a státními správami. Nelze vyloučit, že ve výjimečných případech může správní soud v rámci svých dozorcích povinností vůči činnosti orgánů státní správy rozhodovat v občanskoprávní věci.

Související odkazy

Ministerstvo spravedlnosti

<https://www.ms.gov.pl/en/about-the-ministry-of-justice/>

Seznam obecných soudů v Polsku (adresy)

<http://bip.ms.gov.pl/pl/rejstry-i-ewidencje/lista-sadow-powszechnych/>

Poslední aktualizace: 13/06/2018

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Upozorňujeme, že výchozí [ro](#) verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

Příslušnost - Rumunsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

V Rumunsku existují vedle obecných soudů specializované úseky či senáty pro řešení sporů týkajících se určitých záležitostí.

V souladu s ustanoveními zákona č. 304/2004 o organizaci justice má Vrchní kasační soud (*Înalta Curte de Casație și Justiție*) čtyři úseky – občanskoprávní úsek I, občanskoprávní úsek II, trestní úsek, správní a daňový úsek – senát složený z devíti soudců a společné úseky, každý se svojí vlastní příslušností.

Odvolací soudy, tribunály, popř. okresní soudy mají specializované úseky nebo senáty pro občanskoprávní věci, trestní věci, věci týkající se dětí a rodinných záležitostí, věci týkající se správních a daňových sporů, věci týkající se pracovněprávních sporů a sociálního zabezpečení, společnosti, obchodního rejstříku, insolvence, nekalé soutěže, věci týkající se námořního a říčního práva. Specializované tribunály se mohou zřízovat podle potřeby k projednání výše uvedených záležitostí.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

V občanském soudním řádu se stanovují běžné postupy pro občanskoprávní řízení. Jeho ustanovení se vztahují rovněž na jiné spory, pokud zákony, které se jich týkají, nestanoví jinak.

Věcnou příslušnost občanskoprávních soudů upravují § 94 až 97 občanského soudního řádu.

Okresní soudy jako *soudy prvního stupně* projednávají následující žaloby, respektive návrhy, které lze (případně nelze) vyjádřit v penězích:

žaloby, které jsou podle *občanského zákoníku příslušné projednávat opatrovnícké a rodinné soudy*,

žaloby související s evidencí a záznamy o osobním stavu,

žaloby týkající se správy poschodových budov/bytů/prostor ve vylučném vlastnictví různých osob, a právních vztahů založených společenstvími vlastníků

jednotek s jinými fyzickými či právními osobami,

žaloby na vystěhování,

žaloby týkající se sdílených zdí a příkopů, vzdálenosti mezi budovami a pozemky, práva cesty, věcného břemena a jiných omezení vlastnických práv,

žaloby týkající se změn hranic a vytyčení hranic,

žaloby na ochranu majetku,

žaloby související s povinnostmi konat nebo se zdržet konání, které nelze ocenit hodnotou,

žaloby související se soudním vyrovnáním bez ohledu na hodnotu sporu,

jiné žaloby, které lze vyjádřit v penězích, a to až do výše 200 000 RON (včetně) bez ohledu na způsobilost stran.

Okresní soudy projednávají odvolání proti rozhodnutím orgánů veřejné moci vykonávající soudní činnosti a jiných orgánů vykonávající soudní činnosti.

Okresní soudy taktéž projednávají ostatní žaloby, ve kterých jsou ze zákona příslušné jednat.

Tribunály projednávají:

jako soudy prvního stupně – všechny žaloby, které ze zákona nespádají do příslušnosti jiných soudů,

jako odvolací soudy – odvolání proti rozsudkům vynesným soudy prvního stupně,

jako přezkumné soudy – věci výslovně stanovené zákonem,

všechny ostatní návrhy, které ze zákona spadají do jejich jurisdikce.

Odvolací soudy projednávají:

jako soudy prvního stupně – žaloby týkající se správních a daňových sporů,

jako odvolací soudy – odvolání proti rozsudkům vynesným tribunály v prvním stupni,

jako přezkumné soudy – věci výslovně stanovené zákonem,
všechny ostatní návrhy, které ze zákona spadají do jejich jurisdikce.

Vrchní kasační soud projednává:

opravné prostředky proti rozsudkům odvolacích soudů a jiným rozsudkům v případech stanovených zákonem,

přezkumy v zájmu práva,

žaloby týkající se předchozího soudního rozhodnutí ve věci objasnění určitých právních otázek,

všechny ostatní návrhy, které ze zákona spadají do jeho jurisdikce.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Rumunský soustava občanskoprávních soudů rozlišuje mezi nižšími a vyššími soudy s věcnou příslušností, která se mezi různě postavenými soudy určuje podle funkčních (druh povinnosti) a procesních kritérií (hodnota, předmět nebo povaha sporu).

Občanský soudní řád zavedl změny týkající se příslušnosti a tribunály se staly soudy plně příslušnými konat ve věci samé v prvním stupni. Okresní soudy jsou příslušné rozhodovat o drobných anebo méně složitých nárocích, které jsou v praxi časté.

Odvolací soudy jsou především příslušné projednávat odvolání, zatímco Vrchní kasační soud je obecným soudem vykonávajícím přezkum, který zajišťuje jednotný výklad a uplatňování práva na vnitrostátní úrovni.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Pravidla rumunského soudního systému týkající se místní příslušnosti jsou stanovena v § 107 a násl. občanského soudního řádu.

Obecným pravidlem je, že se žaloba podává k soudu, v jehož obvodu má žalovaný (odpůrce) bydliště nebo sídlo.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

Existují zvláštní pravidla místní příslušnosti, např.:

není-li místo bydliště/sídla žalovaného známo, žaloba se podává k soudu, v jehož obvodu se nachází místo pobytu / obchodní zastoupení žalovaného, a není-li ani toto známo, pak se podává k soudu, v jehož obvodu se nachází bydliště / sídlo / místo pobytu / obchodní zastoupení navrhovatele;

žalobu proti právnické osobě, která se řídí soukromým právem, lze také podat k soudu, v jehož obvodu se nachází jedna z jejich dočasných společností bez právní subjektivity;

žalobu proti spolku, společnosti nebo jinému subjektu bez právní subjektivity lze podat k soudu, který je příslušný pro osobu, která dle dohody členů byla pověřena řízením nebo správou subjektu; nebyla-li taková osoba ustanovena, lze žalobu podat k soudu, který je příslušný pro jakéhokoliv člena daného subjektu;

žaloby proti státu, ústředním nebo místním úřadům a institucím a jiným právnickým osobám, které se řídí soukromým právem, lze podat k soudu, v jehož obvodu má navrhovatel své bydliště/sídlo, nebo k soudu, v jehož obvodu má své sídlo žalovaný.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Rumunský občanský soudní řád stanoví pravidla alternativní příslušnosti (§ 113 až 115). Místní příslušnost mají tedy taktéž následující soudy:

soud, v jehož obvodu má navrhovatel své bydliště (žaloby o určení rodičovství);

soud, v jehož obvodu má navrhovatel-oprávněná osoba své bydliště (vyživovací povinnost);

soud, v jehož obvodu se plní smluvní závazek, jak je ujednáno;

soud, v jehož obvodu se nachází nemovitost (pronájem, zápis do katastru/odůvodnění/oprava zápisu v katastru);

soud, v jehož obvodu se nachází místo odjezdu/příjezdu (smlouvy o přepravě);

soud, v jehož obvodu probíhá platba (směnky, šek, dlužní úpis nebo jiný cenný papír);

soud, v jehož obvodu má své bydliště spotřebitel (náhrada škody vzniklé spotřebitelům v případě smluv uzavřených s podnikateli);

soud, v jehož obvodu došlo ke spáchání deliktu / přestupku, nebo došlo-li ke vzniku škody, u žalob týkajících se povinností vyplývajících z takového skutku.

Pokud žalovaný pravidelně vykonává profesní činnost (zemědělskou, obchodní, průmyslovou nebo podobnou činnost) mimo místo svého bydliště, lze žalobu podat také k soudu, v jehož obvodu činnost vykonává v souvislosti se vznikajícími peněžitými závazky nebo v jehož obvodu se má činnost vykonávat.

Pokud jde o pojištění, žalobu o náhradu škody lze podat také k soudu, v jehož obvodu se nachází místo bydliště nebo sídlo pojištěné osoby, v jehož obvodu se nachází pojištěný majetek nebo v jehož obvodu došlo k pojistné události.

Zvolení příslušnosti na základě dohody se bude považovat za neplatné, pokud k němu dojde před vznikem nároku na náhradu škody, přestože v souvislosti se záležitostmi týkajícími se povinného pojištění občanské odpovědnosti může poškozená třetí strana přímo zahájit řízení také u soudu, v jehož obvodu má své bydliště/sídlo.

Soud příslušný podle místa bydliště / pobytu chráněné osoby rozhodne o místní příslušnosti pro žaloby týkající se ochrany fyzických osob, pro které je podle občanského zákoníku příslušný opatrovnícký a rodinný soud. V případě návrhů na souhlas opatrovníckého a rodinného soudu s právními úkony (v souvislosti s nemovitostmi) má příslušnost také soud, v jehož obvodu se nemovitost nachází. V tomto případě předá opatrovnícký a rodinný soud, který rozsudek vynesl, kopii rozsudku opatrovníckému a rodinnému soudu v místě bydliště/pobytu chráněné osoby.

Pro žaloby o rozvod manželství je příslušný okresní soud, v jehož obvodu se nacházela poslední společná domácnost manželů. Pokud manželé nemají společnou domácnost nebo ani jeden z nich již nebydlí na místě, kde má daný okresní soud příslušnost a kde se nachází společná domácnost, bude příslušný okresní soud, v jehož obvodu se nachází místo pobytu žalovaného. Pokud žalovaný nežije v Rumunsku a rumunské soudy mají mezinárodní příslušnost, bude mít příslušnost soud, v jehož obvodu se nachází místo pobytu žalobce. Pokud v Rumunsku nežije žalobce ani žalovaný, mohou se strany dohodnout na příslušnosti kteréhokoliv okresního soudu v Rumunsku. Pokud se na něm nedohodnou, podává se žaloba o rozvod k okresnímu soudu v Bukurešti pro 5. okres (§ 914 občanského soudního řádu).

Žaloby ve věcech individuálních pracovněprávních sporů se podávají k tribunálu, v jehož obvodu se nachází bydliště / pracoviště navrhovatele (§ 269 zákona č. 53/2003 – zákoník práce).

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Pravidla, která stanoví výlučnou místní příslušnost, jsou uvedena v § 117 až 121 občanského soudního řádu. Proto:

žaloby týkající se práv k nemovitostem lze podat pouze k soudu, v jehož obvodu se nachází nemovitost. Pokud se nemovitost nachází v obvodu několika soudů, žaloba bude podána k soudu, v jehož obvodu se nachází místo bydliště/pobytu žalovaného, pokud se nachází v některém z těchto obvodů, nebo pokud se v nich nenachází, k jakémukoli soudu, v jehož obvodu se nachází nemovitost. Tato ustanovení se vztahují také na žaloby na ochranu majetku, označení hranic, žaloby týkající se omezení práv k nemovitostem a návrhů na soudní rozdělení nemovitosti, pokud je výsledkem dědění ideální spoluvlastnictví,

v záležitostech dědictví má až do rozdělení ideálního spoluvlastnictví soud, v jehož obvodu bylo posledního bydliště zůstavitele výlučnou příslušnost k projednávání těchto žalob:

platnost a vykonání pořízení pro případ smrti;

dědictví, dědické poplatky a poplatky týkající se možných vzájemných nároků dědiců;

žaloby odkazovníků/věřitelů zůstavitele proti některým dědicům / vykonavateli závěti;

co se týče žalob týkajících se společností, až do dokončení likvidace/zrušení má výlučnou příslušnost soud, v jehož obvodu je sídlo společnosti;

tribunál, v jehož obvodu je sídlo dlužníka má výlučnou příslušnost k žalobám týkajícím se insolvence / vyrovnání s věřiteli;

žaloby podané podnikatelem proti spotřebiteli lze podat pouze k soudu, v jehož obvodu je bydliště spotřebitele.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Strany se mohou písemně dohodnout nebo – v případě probíhajícího sporu – učinit ústní prohlášení před soudem, že věci týkající se majetkový, popř. jiných práv by neměly projednat místně příslušné soudy, pokud tyto soudy nemají výlučnou příslušnost. Ve sporech týkajících se ochrany práv spotřebitelů a v jiných případech stanovených zákonem se mohou strany dohodnout na příslušnosti až po vzniku práva na náhradu škody, přičemž každá dohoda uzavřená v rozporu s tímto pravidlem se bude považovat za neplatnou (§ 126 občanského soudního řádu).

Vedlejší, doplňkové a související žaloby se podávají k soudu příslušnému k projednání hlavní žaloby, i pokud spadají do věcné příslušnosti nebo místní příslušnosti jiného soudu, s výjimkou žalob týkajících se insolvence nebo vyrovnání s věřiteli. Tato ustanovení se použijí také v případě, že zákon udělil příslušnost k projednání hlavní žaloby specializovanému úseku nebo senátu. Má-li soud výlučnou příslušnost ve vztahu k některé ze stran, bude mít tento soud výlučnou příslušnost ve vztahu ke všem stranám (§ 123 občanského soudního řádu).

Dále v souladu s ustanoveními § 124 občanského soudního řádu platí, že soud, který je příslušný k rozhodování o hlavní žalobě, bude také rozhodovat o obraně a námitkách, a to s výjimkou těch, které jsou předběžnými otázkami a spadají do výlučné příslušnosti jiného soudu, zatímco procesní překážky v jednání projedná soud, na kterém se vyskytly.

Námítku celkové nepřislušnosti soudu mohou strany nebo soudce vznést v každé fázi řízení. Námítku pro nedostatek věcné příslušnosti a místní příslušnosti v souvislosti s veřejným pořádkem je nutné vznést na prvním jednání, k němuž byly strany řádně předvolány soudem prvního stupně, zatímco otázku nedostatek příslušnosti v souvislosti s soukromým pořádkem může vznést pouze žalovaný prostřednictvím obrany nebo v případě, že obrana není povinná, nejpozději na prvním jednání, k němuž byly strany řádně předvolány soudem prvního stupně. Pokud nedostatek příslušnosti nespočívá s veřejným pořádkem, nebude moci strana, která podala žalobu k soudu, který není příslušný, namítnout nedostatek příslušnosti (§ 130 nového občanského soudního řádu).

V občanskoprávních sporech s přeshraničním prvkem ve věcech týkajících se práv volně dostupných stranám podle rumunského práva, pokud se strany platně dohodly, že rumunský soud je příslušný rozhodovat ve stávajících nebo potenciálních sporech týkajících se těchto práv, budou rumunské soudy jedinými soudy příslušnými rozhodovat o těchto záležitostech. Nestanoví-li zákon jinak, rumunský soud, k němuž je žalovaný předvolán, bude příslušný rozhodovat o žalobě, pokud se žalovaný dostaví před soud a předloží obranu týkající se věci samé, aniž by vznesl námítku proti nedostatek příslušnosti nejpozději do konce dokazování v řízení soudu prvního stupně. Ve dvou výše uvedených případech může rumunský soud zamítnout žalobu, pokud je podle všech okolností případu zřejmé, že spor není podstatným způsobem spojen s Rumunskem (§ 1066 nového občanského soudního řádu).

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Viz odpovědi na otázky 1, 2, 2.1., 2.2., 2.2.2.1., 2.2.2.2.

Poslední aktualizace: 13/06/2018

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodrážá vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Upozorňujeme, že výchozí verze této stránky byla v nedávné době aktualizována. Na překladu do jazyka, ve kterém se vám stránka právě zobrazuje, zatím pracujeme.

K dispozici jsou již tyto aktualizované překlady

Příslušnost - Slovinsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Ve Slovinsku jsou pro občanské spory v případě žalob projednávaných v prvním stupni příslušné okresní soudy (*okrajna sodišča*) a krajské soudy (*okrožna sodišča*). Tyto soudy jsou příslušné rozhodovat ve všech běžných občanských věcech a sporech (přiznání náhrady škody, majetkové spory, rodinné spory atd.). Vymezení příslušnosti okresních a krajských soudů je projednáno níže.

Ve věcech obchodního práva jsou k projednávání a rozhodování v prvním stupni naproti tomu příslušné pouze krajské soudy. Obchodními spory jsou spory, v nichž obě strany občanského soudního řízení jsou korporace, instituce (včetně veřejných institucí), družstvo, stát nebo samosprávná územní jednotka. Obchodními spory jsou rovněž spory týkající se právních vztahů mezi podnikateli v souvislosti s jejich výdělečnou činností a společnostmi, institucí (včetně veřejných institucí), družstvem, státem nebo samosprávnou územní jednotkou.

K projednávání pracovních sporů jsou ze zákona příslušné soudy pro věci pracovní (*delovna sodišča*) a soudy pro věci sociálního zabezpečení (*socialna sodišča*), a to i v případě, kdy se daná věc týká občanského sporu. Pracovní spory se týkají vztahů mezi zaměstnavatelem a zaměstnancem a porušení práv a povinností vyplývajících z pracovněprávních poměrů. Soudy pro věci pracovní jsou příslušné rozhodovat individuální pracovní spory (spory vyplývající z pracovněprávních vztahů, spory týkající se majetkových práv, které s těmito vztahy souvisejí), kolektivní pracovní spory (spory, v nichž jsou jednou ze stran obvykle odbory nebo jiná institucionální forma zastoupení zaměstnanců), spory týkající se zákonnosti stávek a spory týkající se práva zaměstnanců na spoluúčast ve vedení společnosti, které je zakotveno ve slovinském právním řádu. Soudy pro věci sociální rozhodují o nárocích vyplývajících z pojištění pro případ invalidity a důchodového pojištění, zdravotního pojištění a pojištění v nezaměstnanosti a o nároku na rodinné a sociální dávky.

Jelikož otázka příslušnosti vyvstává teprve v okamžiku, kdy jsou žaloba nebo nárok podány k soudu (soud před projednáním a rozhodnutím dané věci, nejprve stanoví, zda je příslušný), doporučuje se tuto záležitost konzultovat nejdříve s právníkem, aby nedošlo k zbytečnému prodloužení. Soud musí v jakémkoli řízení, které vede, vždy věnovat pozornost otázce své příslušnosti a zajistit, aby daná věc nespádala do věcné příslušnosti jiného orgánu (např. správního orgánu). Pokud zjistí, že tomu tak skutečně je, musí soud žalobu žalobce odmítnout; to vede k zbytečné ztrátě času a vyšším nákladům dotčené strany.

Informace o organizaci, umístění a příslušnosti soudů jsou k dispozici rovněž na oficiálních internetových stránkách Nejvyššího soudu Republiky Slovinsko (*Vrhovno sodišče Republike Slovenije*): <http://www.sodisce.si/>

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Žalobu je možné podat u kteréhokoli soudu Republiky Slovinsko, každý, kdo žalobu podává, však musí věnovat pozornost věcné příslušnosti (který soud je věcně příslušný) a místní příslušnosti. Základní informace, včetně adres všech okresních a krajských soudů v Republice Slovinsko, jsou k dispozici na internetových stránkách Nejvyššího soudu Republiky Slovinsko: <http://www.sodisce.si/>

Ve Slovinsku je věcná příslušnost v prvním stupni nebo možnost soudu rozhodnout o konkrétní žalobě určité strany rozdělena mezi okresní a krajské soudy. Při určování, který soud bude danou věc rozhodovat, jsou směrodatná dvě kritéria: hodnota nároku (předmět sporu) a právní základ sporného vztahu (obsah a předmět sporu).

Obecným pravidlem je, že krajský soud rozhoduje důležitější spory, kdy má předmět sporu vysokou hodnotu a kdy mají spory značný význam pro život některé ze stran, nebo o právně složitějších sporech, kdy musí soudy při svém rozhodování uplatňovat zákony upravující složité a citlivé právní otázky (např. rozvod, výživné na dítě).

Vrchní soudy (*višja sodišča*), které jsou ve Slovinsku čtyři, rozhodují ve druhém stupni. Žalobu nelze podat přímo tomuto soudu. Vrchní soudy rozhodují o opravných prostředcích proti rozhodnutím okresních a krajských soudů; rozhodují rovněž spory týkající se příslušnosti okresních a krajských soudů spadajících do jejich územní působnosti.

Nejvyšší soud Republiky Slovinsko rozhoduje o opravných prostředcích proti rozsudkům vrchních soudů, zejména rozhodnutím týkajícím se přezkumu a žádosti o ochranu zákonitosti. Jsou-li podány mimořádné opravné prostředky, musí být zúčastněné straně nápomocen právní zástupce; podle zákona mohou specifické procesní úkony u Nejvyššího soudu činit pouze kvalifikovaní právníci.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Jak bylo uvedeno v předchozím bodě, příslušnost v prvním stupni je rozdělena mezi okresní a krajské soudy; tyto dva soudy však nejsou ve vztahu přísné podřízenosti a nadřízenosti. Příslušnost soudů je stanovena zákonem, obecně však platí, že krajské soudy projednávají věci, které jsou právně i věcně komplikovanější.

Občanský soudní řád (*Zakon o pravdnem postopku*, ZPP) stanoví, že okresní soudy, kterých je ve Slovinsku celkem 44, jsou příslušné rozhodovat tyto věci: majetkové nároky, pokud hodnota předmětu sporu nepřesahuje částku ve výši 20 000 EUR;

spory týkající se neoprávněného vstupu na pozemek;

spory týkající se služebnosti a břemen u nemovitostí;

spory týkající se nájmu a nájemních vztahů.

Okresní soudy projednávají rovněž věci týkající se právní pomoci, pro něž není podle zákona příslušný žádný jiný soud, a jiné věci stanovené zákonem.

Krajské soudy, kterých je ve Slovinsku jedenáct, jsou příslušné rozhodovat tyto věci:

majetkové nároky, pokud hodnota předmětu sporu přesahuje částku ve výši 20 000 EUR;

spory týkající se určení nebo popření otcovství či mateřství;

manželské spory;

spory týkající se zákonných vyživovacích povinností;

spory týkající se ochrany a výchovy dětí;

spory týkající se styku dětí s rodiči a jinými osobami, jsou-li řešeny společně se spory týkajícími se ochrany a výchovy dětí;

spory týkající se autorského práva a spory týkající se ochrany či užívání vynálezů a ochranných známek nebo práva na užívání firmy a spory týkající se pravidel na ochranu hospodářské soutěže;

obchodní spory;

spory vyplývající z insolvenčních řízení.

Rozhodování o právech duševního vlastnictví v prvním stupni spadá do výlučné místní příslušnosti krajského soudu v Lublani. Krajské soudy jsou příslušné rovněž pro žádosti o mezinárodní právní pomoc a právní pomoc v řízeních o uznání cizích rozhodnutí a k projednávání jiných věcí stanovených zákonem.

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

Žalobu lze v zásadě podat kterémukoli soudu prvního stupně ve Slovinsku zmíněnému ve výše uvedených bodech. Soud, k němuž strana podává žalobu, musí před zahájením řízení rozhodnout o své příslušnosti k projednání dané věci. Pokud soud zjistí, že není v dané věci místně příslušný, může prohlásit, že není příslušný a postoupit věc jinému soudu; může tak však učinit pouze v případě, pokud byla protistrana uvědomena o tom, že soud je nepřislušný. Soud musí žalobu postoupit, pokud výlučná místní příslušnost v dané věci náleží jinému soudu. Bez ohledu na to však existují pro určení místní příslušnosti soudů určitá obecná pravidla, jejichž smyslem je omezení nákladů na minimum a co nejrychlejší ukončení řízení.

ZPP obsahuje pravidlo týkající se obecné a zvláštní místní příslušnosti; ta je určena ve vztahu k předmětu sporu a jeho stranám. Podrobnosti obsahují následujících body.

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Toto pravidlo stanoví, že žaloba na fyzickou nebo právnickou osobu musí být podána u soudu, v jehož obvodu má žalovaný trvalé bydliště nebo právnická osoba sídlo. V případě žaloby na cizí fyzickou nebo právnickou osobu je soudem s obecnou místní příslušností soud, v jehož obvodu má fyzická osoba bydliště ve Slovinsku nebo právnická osoba svou pobočku.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

V určitých případech přiznává ZPP stranám sporu možnost podat žalobu k jinému soudu, nikoli k soudu s obecnou místní příslušností. V konkrétně vymezených případech (s ohledem na předmět nebo obsah sporu) může strana podat žalobu pouze soudu, který je výlučně příslušný rozhodnout v dané věci; v tomto případě se odkazuje na výlučnou místní příslušnost.

Pokud žalobce podá žalobu u soudu, který není místně příslušný, je tento prohlášen za nepřislušný a věc je postoupena jinému příslušnému soudu, u něhož projednávání dané věci pokračuje, jako kdyby bylo zahájeno zde u tohoto soudu.

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Jak bylo uvedeno, v určitých případech mohou být místně příslušné dva soudy souběžně. V takovém případě si může strana zvolit, u kterého soudu žalobu podá (**příslušnost daná na výběr**).

Příslušnost tohoto typu je vymezena v člancích 49 až 65 občanského soudního řádu; níže jsou proto uvedeny pouze nejdůležitější případy a případy s největším významem pro život zúčastněných stran.

Ve sporech týkajících se výživného mezi manžely je příslušný nejen soud s obecnou místní příslušností, nýbrž rovněž soud, v jehož obvodu má žalobce (osoba s nárokem na výživné) trvalé bydliště. Možnost zvolit si soud je stranám dostupná rovněž v manželských sporech (ve věcech rozvodu manželství). V tomto případě je příslušný soud, v jehož obvodu měli manželé naposledy společné trvalé bydliště. Ve sporech týkajících se určení nebo popření otcovství či

mateřství je příslušný rovněž soud, v jehož obvodu má trvalé bydliště nebo dočasný pobyt dítě, které může podle slovinských právních předpisů podat žalobu. Je-li v těchto sporech příslušný soud ve Slovinsku, tj. z toho důvodu, že žalobce má ve Slovinsku trvalé bydliště, má soud, v jehož obvodu má žalobce trvalé bydliště, rovněž místní příslušnost. Ve sporech o náhradu škody z mimosmluvní odpovědnosti (nejčastěji se jedná o případy související s dopravními nehodami) je příslušný soud, v jehož obvodu došlo ke škodné události (tj. místo dopravní nehody), nebo soud, v jehož obvodu nastaly důsledky škody, spolu se soudem s obecnou místní příslušností. Dojde-li ke škodné události, která měla za následek ztrátu na životě nebo vážné zranění, je příslušný rovněž soud, v jehož obvodu má žalobce trvalé bydliště nebo dočasný pobyt. Ve sporech vyplývajících ze závazkových vztahů mezi stranami je příslušný rovněž soud, jehož obvod je určen jako místo plnění smluvních povinností; podobné ujednání existuje taktéž ve vztahu ke sporům týkajícím se směnek nebo šeků (soud v místě proplacení). Další případy příslušnosti dané na výběr jsou stanoveny v občanském soudním řádu.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla?)

Ve specifických případech zákon stanoví zvláštní místní příslušnost a určuje soud, který je jako jediný příslušný rozhodovat. To se označuje jako **výlučná místní příslušnost**, která se použije v těchto případech:

v případě sporů týkajících se práv k nemovitostem, neoprávněného vstupu, nájmu a pronájmu má výlučnou místní příslušnost soud, v jehož obvodu se nachází předmětná nemovitost;

v případě sporů týkajících se práv k plavidlům nebo letadlům (a sporech týkajících se jejich nájmu) má výlučnou místní příslušnost soud, v jehož obvodu se nachází rejstřík plavidel nebo letadel;

v případě sporů vzniklých v průběhu soudního nebo správního exekučního řízení nebo v jeho důsledku a sporů vzniklých v průběhu insolvenčního řízení nebo v souvislosti s tímto řízením má výlučnou místní příslušnost soud, v jehož obvodu probíhá exekuce nebo insolvenční řízení.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Slovinské právní předpisy stranám ve zvláštním případě umožňují dohodnout se na příslušnosti soudu prvního stupně (**dohoda o místní příslušnosti**).

Vzájemnou dohodou mohou strany změnit místní příslušnost danou ze zákona, je však třeba zdůraznit, že se strany nemohou dohodnout na určení věcné příslušnosti; tu určuje pouze zákon (viz vysvětlení výše).

Strany se mohou dohodnout, že jejich věc může projednat soud prvního stupně, který jinak není místně příslušný. Základní podmínkou, kterou musí strany splnit, je, aby zvolený soud měl věcnou příslušnost rozhodovat spor (viz rozdělení příslušnosti mezi okresní a krajské soudy). Dohoda není přípustná rovněž v případech, kdy zákon určitému soudu přiznává výlučnou místní příslušnost (viz předchozí bod).

Dohoda stran musí mít písemnou formu a musí se vztahovat na konkrétní spor nebo budoucí spor, který vyplývá nebo může vyplynout z jejich zvláštního právního vztahu. Dohoda musí být připojena k žalobě, kterou se zahajuje řízení u dotyčného soudu. Dohodu o místní příslušnosti nelze uzavřít v průběhu řízení – to znamená v době, kdy již byla u soudu podána žaloba bez připojené dohody.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Ve slovinské soustavě soudů nejsou specializované soudy v oblasti občanského a obchodního práva (např. zvláštní rodinné soudy pro řešení manželských sporů nebo sporů mezi rodiči a dětmi), jelikož všechny občanské spory řeší okresní soudy s krajské soudy nebo jejich oddělení pro občanské a obchodní věci. Soudy mají zřízena oddělení (pro věci občanské, rodinné, obchodní, exekuční, nesporné, pozůstalostní). Specializovaní soudci v těchto odděleních rozhodují spory a vynášejí soudní rozsudky.

Zvláštní soudy jsou zřízeny pouze pro spory v oblasti pracovního práva a práva sociálního zabezpečení, přičemž jejich příslušnost a organizace je objasněna v úvodu.

Související odkazy

<http://www.sodisce.si/>

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

Poslední aktualizace: 24/06/2016

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Slovensko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

K řízení v občanských věcech v prvním stupni je zásadně příslušný obecný soud, kterým je ve většině případů okresní soud (*okresný súd*) [§ 12 občanského sporného řádu (*Civilný sporový poriadok*, CSP)] a ve výjimečných případech krajský soud (*krajský súd*) (§ 31 CSP). V určitých případech je třeba se obrátit na specializovaný soud (viz odpověď na otázku č. 3).

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

Věcnou příslušností se obecně rozumí vymezení působnosti soudu rozhodovat věci v prvním stupni mezi soudy různého druhu. To znamená určit, zda je k rozhodování věci v prvním stupni příslušný okresní nebo krajský soud. Okresní soudy mají obecně pravomoc projednávat občanskoprávní věci v prvním stupni (§ 12 CSP). V určitých případech stanovených zákonem rozhodují krajské soudy jakožto soudy prvního stupně (§ 31 CSP). Základním kritériem pro určení pravomoci soudu je povaha věci.

Jednání před soudy prvního stupně jsou základem řízení před soudem. Každou věc musí nejprve projednat soud prvního stupně. Pro určení věcné příslušnosti jsou rozhodující okolnosti, které existují v okamžiku zahájení jednání, tedy v den, kdy soud obdrží žalobu / návrh na zahájení řízení. Změna okolností v průběhu řízení nemá vliv na již jednou založenou věcnou příslušnost.

Věcná příslušnost je jednou ze základních procesních podmínek, které se týkají soudu. Její splnění zkoumá soud z moci úřední ve všech fázích soudního řízení a na všech stupních, tudíž není třeba vznášet námitku věcné nepřislušnosti. Zjistí-li soud, že je věcně nepřislušný, je povinen věc postoupit věcně příslušnému soudu. O tom soud žalobce / navrhovatele vyrozumí. Byla-li žaloba / návrh již doručena žalovanému / odpůrci, musí soud o postoupení věci věcně příslušnému soudu vyrozumět také tuto stranu. Spor o věcnou příslušnost může vyvstat pouze mezi okresním a krajským soudem, neboť Nejvyšší soud (*Najvyšší súd*) nemůže být věcně příslušný k řízení v prvním stupni. Spor o věcnou příslušnost mezi okresním a krajským soudem rozhodne Nejvyšší soud, který je oběma soudům nadřízen při rozhodování o věcné příslušnosti.

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Soustava soudů Slovenské republiky je třístupňová: okresní soudy, krajské soudy a Nejvyšší soud. Okresní soudy jsou příslušné k projednávání občanskoprávních věcí v prvním stupni (§ 12 CSP). Krajské soudy jsou příslušné k projednávání věcí ve druhém stupni, což znamená, že opravné prostředky proti rozhodnutím okresních soudů jsou vždy projednávány soudy krajskými. Výjimkou jsou spory z abstraktní kontroly ve spotřebitelských věcech, kdy krajské soudy (Krajský soud v Bratislavě, Krajský soud v Banské Bystrici a Krajský soud v Košicích) rozhodují ve svých obvodech jako soudy prvního stupně (§ 31 CSP).

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

Místní příslušnost je upravena občanským sporným řádem a občanským nesporným řádem (*Civilný mimosporový poriadok*, CMP). Ustanovení o místní příslušnosti stanoví, který soud prvního stupně, tedy který konkrétní soud ze všech věcně příslušných soudů, bude věc projednávat a rozhodovat. Platná právní úprava rozlišuje mezi obecnou místní příslušností a zvláštní místní příslušností. Při určování místní příslušnosti soudu je zvláštní místní příslušnost nadřazena. Pokud není zvláštní místní příslušnost určena, použije se obecná místní příslušnost. Místní příslušnost může rovněž být volitelná (alternativní / fakultativní) nebo vylučná. Pokud je místní příslušnost volitelná, navrhovatel si může zvolit, jestli podá návrh u obecného soudu odpůrce nebo u jiného soudu uvedeného v CSP. U vylučné příslušnosti jsou taxativně vyjmenovány věci, v nichž je místně příslušný jiný soud než obecný soud odpůrce. To znamená, že určitý soud je příslušný bez ohledu na to, že obecným soudem odpůrce je jiný soud, a není možnost výběru soudu v dané věci dle vlastního uvážení.

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Sporné věci

Podle ustanovení CSP je vždy místně příslušný obecný soud odpůrce, pokud není stanoveno jinak (§ 13 CSP).

Obecným soudem fyzické osoby je soud, v jehož obvodu má fyzická osoba adresu trvalého pobytu (§ 14 CSP).

Obecným soudem právnické osoby je soud, v jehož obvodu má právnická osoba adresu sídla (§ 15 odst. 1 CSP). Obecným soudem zahraniční právnické osoby je soud, v jehož obvodu má zahraniční právnická osoba organizační složku v Slovenské republice (§ 15 odst. 2 CSP).

Pokud obecný soud nelze takto určit, je obecným soudem soud, v jehož obvodu měla fyzická osoba nebo právnická osoba poslední adresu trvalého pobytu nebo adresu sídla v Slovenské republice; pokud takový soud není, pak je příslušným ten soud, v jehož obvodu se nachází majetek osoby (§ 16 CSP).

Obecným soudem státu je soud, v jehož obvodu nastala skutečnost, která zakládá uplatněné právo (§ 17 CSP).

Nesporné věci

V nesporných věcech (§ 3 CMP) je místně příslušný soud, o kterém to stanoví zákon. Pokud místní příslušnost nelze takto určit, je místně příslušný obecný soud navrhovatele.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Alternativní příslušnost soudu (volitelná příslušnost) odráží právo navrhovatele vybrat si namísto obecného soudu odpůrce soud příslušný podle § 19 CSP. Kromě obecného soudu odpůrce je rovněž místně příslušný i soud, v jehož obvodu:

- je místo výkonu práce žalovaného podle jeho pracovní smlouvy,
- nastala skutečnost zakládající nárok na náhradu škody,
- je umístěna organizační složka žalovaného právního subjektu, pokud se spor týká této složky,
- má navrhovatel, který je spotřebitelem, adresu trvalého pobytu, pokud jde o spotřebitelský spor nebo pokud se řízení týká sporů souvisejících se spotřebitelským rozhodčím řízením,
- má navrhovatel adresu trvalého pobytu nebo sídla, anebo v případě zahraniční právnické osoby, kde má svou organizační složku, pokud jde o antidiskriminační spor.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Vylučná příslušnost ve **sporných věcech** znamená povinnost žalujícího zvolit namísto obecného soudu žalovaného soud příslušný podle § 20 CSP. To znamená, že v následujících případech je místně příslušným k projednávání věci soud:

- v jehož obvodu leží nemovitost, pokud jde o spor týkající se věcného práva k ní,
- v jehož obvodu probíhá dědické řízení, pokud jde o spor v souvislosti s tímto řízením,
- v jehož obvodu probíhá exekuční řízení, pokud jde o spor vzešlý ze zvláštní povahy tohoto řízení,
- v jehož obvodu probíhá úpadekové nebo restrukturalizační řízení, pokud jde o spor vzešlý ze zvláštní povahy tohoto řízení, s výjimkou řízení týkajících se vypořádání společného jmění manželů,
- v jehož obvodu se nachází místo rozhodčího řízení, pokud se spor týká rozhodčího řízení, s výjimkou spotřebitelského rozhodčího řízení; pokud se místo rozhodčího řízení nachází mimo území Slovenské republiky, bude věc projednávat soud, v jehož obvodu má odpůrce adresu trvalého pobytu nebo sídla nebo organizační složku; pokud odpůrce nemá adresu trvalého pobytu nebo v případě zahraniční právnické osoby adresu sídla nebo organizační složku na území Slovenské republiky, bude k projednávání věci příslušný ten soud, v jehož obvodu má navrhovatel adresu trvalého pobytu nebo sídla nebo organizační složku.

Vylučná příslušnost v **nesporných věcech** znamená, že namísto obecného soudu je příslušný následující soud:

Místně příslušný ve věcech **rozvodu manželství** je soud, v jehož obvodu měli manželé poslední společně bydliště za předpokladu, že alespoň jeden z nich má stále bydliště v obvodu soudu. Jinak je místně příslušný obecný soud toho z manželů, který návrh nepodal. Pokud příslušnost nelze určit tímto způsobem, příslušným bude obecný soud navrhovatele (§ 92 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **určení neplatnosti** nebo **neexistence manželství** je soud, v jehož obvodu měli manželé poslední společně bydliště za předpokladu, že alespoň jeden z nich má stále bydliště v obvodu soudu. Jinak je místně příslušný obecný soud toho z manželů, který návrh nepodal. Pokud příslušnost nelze určit tímto způsobem, příslušným bude obecný soud jednoho z manželů (§ 101 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **soudní ochrany nezletilých** je soud, v jehož obvodu měla nezletilá osoba bydliště určené dohodou rodičů či jinak v souladu se zákonem (§ 112 odst. 1 CMP) na počátku řízení.

Místně příslušný v řízeních týkajících se **osvojení** je soud, v jehož obvodu mělo dítě na počátku řízení bydliště určené dohodou rodičů či jinak v souladu se zákonem. Pokud takový soud není, bude příslušným k projednání věci soud, v jehož obvodu se dítě zdržuje (§ 136 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **způsobilosti k právním úkonům** je soud, v jehož obvodu má osoba, o jejíž způsobilost jde, bydliště (§ 232 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **připustnosti umístění do zdravotnického zařízení a držení ve zdravotnickém zařízení** je soud, v jehož obvodu se zdravotnické zařízení nachází (§ 252 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **ustanovení opatrovníka** je soud, v jehož obvodu má bydliště fyzická osoba, jíž se řízení týká; pokud takový soud není, tak soud, v jehož obvodu má tato osoba majetek (§ 273 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **prohlášení za mrtvého** je obecný soud osoby, jež má být prohlášena za mrtvou (§ 220 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **dědictví** je soud, v jehož obvodu:

- měl zůstavitel adresu trvalého pobytu v době smrti,
- se nacházel zůstavitelův majetek, pokud příslušnost soudu nebyla určena podle písmene a),
- zůstavitel zemřel, pokud příslušnost soudu nebyla určena podle písmene a) nebo b) (§ 158 CMP).

K dodatečnému řízení o dědictví je místně příslušný soud, který dědické řízení ukončil (§ 159 CMP).

Pokud v souvislosti s dědickým řízením musí být schválen úkon nezletilého dědice, místně příslušným soudem k tomuto schválení je soud, u kterého probíhá dědické řízení (§ 160 odst. 1 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **notářských úschov** bude soud, v jehož obvodu má sídlo notář, který má peníze, věci nebo cenné papíry v úschově (§ 334 CMP).

Místně příslušný v řízeních týkajících se **umoření cenného papíru vystaveného tuzemskou bankou nebo pobočkou zahraniční banky** bude soud, v jehož obvodu má banka nebo pobočka banky sídlo. Obecný soud navrhovatele je jinak místně příslušný k řízení o umoření listin. Pokud navrhovatel nemá obecný soud na území Slovenské republiky, je místně příslušný soud, v jehož obvodu je platební místo (§ 311 CMP).

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Ne.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Příslušnost specializovaných soudů je upravena v §§ 22 – 33 CMP; konkrétně jsou zde uvedeny zvláštní soudy s příslušností k:

- sporům ze směnek a šeků,
- pracovněprávním sporům,
- úpadkovému a restrukturalizačnímu řízení,
- sporům z průmyslového vlastnictví,
- sporům z nekalé soutěže a k autorskoprávním sporům,
- sporům z hospodářské soutěže,
- sporům týkajícím se rozhodčího řízení,
- sporům z burzovních obchodů,
- sporům týkajících se určení neplatnosti smlouvy, koncesní pracovní smlouvy nebo rámcové dohody,
- sporům z abstraktní kontroly ve spotřebitelských věcech,
- sporům o náhradu jaderné škody,
- věcem týkajícím se ochranných opatření nařízených v občanskoprávních řízeních jiným členským státem EU.

Poslední aktualizace: 10/02/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Příklad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Finsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Ve Finsku řeší občanskoprávní žaloby obecné soudy. Specializované soudy pak představují buď odvolací instanci, nebo se zabývají jinými věcmi než věcmi, s nimiž se na soudy obracují jednotliví občané.

2 Kdy jsou příslušné obecné soudy (tj. kdy jde o soudy, které jsou příslušné u daných věcí), jak mohu zjistit, na který soud se mám obrátit?

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k projednání mé věci?

Obecným soudem první instance příslušným pro občanskoprávní žaloby je ve Finsku okresní soud (*käräjäoikeus*). Odvolací instancí jsou obecné odvolací soudy (*hovioikeus*).

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Základním pravidlem je, že se žaloba podává u obecného soudu první instance v místě bydliště žalovaného. To se týká i situací, kdy je žalovanou stranou právnická osoba. Jen malá menšina žalob se řeší jinde.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Je to možné v následujících věcech:

Žaloby týkající se rozvodu, ukončení nemanželského svazku nebo platnosti manželství nebo rozdělení jmění za okolností jiných, než je úmrtí jednoho z manželů, lze podat u soudu první instance, v jehož obvodu má bydliště nebo pobyt jeden z manželů.

Žalobu týkající se aktivit poboček, oddělení, zastoupení nebo jiných obdobných provozoven právnické osoby nebo aktivit provozovny podnikající fyzické osoby, v nichž je tato právnická nebo fyzická osoba žalovanou stranou, lze také podat u soudu první instance, v jehož obvodu se dotčená provozovna nachází.

Žalobou podanou spotřebitelem proti obchodníkovi na základě právních předpisů v oblasti ochrany spotřebitele se rovněž může zabývat soud první instance, v jehož obvodu se nachází bydliště nebo pobyt dotčeného spotřebitele.

Obchodní soud (*markkinaoikeus*) je soudem první instance, který projednává spory, návrhy a žaloby týkající se práv průmyslového vlastnictví a autorských práv.

Žalobu týkající se pracovních smluv je také možné podat u soudu první instance, v jehož obvodu se práce, která je předmětem dané smlouvy, obvykle vykonává. V případech, kdy se práce obecně nevykonává v témže obvodu, v němž se nachází dotčená provozovna zaměstnavatele, může žalobu podanou proti zaměstnavateli zaměstnancem projednat i soud první instance v soudním, v jehož obvodu se nachází tato provozovna.

Žaloby týkající se náhrady škody a deliktů odpovědnosti lze rovněž podat u soudu první instance, v jehož obvodu došlo k protiprávnímu jednání nebo nedbalosti, na jejímž základě se žaloba podává, nebo kde v důsledku tohoto jednání vznikla škoda. Uvedené typy žalob lze rovněž podat u soudu první instance v soudním obvodu, v jehož obvodu se nachází bydliště nebo pobyt žalobce, a to pokud se žaloba opírá o zákon o pojištění odpovědnosti z provozu

motorových vozidel (*liikennevakuutuslaki*), zákon o újmě způsobené nesprávným lékařským zákrokem (*potilasvahinkolaki*), zákon o odpovědnosti za výroby (*tuotevastuulaki*), zákon o pojištění proti škodám na životním prostředí (*laki ympäristövahinkovakuutuskesä*) nebo zákon o odpovědnosti z provozu železniční dopravy (*raideliikennevastuulaki*).

Žalobu týkající se nemovitého majetku je rovněž možné podat u soudu první instance, v jehož obvodu se dotčená nemovitost nachází.

Žalobu týkající se výživného lze také podat u soudu první instance, v jehož obvodu se nachází bydliště či pobyt žalobce nebo vyživované osoby.

Pro přeshraniční věci mohou platit pravidla soudní příslušnosti stanovená v právních předpisech EU nebo mezinárodních smlouvách.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla?)

Soud v místě bydliště žalovaného není příslušným soudem vždy. Uvést lze například následující případy:

Žalobu týkající se určení otcovství je třeba podat u soudu první instance, v jehož obvodě se nachází bydliště nebo pobyt matky dítěte nebo dotčeného dítě samotného. Žalobu týkající se zrušení otcovství je třeba podat u soudu první instance, v jehož obvodě má bydliště dotčené dítě.

Žaloba týkající se svěření dítěte do péče a práva na styk s ním jen nutné podat u soudu první instance, v jehož obvodě se nachází bydliště dotčeného dítěte.

Žaloba ve věci výkonu rozhodnutí týkajících se svěření dítěte do péče a práva na styk s ním musí být podána u soudu první instance, v jehož obvodu se nachází bydliště nebo dočasný pobyt dotčeného dítěte nebo žalovaného.

Žaloba týkající se ustanovení opatrovníků či ukončení opatrovnictví nebo omezení způsobilosti k právním úkonům či zrušení nebo úpravy takovéhoto omezení musí být podána u soudu první instance, v jehož obvodu se nachází bydliště osoby, jejíž způsobilost k právním úkonům se omezuje.

Žaloba týkající se potvrzení adopce musí být podána u soudu první instance, v jehož obvodu se nachází bydliště nebo pobyt dotčeného adoptivního rodiče.

Žaloba týkající se dědictví a pozůstalosti musí být podána u soudu první instance, v jehož obvodu se nachází bydliště nebo pobyt dotčeného zůstavitele osoby.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

V případě sporných občanskoprávních řízení (nikoliv však u řízení nesporných) si mohou účastníci řízení za určitých podmínek zvolit jiný soud než ten, který by byl za normálních okolností příslušný (soud první instance).

Právo spotřebitelů, zaměstnanců či vyživovaných osob či osob, které si výživné nárokují, podat žalobu u soudu příslušného podle občanského soudního řádu (*oikeudenkäymiskaari*) nelze omezit žádnými dohodami o příslušnosti soudů, a to s výjimkou případů, kdy k takové dohodě dojde až poté, co ke sporu došlo.

Dohoda o příslušnosti musí být písemná, přičemž tato dohoda se může týkat pouze konkrétního sporu, nebo se vztahovat na všechny případné další spory vyplývající z daného právního vztahu.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Obchodní soud je jako soud první instance příslušný projednávat spory, návrhy a žaloby týkajících se práv průmyslového vlastnictví a autorských práv. V ostatních případech se soustava speciálních soudů ve Finsku pro soudní spory využívá pouze ve výjimečných případech.

Odkazy

 Finské soudy (anglicky)

Poslední aktualizace: 11/06/2020

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.

Příslušnost - Švédsko

1 Je třeba se obracet na obecný soud nebo na zvláštní, specializovaný soud (například pracovní soud)?

Občanskoprávní spory zpravidla rozhodují obecné soudy. Žádost o zahájení řízení se podává u příslušného soudu.

Existují dva specializované soudy, které projednávají určité spory občanskoprávní povahy, Švédský pracovní soud (*Arbetsdomstolen*) a Švédský obchodní soud (*Marknadsdomstolen*). Kromě toho některé okresní soudy projednávají určité typy věcí. Informace o příslušnosti těchto soudů se nacházejí pod [otázkou 3 níže](#).

Více informací o obecných soudech se nachází [zde](#) a o specializovaných soudech se dozvíte [zde](#).

Některé občanskoprávní spory projednávají orgány, které ne soudy v pravém slova smyslu. Ve zjednodušeném řízení v rámci zkráceného řízení mohou jednotlivé úřady Švédského exekučního orgánu (*Kronofogdemyndigheten*) uložit účastníkovi, aby zaplatil částku nebo učinil jiná opatření. Rozhodnutí úřadu lze napadnout u okresního soudu. Určité typy sporů v oblasti nájmu nebo poskytnutí pozemku k užívání projednávají tribunály pro nájmy (*hyresnämnd*) nebo poskytnutí pozemku k užívání (*arrendenämnd*).

2.1 Rozlišují se nižší a vyšší obecné civilní soudy prvního stupně (například okresní coby nižší a krajské coby vyšší), a pokud ano, který je příslušný k

projednání mé věci?

Prakticky veškeré občanskoprávní věci se zahajují u soudu nejnižšího stupně, okresního soudu (*tingsrätt*).

2.2 Místní příslušnost (je pro mou věc příslušný soud města A, nebo města B?)

2.2.1 Základní pravidla místní příslušnosti

Základním pravidlem je, že se žaloba (návrh na zahájení řízení) podává v místě bydliště žalovaného. Bydlištěm fyzické osoby se rozumí místo, kde je tato osoba vedena v evidenci obyvatel. Informace o tom, kde je určitá osoba vedena v evidenci obyvatel, může poskytnout Švédský daňový úřad (*Skatteverket*, tel: +46 (0)8 56 48 51 60). Sídlo právnické osoby se obvykle určuje podle sídla.

Je rovněž možné žalovat někoho u švédského soudu, i když žalovaný ve Švédsku nebydlí. Pokud žalovaný nemá žádné bydliště, lze podat žalobu tam, kde se daná osoba zdržuje, nebo v určitých případech tam, kde měla daná osoba poslední bydliště nebo kde se naposledy zdržovala. V některých občanskoprávních věcech lze žalobu podat ve Švédsku, i pokud je bydliště žalovaného v zahraničí. Rozhodující pro vznik příslušnosti je, že se ve Švédsku nachází majetek nebo byla ve Švédsku uzavřena smlouva.

Pokud jde o mezinárodní vztahy, je třeba vědět, že švédská ustanovení o příslušnosti soudů lze použít pouze tehdy, kdy existuje švédská jurisdikce.

Švédská jurisdikce existuje nejčastěji tehdy, pokud je švédský soud příslušný podle mezinárodních ustanovení o příslušnosti soudů. V této souvislosti je rovněž nutné mít na zřeteli existující mezinárodní nástroje. Pro Švédsko jsou nejdůležitější Nařízení Brusel I, Bruselská úmluva a Luganská úmluva, jež upravují příslušnost soudů, pokud má žalovaný bydliště v zemi, na niž se nařízení nebo úmluvy vztahují. Tyto úmluvy také zvláště zdůrazňují, že důvod pro

příslušnost, který znamená, že lze žalobu na zaplacení určité částky podat tam, kde má žalovaný majetek, nelze použít proti osobě, která má bydliště v členském státě, nebo ve státě, který je stranou jedné z úmluv.

2.2.2 Výjimky ze základního pravidla

2.2.2.1 Kdy si mohu vybrat mezi soudem v místě bydliště žalovaného (soud určený podle základního pravidla) a jiným soudem?

Existuje několik pravidel pro příslušnost, která znamenají, že žalobu lze podat i u jiného soudu než v místě bydliště žalovaného. Zároveň existují odchýlná pravidla příslušnosti v různých mezinárodních nástrojích, jako jsou Nařízení Brusel I, Bruselská úmluva a Luganská úmluva.

Zde jsou nejdůležitější švédské odchylky od obecné příslušnosti:

Žalobu na náhradu škody lze podat v místě, kde bylo škodné jednání vykonáno nebo kde ke škodě došlo. Toto pravidlo nelze v zásadě použít, pokud se jedná o porušení smlouvy. Žaloba o náhradu škody v důsledku trestného činu může být podána ve spojení s obžalobou pro daný trestný čin.

Spotřebitelé mají ve spotřebitelských věcech týkajících se menších hodnot možnost žalovat podnikatele v místě svého bydliště.

Žalobu na zaplacení určitého smluvního plnění lze v určitých případech podat tam, kde byla smlouva uzavřena. Naproti tomu ve švédském právu neexistuje žádné ustanovení, které by dávalo příslušnost soudu v místě, kde má smlouva být plněna.

Žalobu na podnikatele ve sporu v souvislosti s podnikatelskou činností lze v určitých případech podat v místě provozovny.

Žaloba týkající se svěření do péče, bydlení a styku se obvykle podává v místě bydliště dítěte (viz také kapitola Rodičovská odpovědnost – Švédsko).

Žaloba na výživné pro dítě se obvykle podává k soudu místně příslušnému bydlišti žalovaného, avšak určení otcovství, manželské spory nebo věci týkající se rodičovské odpovědnosti (péče o dítě a bydlení dítěte) mohou projednávat jiné soudy.

2.2.2.2 Kdy musím zvolit jiný soud než soud v místě bydliště žalovaného (soud určený použitím základního pravidla)?

Švédské právo obsahuje řadu pravidel o výlučné příslušnosti, která znamenají, že žalobu je nutné podat k určitému soudu. Kromě toho existují pravidla výlučné příslušnosti v různých mezinárodních nástrojích, jako jsou Nařízení Brusel I, Bruselská úmluva a Luganská úmluva. Pokud je žaloba, na kterou se vztahuje některé z těchto pravidel, podána k jinému soudu než k soudu s výlučnou příslušností, nesmí tento soud věc projednat.

Zde jsou uvedena nejdůležitější švédská pravidla výlučné příslušnosti:

Většinu sporů týkajících se nemovitostí musí projednat soud v místě, kde se nemovitost nachází.

Některé spory týkající se nemovitostí musí projednat soud pro spory o nemovitosti (fastighetsdomstol) nebo tribunál pro nájmy nebo poskytnutí pozemku k užívání (hyresnämnd nebo arrendenämnd). I zde je určující místo, kde se nemovitost nachází.

Žaloby týkající se dědického práva musí být přezkoumány soudem v místě bydliště zůstavitele.

Spory týkající se manželství a spory o rozdělení majetku projedná soud v místě, kde bydlí některý z účastníků.

Pokud má spor přezkoumat Švédský pracovní soud (Arbetsdomstolen) nebo Švédský obchodní soud (Marknadsdomstolen), není možné se obrátit na obecný soud v místě bydliště žalovaného.

Pro spory týkající se environmentálního práva, námořního práva a práva duševního vlastnictví existují v mnoha případech zvláštní ustanovení, která znamenají, že příslušný je pouze jeden určitý soud.

Vrchní soud pro Svealand (Svea hovrätt) má výlučnou příslušnost projednat určité návrhy týkající se výkonu zahraničních rozhodnutí.

2.2.2.3 Mohou si strany samy určit soud, který by za normálních okolností nebyl příslušný?

Procesní strany mohou uzavřít dohodu, že spor smí nebo musí být projednán určitým soudem, tzv. prorogační dohodu. Dohoda musí být písemná. Dohoda může obnášet výlučnou příslušnost pouze jednoho soudu. Rovněž je možné sjednat si příslušnost jiného soudu, než jaká plyne z obvyklých pravidel příslušnosti. Procesní strany mohou také jako příslušné označit více soudů.

Soud, který si procesní strany zvolily jako příslušný, je v zásadě povinen projednat věc, která byla u tohoto soudu zahájena. To však neplatí, pokud je dohoda v rozporu s některým z pravidel výlučné příslušnosti. Pokud některá ze stran namítne, že je prorogační dohoda neplatná, musí ji soud také přezkoumat, což může mít za následek, že tento soud nebude příslušným.

Soud, který jinak není příslušný, se stane příslušným, pokud žalovaný nenamítne, že žaloba byla podána u nesprávného soudu, jedná se o tzv. tichou prorogaci. To však neplatí, pokud existují pravidla výlučné příslušnosti, která musí soud automaticky přezkoumávat. Soud naopak nemusí z vlastního podnětu přezkoumat, zda je návrh na zahájení řízení podán v rozporu s hlavním pravidlem, odchýlnými pravidly příslušnosti nebo prorogační dohodou.

Námítka nepřislušnosti soudu musí být přednesena v souvislosti s prvním vyjádřením účastníka ve věci. Pokud se žalovaný ve věci vůbec nevyjádří a soud má vynést rozsudek pro zmeškání, musí soud přezkoumat svou příslušnost.

3 Pokud je dána příslušnost specializovaných soudů, jak zjistím, na který z nich se mám obrátit?

Existují dva specializované soudy, které projednávají spory občanskoprávní povahy, Švédský pracovní soud (Arbetsdomstolen) a Švédský obchodní soud (Marknadsdomstolen). Švédský pracovní soud projednává pracovní spory, tedy spory týkající se vztahu mezi zaměstnavateli a zaměstnanci. Švédský obchodní soud projednává věci a záležitosti týkající se otázek práva obchodní soutěže a trhu.

Existují určité okresní soudy, které projednávají zvláštní druhy občanskoprávních věcí. Pět okresních soudů funguje jako soudy pro pozemkové a environmentální otázky (mark- och miljödombstolar). Projednávají věci podle zákona o životním prostředí (miljöbalken) a věci týkající se vyvlastnění a dělení pozemků. Otázky v oblasti námořního práva projednává sedm okresních soudů, jež jsou soudy pro námořní právo (sjörättsdomstolar). Existují zvláštní ustanovení pro spory v oblasti duševního vlastnictví, zvláště patentů, pro něž má výlučnou příslušnost Okresní soud ve Stockholmu (Stockholms tingsrätt).

Poslední aktualizace: 12/11/2015

Za originální verzi stránky (v jazyce daného členského státu) odpovídá příslušné kontaktní místo Evropské soudní sítě. Překlad pořídily útvary Evropské komise. Je možné, že změny, které v originální verzi případně provedly orgány daného členského státu, nebyly ještě do překladů zapracovány. ESS-O ani Evropská komise neodpovídá ani neručí za informace a data, které tento dokument obsahuje či na které odkazuje. Předpisy v oblasti autorských práv členských států odpovědných za tuto stránku naleznete v právním oznámení.

V souvislosti s vystoupením Spojeného království z Evropské unie provádějí v současné době členské státy odpovědné za správu stránek obsahujících informace o vnitrostátních záležitostech aktualizaci obsahu. S ohledem na vystoupení Spojeného království z Evropské unie probíhá aktualizace těchto internetových stránek. Pokud zde najdete obsah, který zatím neodráží vystoupení Spojeného království z EU, není to záměr. Tato situace bude v dohledné době napravena.